

OBSAH

ÚVOD	2
1 SOULAD S NADŘAZENÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTY	3
1.1 ÚZEMNÍ PLÁN SÍDELNÍHO ÚTVARU NÁCHODA	3
1.2 INTEGROVANÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA NÁCHODA – ROZVOJ LÁZEŇSKÉHO MĚSTA	3
1.3 STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE NÁCHODSKA	4
2 ANALÝZA SOUČASNÉ EKONOMICKÉ A SOCIÁLNÍ SITUACE A SWOT ANALÝZA, VIZE A CÍLE	5
2.1 ANALÝZA EKONOMICKÉ A SOCIÁLNÍ SITUACE	5
2.2 SWOT ANALÝZA	16
2.3 VIZE A CÍLE	20
3 ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU ZÓNY	22
3.1 POPIS VSTUPNÍCH KRITÉRIÍ	23
4 POPIS ZÓNY	25
4.1 VYMEZENÍ ZÓNY	25
4.2 SOCIOGEOGRAFICKÝ POPIS ZÓNY	26
4.3 SROVNÁNÍ HODNOT KRITÉRIÍ VE VYBRANÉ ZÓNĚ	29
5 POPIS CÍLŮ, OPATŘENÍ A AKTIVIT IPRM	30
5.1 POPIS OPATŘENÍ A. REVITALIZACE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ	32
5.2 POPIS OPATŘENÍ B. REGENERACE BYTOVÝCH DOMŮ	33
5.3 POPIS OPATŘENÍ C. MODERNIZACE SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ	34
6 OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY	35
6.1 UDRŽITELNOST PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH V ROMSKÝCH LOKALITÁCH	38
7 ČASOVÝ HARMONOGRAM REALIZACE IPRM	38
7.1 ČASOVÝ HARMONOGRAM IPRM NÁCHODA – PROBLÉMOVÁ ZÓNA U NEMOCNICE	38
7.2 REALIZACE JEDNOTLIVÝCH OPATŘENÍ IPRM NÁCHODA A POPIS NÁVAZNOSTI AKTIVIT	38
8 FINANČNÍ PLÁN	40
8.1 VEŘEJNÁ PODPORA	43
9 ADMINISTRATIVNÍ ŘÍZENÍ IPRM	45
9.1 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TOKY	49
10 ZAPOJENÍ PARTNERŮ	50
10.1 PARTNERSTVÍ PŘI TVORBĚ DOKUMENTU IPRM NÁCHODA	51
10.2 ZAPOJENÍ PARTNERŮ V JEDNOTLIVÝCH FÁZÍCH	52
11 NÁSTROJE FINANČNÍHO ŘÍZENÍ	54
12 ZPŮSOB VÝBĚRU PROJEKTŮ	55
13 HORIZONTÁLNÍ TÉMATA	60
13.1 ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI A ZÁKAZ DISKRIMINACE	60
13.2 UDRŽITELNÝ ROZVOJ	61
14 ANALÝZA RIZIK	62
14.1 METODIKA ANALÝZY	62
14.2 SEZNAM RIZIK A OPATŘENÍ K JEJICH ELIMINACI ČI OMEZENÍ DOPADU	64
15 PROJEKTY FINANCOVANÉ Z JINÝCH OBLASTÍ INTERVENČNÍ OP A Z JINÝCH OP	64
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ	66
SEZNAM ZKRATEK	67
PŘÍLOHA Č. 1 RIZIKA IPRM	68

Úvod

Integrovaný plán rozvoje města Náchoda – problémová zóna u nemocnice (dále také IPRM Náchoda) je základním koordinačním rámcem navazujícím na celkovou vizi a strategii rozvoje města za účelem identifikace a řešení problémů v problémové zóně města v návaznosti na využití podpory ze strukturálních fondů (SF) v programovacím období 2007 – 2013, konkrétně prostřednictvím podpory Integrovaného operačního programu (dále jen IOP), oblasti intervence 5.2. Integrovaným plánem rozvoje města se rozumí soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány ve vymezeném území nebo v rámci tématického přístupu města.

Město Náchod patří do cílové skupiny měst nad 20. tis. obyvatel (dle přílohy č. 2 Příručky pro předkladatele IPRM v IOP), pro něž je zpracování IPRM podmínkou pro čerpání prostředků z oblasti intervence 5.2. IOP.

Prostřednictvím IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice budou financovány projekty ve vymezené problémové zóně spadající do oblasti intervence 5.2. IOP, která zahrnuje aktivity na:

- a) revitalizaci veřejných prostranství,
- b) regeneraci bytových domů.

Vybraná zóna pro účely IPRM Náchoda nazvaná jako „problémová zóna u nemocnice“, splňuje všechny charakteristiky výběru zóny pro realizaci IPRM v IOP, tzn. jedná se o geograficky souvislou plochu, s více než 500 byty, nacházející se ve městě nad 20 000 obyvatel.

Vybraná zóna v rámci města Náchoda splňuje následující vstupní kritéria výběru zóny:

- b) vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti,
- c) neuspokojivý demografický vývoj,
- g) nízká míra hospodářské aktivity.

Při zpracování IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice bylo postupováno dle stanovených metodických materiálů a pokynů (Příručka pro předkladatele IPRM v IOP pro města nad 20 tisíc obyvatel (mimo hl. město Prahu) vydané ve verzi 01 dne 6.8.2008, aktualizované ve verzi 02 ze dne 21.10.2008 a ve verzi 03 ze dne 12.11.2008, Příručka pro žadatele a příjemce pro oblast intervence 5.2: Zlepšení prostředí v problémových sídlištích vydané Řídícím orgánem IOP, Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města na základě Usnesení vlády ČR ze dne 13.8.2007 č. 883 v aktuálním upraveném znění ze dne 11.6.2008).

Zpracovaný IPRM Náchoda bude předložen spolu se žádostí a všemi dalšími přílohami v rámci výzvy vyhlášené ŘO IOP dne 6.8.2008 a trvající do 31.12.2008.

IPRM Náchoda je zpracovaný pro plánovací období 2007-2013 a je koncipován jako zónový integrovaný plán, tzn. zaměřený na vybranou problémovou zónu města.

IPRM Náchoda bude realizován prostřednictvím individuálních projektů v souladu s nastavenými opatřeními a aktivitami (resp. v souladu s oblastí intervence 5.2 IOP), které směřují k dosažení cílů a naplnění vize v dané zóně.

V rámci IPRM Náchoda je uvažováno s projekty financovatelnými z jiných operačních programů (OP), konkrétně z OP ŽP.

IPRM Náchoda byl zpracován Centrem evropského projektování a.s., Hradec Králové na základě smlouvy o dílo uzavřené s Městem Náchod dne 1.12.2008.

1 Soulad s nadřazenými strategickými dokumenty

Integrovaný plán rozvoje města Náchoda – problémová zóna u nemocnice <http://www.mestonachod.cz/na/iprmzona/> je plně kompatibilní s následujícími strategickými a programovými dokumenty na místní, regionální, národní a evropské úrovni:

- **Územní plán sídelního útvaru Náchoda**, schválený Zastupitelstvem města Náchoda dne 7. září 1998 (není k dispozici v elektronické podobě, k nahlédnutí u manažera IPRM Náchoda),
- **Integrovaný plán rozvoje města Náchoda – Rozvoj lázeňského města**, schválený Zastupitelstvem města Náchoda dne 20.9.2008 (http://www.mestonachod.cz/na/iprm/IPRM_Nachoda%20%20final_verze.pdf),
- **Strategický plán rozvoje Náchodska**, schválený Zastupitelstvem města Náchoda dne 26.9.2005 (http://www.mestonachod.cz/na/strategicky_plan/),
- **Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2006 – 2015**, schválená Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje v 29.3. 2007 (http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/SRK_2006-2015_31_1_07.pdf),
- **Integrovaný operační program pro období let 2007 – 2013** (http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Programy_2007_2013/Integrovanany_operacni_program/IOP_pr_ogramovy_dokument.pdf),
- **Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013** (http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/NOK/NSRR_final_1.pdf),
- **Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013** (<http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/old/1141122325.materi-l-nrp---iii.-nrp-upraveny---str-113-a-124.pdf>),
- **Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost** (http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Regionalni_politika/Regionalni_politika_EU_2007_2013/Dokumeny/Rozhodnuti_Rady_SOZS_2006_702_ES.pdf).

1.1 Územní plán sídelního útvaru Náchoda

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice odráží zásady Územního plánu města Náchoda a plně respektuje zásady uspořádání území vymezené v Územním plánu sídelního útvaru (ÚPSÚ) Náchod. Jedná se o zásady urbanistické koncepce, funkční a prostorové uspořádání ploch a zásady uspořádání jednotlivých funkčních složek. Problémová zóna u nemocnice je zde explicitně vymezena jako území určené pro bydlení a základní občanskou vybavenost s tím, že obě tyto funkční složky by měly být i v budoucnu rozvíjeny. Územní plán zde navrhuje další rozvoj bydlení s doplňkovou občanskou vybaveností charakteru služeb obyvatelstvu, přičemž by v této zóně a její bezprostřední blízkosti měla být realizována i rozhodující část další bytové výstavby v následujících letech. Územní plán zmiňuje i další problémové okruhy, které by měly být v rozvojových zónách bydlení a občanské vybavenosti řešeny – parkování vozidel (tzv. systém dopravy v klidu), nové obslužné komunikace a chodníky, veřejná sídlištní zeleň atd. Navrhované aktivity IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice jsou tedy plně v souladu s Územním plánem sídelního útvaru Náchoda.

1.2 Integrovaný plán rozvoje města Náchoda – Rozvoj lázeňského města

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice je v souladu s tématicky zaměřeným IPRM Náchoda – Rozvoj lázeňského města a přispívá k naplňování jeho globálního a specifického cíle, které jsou orientovány na zkvalitnění občanské vybavenosti, rozšíření nabídky volnočasových aktivit nebo revitalizaci veřejných ploch. Dle stanovených opatření IPRM Náchoda – Rozvoj lázeňského města jsou zřetelné vazby a prolnutí témat především na opatření 2. Zvýšení atraktivity veřejných ploch a obnova historických objektů ve městě, v rámci tohoto opatření je nejdůležitější provázanost s aktivitou 2.3. Revitalizace parků a rekonstrukce dětských hřišť. IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice je provázán i s dalším opatřením IPRM Náchoda – Rozvoj lázeňského města, konkrétně s opatřením 3. Zkvalitnění infrastruktury pro občanské a veřejné služby, aktivitami 3.2. Rekonstrukce sportovních zařízení a 3.4. Zkvalitnění služeb veřejné dopravy. S ostatními opatřeními a aktivitami má IPRM Náchoda pouze nepřímou vazbu tím, že prostřednictvím realizace vlastních aktivit přispívá k naplňování globálního a specifického cíle IPRM. S žádným opatřením IPRM Náchoda – Rozvoj lázeňského města není IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice v rozporu, proto lze

konstatovat soulad obou strategických dokumentů a vzájemnou provázanost ve třech výše jmenovaných aktivitách.

1.3 Strategický plán rozvoje Náchodska

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice svým zaměřením vychází ze Strategického plánu rozvoje Náchodska (dále jen SPR Náchodska). Je provázán se dvěma ze čtyř prioritních oblastí, konkrétně s prioritní oblastí A. Doprava, infrastruktura, životní prostředí a s prioritní oblastí C. Občanská vybavenost a služby – kvalita života. V rámci těchto prioritních oblastí má IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice prostřednictvím svých aktivit přímou vazbu na specifický cíl A.2. Zlepšení vnitřního dopravního systému, specifický cíl A.7. Dosažení kvalitního životního prostředí s ohledem na TUR, specifický cíl C.1. Zlepšení kvality a podmínek pro rozvoj bydlení v regionu, specifický cíl C.4. Rozvoj volnočasových aktivit v regionu a specifický cíl C.6. Zlepšení vzhledu města a obcí. S ostatními prioritními oblastmi SPR Náchodska má IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice pouze nepřímou vazbu, když přispívá k naplňování jejich specifických cílů prostřednictvím realizace vlastních aktivit. IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice je tedy plně v souladu se Strategickým plánem rozvoje Náchodska, vychází z jeho prioritních oblastí a přispívá k naplnění minimálně 5 specifických cílů SPR Náchodska.

Soulad strategických a programových dokumentů na vyšší úrovni (regionální, národní, úroveň EU) s IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice je popsán v následující tabulce, která ukazuje provázanost IPRM Náchoda s jednotlivými opatřeními, prioritami a cíli těchto nadřazených strategických dokumentů:

Tabulka 1 Přehled souladu IPRM Náchoda s nadřazenými strategickými dokumenty

Úroveň	Typ dokumentu	Název opatření, priority nebo cíle s vazbou na IPRM Náchoda	
Úroveň EU	Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost	Zásada 2.1. Příspěvek měst k růstu a zaměstnanosti	
Národní úroveň	Národní rozvojový plán ČR 2007 - 2013	Prioritní oblast Vyvážený a harmonický rozvoj území ČR	Priorita 2. Rozvoj městských oblastí
	Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013	Strategický cíl IV. Vyvážený rozvoj území	Priorita B. Rozvoj městských oblastí
	Integrovaný operační program pro období let 2007 - 2013	Prioritní osa 5. Národní podpora územního rozvoje	Oblast intervence 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích
Regionální úroveň	Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2006 - 2015	Priorita 4. Infrastruktura	Specifický cíl c) Rozvoj, obnova a údržba dopravní infrastruktury v regionu Specifický cíl d) Rozvoj dopravní dostupnosti a obslužnosti území Specifický cíl e) Rozvoj infrastruktury v oblastech školství, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních věcí, volnočasových aktivit a ostatní občanské vybavenosti Specifický cíl h) Zvýšení kvality bydlení a zlepšení vzhledu měst a obcí
Místní úroveň	Strategický plán rozvoje Náchodska	Prioritní oblast A. Doprava, infrastruktura, životní prostředí Prioritní oblast C. Občanská vybavenost, služby - kvalita života	Specifický cíl A.2. Zlepšení vnitřního dopravního systému Specifický cíl A.7. Dosažení kvalitního životního prostředí s ohledem na TUR Specifický cíl C.1. Zlepšení kvality a podmínek pro rozvoj bydlení v regionu Specifický cíl C.4. Rozvoj volnočasových aktivit v regionu Specifický cíl C.6. Zlepšení vzhledu města a obcí

Úroveň	Typ dokumentu	Název opatření, priority nebo cíle s vazbou na IPRM Náchoda
	IPRM Náchoda - Rozvoj lázeňského města	Opatření 2. Zvýšení atraktivity veřejných ploch a obnova historických objektů ve městě Opatření 3. Zkvalitnění infrastruktury pro občanské a veřejné služby Aktivita 2.3. Revitalizace parků a rekonstrukce dětských hřišť Aktivita 3.2. Rekonstrukce sportovních zařízení Aktivita 3.4. Zkvalitnění služeb veřejné dopravy
	Územní plán sídelního útvaru města Náchoda	<i>soulad popsán v textu kapitoly 1.</i>

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice je v souladu s nadřazenými strategickými a programovými dokumenty na vyšší úrovni a vychází ze strategických a programových dokumentů na místní úrovni, když naplňuje 5 specifických cílů Strategického plánu rozvoje Náchodska a tři aktivity IPRM Náchoda – Rozvoj lázeňského města.

2 Analýza současné ekonomické a sociální situace a SWOT analýza, vize a cíle

2.1 Analýza ekonomické a sociální situace

2.1.1 Základní geografické údaje

Město Náchod leží v severovýchodní části Královéhradeckého kraje, který je součástí NUTS II Severovýchod. Město se rozkládá v bezprostřední blízkosti státní hranice s Polskem. Hraniční přechod Náchod Běloves – Kudowa Zdrój, který se nachází na mezinárodní silnici E 67, patří k nejdůležitějším a nejfrekventovanějším přechodům v rámci ČR. Celková rozloha města činí 3 334 ha¹ a k 31.12.2007 ve městě žilo 20 898² obyvatel. Průměrná hustota obyvatel ve městě je 626 obyvatel na 1 km².

Město Náchod je přirozeným historickým, kulturním, správním, průmyslovým a obchodním centrem regionu a Královéhradeckého kraje. Má důležitou dopravní funkci ve vazbě na hraniční přechod Běloves a specifickou funkci příhraničního a lázeňského města. Administrativně je obcí s pověřeným obecním úřadem, obcí s rozšířenou působností a centrem okresu. Město Náchod je složeno z 10 katastrálních území.

2.1.2 Základní demografické údaje

Město Náchod je 3. největším městem v Královéhradeckém kraji podle počtu obyvatel. K 31.12.2007 zde dle údajů ČSÚ³ žilo 20 898 obyvatel. Příznivý populační vývoj města v letech 1961 – 2001 byl způsoben nejen vyšším přirozeným přírůstkem obyvatelstva, ale také imigrací obyvatelstva z venkovského prostředí do měst. Od roku 2001 je město Náchod trvale v celkovém úbytku obyvatel. Město Náchod trvalým poklesem počtu obyvatel v posledních letech kopíruje nepříznivé demografické trendy nejen v rámci kraje, ale i ČR, které jsou dány především poklesem přirozené výměny obyvatel. V letech 2006 a 2007 zaznamenalo město Náchod opět přirozený přírůstek obyvatel, kdy počet narozených ku počtu zemřelých byl v kladných hodnotách. Tento trend je všeobecně vnímán jako následek změny životního stylu silných populačních generací 70. let 20. století a jejich odloženého reprodukčního nástupu. Celková bilance obyvatel za rok 2007 je ovšem mírně záporná, díky migračním úbytkům obyvatel.

Průměrný věk obyvatel města Náchoda je dle údajů z roku 2006 40,5 let (ženy 42,2 let a muži 38,6 let). Podíl předproduktivní složky obyvatel ve věku 0-14 let byl k 1. 1. 2007 14,45 %, produktivní složku ve věku 15-59 let reprezentovalo 63,1 % obyvatel a v poproduktivním věku nad 60 let zde žilo celkem 22,45 % obyvatel. Věková struktura obyvatel se výrazně neliší od průměrných hodnot Královéhradeckého kraje, pouze podíl obyvatel starších 60 let je v Náchodě přibližně o 2 % vyšší než

¹ Zdroj: ČSÚ, MOS k 31.12.2005

² Zdroj: ČSÚ, Bilance počtu obyvatel ve městech Královéhradeckého kraje v roce 2007

³ Český statistický úřad

průměr kraje na úkor nižšího podílu produktivní složky obyvatel. Index stárí pro město Náchod nabývá hodnoty 155, což dokazuje nezaručenou reprodukci vůči neproduktivní složce obyvatel.

Podle údajů o vzdělanostní struktuře⁴ obyvatel žije ve městě Náchodě 8,22 % vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, 4,03 % obyvatel udává jako nejvyšší dosažené vzdělání vyšší odborné a nástavbové, 27,88 % obyvatel úplné střední s maturitou, 36,87 % vyučení nebo střední bez maturity a 21,19 % základní a neukončené vzdělání. U 1,43% obyvatel nebyl stupeň vzdělání zjištěn a 0,37 % udává kategorii bez vzdělání. V porovnání s Královéhradeckým krajem je patrný mírně vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných (průměr kraje je 7,5 %).

Národnostní struktura obyvatel⁵ města je jednotná bez výrazného zastoupení národnostních menšin. K české národnosti se hlásí 94,5 % obyvatel. Nejpočetnější národnostní komunity žijící ve městě tvoří Slováci, Romové, Poláci, Němci, Ukrajinci a Vietnamci.

K náboženskému vyznání se hlásí 32 % obyvatel⁶, což je o více než 5 % vyšší než průměr Královéhradeckého kraje. Nejčastěji se jedná o církev římskokatolickou (74%).

Ekonomicky aktivních obyvatel žije v Náchodě 50,1 %⁷, což kopíruje průměr Královéhradeckého kraje, ale i ten je pod průměrem ČR (51,35 %). Z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel bylo 93,9% zaměstnaných. Ekonomicky aktivní obyvatelé jsou podle odvětví nejpočetněji zastoupeni v průmyslu, obchodu a službách a ve veřejném sektoru.

Denní vyjíždka obyvatel za prací a do škol mimo město je velmi nízká a pohybuje se kolem 7,2 %. Většina obyvatel dojíždí v rámci okresu či kraje.

2.1.3 Ekonomika města

Město Náchod je hospodářským centrem severovýchodní části Královéhradeckého kraje. Silná pozice mezi ostatními městy a obcemi regionu se odvíjí od jeho geografické polohy v těsné blízkosti státních hranic a stále silné ekonomické základny. Město získávalo průmyslový charakter postupně od vzniku Československé republiky, kdy bylo známé zejména pro svůj rozvinutý textilní průmysl. Po druhé světové válce došlo k rozvoji dalších oborů zpracovatelského průmyslu: gumárenství, stavebnictví, výroba kožené galanterie ad. Po roce 1990 sice došlo k významným změnám ve struktuře a výkonu ekonomické základny města, základ však stále tvoří jeho tradiční obory. Přenos výkonu státní správy a samosprávy pro širší území vždy umocňoval postavení města v této části regionu východních Čech.

Ještě v nedávné době byl Náchod znám pro své lázně v městské části Běloves, ve kterých se léčili pacienti se srdečními chorobami a oběhovými potížemi. Činnost v lázních byla bohužel ukončena v 90. letech minulého století. Zejména v posledních letech však město jedná s řadou osob a subjektů, které mohou významným způsobem přispět ke znovuoživení lázeňství ve městě.

Z hospodářského hlediska je pro město velikosti Náchoda charakteristická koncentrace ekonomických aktivit, pracovní síly, veřejné správy a dalších souvisejících činností (sociální, zdravotní ad.), jež vytvářejí prostředí, ve kterém dochází k synergiím umožňujícím aktivity, které lze vyhledat zejména ve městech (kultura, obchodní centra, nemocnice ap.)

Z hlediska struktury ekonomických činností/subjektů⁸ jsou ve městě zastoupeny zejména obchod, opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní spotřebu (31 %), činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu (17 %) stavebnictví (13 %) a zpracovatelský průmysl (11 %).

Z hlediska struktury ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců⁹ se město Náchod příliš neliší od okolních měst obdobné velikosti. Nejvíce ekonomických subjektů v Náchodě lze vysledovat v kategorii bez zaměstnanců (32 %), s 1-5 zaměstnanci (9 %) a 10-19 zaměstnanci (1,2 %). Podíl větších subjektů nepřekračuje 1 %.

Ve městě působí 29 firem střední velikosti s 50-250 zaměstnanci a 6 velkých firem s 250 a více zaměstnanci. Mezi šest největších zaměstnavatelů patří Oblastní nemocnice Náchod a.s., RUBENA

⁴ Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) 2001

⁵ Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) 2001

⁶ Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) 2001

⁷ Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) 2001

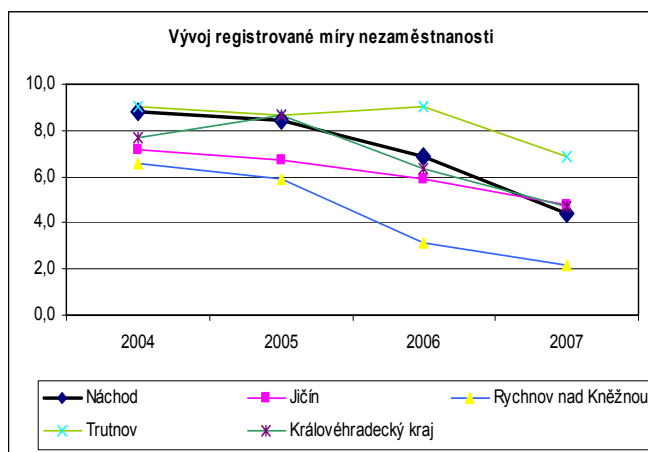
⁸ Klasifikace podle OKEČ, zdroj RES 2007, ČSÚ

⁹ Klasifikace podle OKEČ, zdroj RES 2007, ČSÚ

a.s., provoz Náchod, ATAS elektromotory Náchod a.s., Pekárny a cukrárny Náchod, a.s., Ametek elektromotory, s.r.o. a CDS s.r.o. Náchod (nákladní doprava). Z hlediska struktury ekonomických subjektů jsou pro město Náchod typické podnikatelské aktivity charakteru drobné výroby a služeb s menším počtem zaměstnanců. Střední a velké firmy jsou však z hlediska zaměstnanosti nejvýznamnějším zdrojem pracovních příležitostí. Pokud bychom vzali za základ výpočtu odhadovaného celkového počtu zaměstnanců u největších zaměstnavatelů střední hodnoty rozpětí počtu zaměstnanců, zjistíme, že největší náchodští zaměstnavatelé (firmy a úřady) zaměstnávají odhadem 7 500 lidí.

Míra registrované nezaměstnanosti se v souvislosti s celkovou ekonomickou prosperitou ČR v posledních letech snížila do té míry, že v roce 2007 představovala pouze 4,4 % (Královéhradecký kraj 4,7 %, ČR 6 %). Významným faktorem, který silně ovlivňuje konečné počty nezaměstnaných, je příchod či odchod, případně zánik většího zaměstnavatele s oborem činnosti, který má v regionu dlouhodobou tradici (například Tepna Náchod). Růst nezaměstnanosti v důsledku zániku velkého zaměstnavatele potom nemůžou vykompenzovat ani nové podnikatelské aktivity méně náročné na kvalifikaci a dovednost místních pracovních sil.

Graf 1 Vývoj registrované míry nezaměstnanosti

Zdroj: ČSÚ

Podle posledních údajů ČSÚ činí míra registrované nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji k 31.10.2007 4,4 % (muži 3,21%, ženy 5,08 %), v okrese Náchod 3,39 %, v celé ČR potom 5,2 %. V evidenci Úřadu práce v Náchodě je za celý okres k 31.10.2008 celkem 2.130 neumístěných uchazečů o zaměstnání, proti lednu je to sice o 698 osob méně, avšak v důsledku očekávaného poklesu dynamiky ekonomického růstu (či dokonce poklesu výkonu ekonomiky) lze očekávat spíše návrat k hodnotám z počátku roku. Toto očekávání lze dokumentovat i počtem volných pracovních míst, které byly k 31.10.2008 evidovány úřadem práce (971). Oproti lednu totiž došlo k poklesu o 100 volných pracovních míst. Stejnou aktuální situaci a trendy lze vysledovat i v dalších okresech Královéhradeckého kraje, ať už z hlediska počtu nezaměstnaných či volných pracovních míst.

Pro město Náchod je typické – z dnešního pohledu - velmi nepříznivé rozmístění výrobních či skladovacích areálů na území města, které se do značné míry podepisuje na jeho celkovém vnímání jeho občany i návštěvníky, a to navzdory skutečnosti, že se město nachází v turisticky velmi atraktivní oblasti východních Čech.

Za účelem rozvoje nových či převedení stávajících podnikatelských aktivit ze širšího středů města vyčlenilo město ve svém katastru perspektivní lokalitu na pomezí Velkého a Malého Poříčí. Územní plán zde navrhuje rozšíření výrobních ploch v návrhovém období o 5,8 ha, ve výhledu až o 9,4 ha. Spolu s dalšími menšími plochami je ve městě určeno pro nové podnikatelské investice celkem 14,4 ha rozvojových ploch a ve výhledu dalších 13,6 ha. V rámci městského regionu jsou v lokalitě mezi Vysokovem a Českou Skalici navrženy další průmyslové plochy v rozsahu cca 36 ha dle urbanistické studie Vysokov – Česká Skalice.

2.1.4 Občanská vybavenost – veřejné služby

Náchod je přirozeným a spádovým střediskem náchodského regionu z hlediska poskytování veřejných služeb a občanské vybavenosti.

V oblasti vzdělávacích a školských zařízení je nabídka v Náchodě vyhovující. Město Náchod nabízí všechny stupně vzdělání kromě vysokoškolského typu studia.

Město Náchod je zřizovatelem sedmi mateřských škol. Situace v naplněnosti mateřských škol v Náchodě je poměrně stabilní. V posledních třech letech se pohybuje v rozmezí 96,9 % - 98 %. Mateřské školy ve městě jsou v dobrém stavu a jejich vybavení je průběžně modernizováno. Město finančně podporuje také Mateřské centrum Hopsáček.

V současné době se nachází na území města tři úplné základní školy, tj. se všemi devíti postupnými ročníky a neúplné základní školy v městských částech Babí, Běloves a Staré Město, ve kterých mohou děti absolvovat maximálně pátou třídu. Všechny ZŠ poskytují velmi dobré podmínky pro výchovu a vzdělávání a jsou průběžně modernizovány a dovybavovány. Naplněnost základních škol se v posledních třech letech pohybuje v rozmezí 77,1 % - 73,7 %.

V Náchodě se také nachází speciální škola – Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, jejímž zřizovatelem je Královéhradecký kraj.

Ve městě jsou tyto střední školy: Jiráskovo gymnázium, Obchodní akademie Náchod, VOŠ stavební a SPŠ stavební arch. Jana Letzela. Všechna výše zmíněná středoškolská zařízení spadají pod správu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. V Náchodě také fungují dvě střední školy, jejichž zřizovatelem není kraj. Jedná se o Střední odbornou školu sociální - Evangelickou akademii a ACADEMII MERCURII soukromou střední školu, s. r. o.

Mezi další vzdělávací zařízení v Náchodě patří Základní umělecká škola J. Falty, Dům dětí a mládeže Děčko, Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje, Speciálně pedagogické centrum a Pedagogicko – psychologická poradna.

Z hlediska zdravotní péče je město Náchod spádovou oblastí v nemocniční i ambulantní péči. Nejvýznamnějším zařízením zdravotní péče je Oblastní nemocnice Náchod a.s., která zajišťuje akutní lůžkovou i následnou péči pro pacienty z celého Náchodska. V základních oborech tvoří spádovou oblast nemocnice území s více než 60 tisíci obyvateli, ve specializovaných oborech až se 150 tisíci obyvateli. Součástí nemocnice je léčebna dlouhodobě nemocných v Jaroměři. Mezi další zařízení zdravotní péče v Náchodě patří poliklinika s ambulancemi praktických a odborných lékařů. Ve městě funguje také sedm lékáren.

V Náchodě působí organizace a zařízení, která nabízejí různé sociální služby – poradenství (AT - organizace pro alkoholismus a jiné toxikománie, Centrum duševního zdraví, Pedagogicko - psychologická poradna, Poradna pro manželství a mezilidské vztahy, Občanské poradenské středisko, Centrum služeb pro zdravotně postižené, Společnost vozíčkářů a zdravotně postižených, SPC - Speciálně pedagogické centrum, Centrum denních služeb s půjčovnou kompenzačních pomůcek), rezidenční (Domov důchodců (DD) Náchod, Městské středisko sociálních služeb Marie, Betanie - evangelický domov, středisko diakonie ČCE v Náchodě) a terénní služby (Charitativní ošetřovatelská a pečovatelská služba, Městské středisko sociálních služeb Marie, Kamelot o.p.s.), služby sociální intervence (Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Archa, Domov pro matky s dětmi sv. Anna, Dům na půli cesty, Kompas – středisko výchovné péče), denní stacionáře (Občanské sdružení Cesta, Klub seniorů) a ostatní služby (Děčko - centrum volného času, Středisko služeb školám, Městský úřad Náchod - odbor soc. věcí a zdravotnictví, Úřad práce Náchod, Okresní správa sociálního zabezpečení, Romské komunitní centrum, Dokořán – alternativní klub). Město Náchod má zpracovaný Komunitní plán sociálních služeb.

2.1.5 Volnočasové aktivity – kultura a sport

Město Náchod je významným centrem kultury, sportu a společenských událostí pro široké okolí. Koná se zde převážná většina kulturních a sportovních akcí regionu s uspokojivou nabídkou.

Bohatý kulturní a volnočasový program nabízí ve městě několik subjektů s různým tématickým a cílovým zaměřením (např. Regionální muzeum se stálou expozicí Dějiny Náchoda a Náchodska, Městská knihovna o.p.s., Galerie výtvarného umění v bývalé zámecké jízdárně, Galerie ve Slávii a Galerie „U mistra s palmou“). Městské divadlo Dr. Josefa Čížka v Náchodě a hotel U Beránka je ojedinělou secesní stavbou svého druhu v České republice, která je kulturním i společenským centrem

Náchoda a celého regionu. Ve velkém sále divadla s kapacitou 500 míst se odehrává většina kulturních i společenských akcí. Kongresový sál je využíván k reprezentativním a osvětovým účelům. V areálu je po přístavbě hotelové části k dispozici 150 lůžek, stylová kavárna, noční klub, restaurace, vinárna a salonek. Pro příznivce filmového žánru funguje Kino Vesmír, jehož součástí je i videosál s kapacitou 35 diváků uvádějící alternativní tvorbu.

Během každého roku se v Náchodě pořádají různé kulturně-společenské a sportovní akce. Některé z těchto akcí mají již několikaletou tradici. Jedná se například o: Camerata nova - hudební přehlídka komorních sdružení, Náchodská prima sezóna – festival studentské tvořivosti a přehlídka jazzu, Orlicko-kladský varhanní festival, Májování, Reprezentační ples Města Náchoda a Pivovaru Náchod a.s., Den fotografie, slavnostní ohňostroj k ukončení II.světové války vždy 7.5., Náchodské kulturní léto, Vavřínecká pouť, Náchodský výtvarný podzim, řada dalších akcí v předvánočním a vánočním čase atd. V posledních letech se ve městě rozvinul bohatý spolkový život. Obnovila se také činnost spolků, které působilý již v dřívějších dobách.

Sportovní vyžití je ve městě pestré a ke sportovním aktivitám slouží několik zařízení (např. zimní stadion Na Strži s krytou ledovou plochou, krytý plavecký bazén s 25 m dlouhou dráhou, dětským bazénem, saunami, parní komorou a masérnami) a řada dalších sportovišť a hřišť (např. fotbalové hřiště s atletickou dráhou, skate park, tenisové kurty, fotbalový stadion a další tělocvičny a hřiště). V letní sezóně také funguje Jiráskovo koupaliště na Plhově v areálu se dvěma bazény, skluzavkou, brouzdalištěm a hřištěm na plážový volejbal, stolním tenisem, kuželníkem a dětským hřištěm.

Sportovní akce, které se v Náchodě konají, pořádají většinou jednotlivé sportovní kluby za podpory Městského úřadu v Náchodě. Každoročně se ve městě pořádají různé sportovní akce: Modrá stuha města Náchoda – plavecký závod s více jak šedesátiletou tradicí, Akrobatický rock and roll – taneční soutěž s mezinárodní tradicí, Silniční běh Hronov - Náchod, Minimiss aerobic – soutěž v aerobiku pro dívky 6 - 15 let z Královéhradeckého kraje, Běh do zámeckých schodů.

2.1.6 Bydlení

Současný zájem o bydlení v Náchodě je značný. Důvodem je i to, že město Náchod je administrativním a kulturním centrem regionu s uspokojivou nabídkou kulturních a volnočasových aktivit a městem s pracovními příležitostmi v diverzifikovaných oborech.

V oblasti bytového fondu zaznamenává město Náchod trvalý růst počtu domů a bytů a má také poměrně příznivé technické vybavení bytů.

Podle posledního SLDB bylo v Náchodě evidováno 3 059 domů, z nichž bylo 88,2 % obydlených, což je o deset procentních bodů více než krajský průměr. 16,4 % obydlených domů tvoří domy bytové (průměr kraje činí 11,9 %), ostatní jsou domy rodinné. Podle počtu podlaží tvoří domy nad 5 podlaží v Náchodě 8,2 %, což je o 6 % více než průměr kraje, a domy o 3-4 podlaží 11,2 % z obydlených domů, což je o 4 % více než průměr v kraji. Z hlediska bytového fondu je ve městě Náchodě evidováno 9 078 bytů, z nichž je 90,5 % obydlených bytů. Počet bytů v bytových domech je nadprůměrně vysoký a dosahuje 67,2 % (průměr kraje 47,3 %).

Znatelně vyšší podíl vícepodlažních domů a bytů v bytových domech je v Náchodě především díky tzv. panelové výstavbě od 60. do 90. let 20. století. Mezi největší panelová uskupení patří: sídliště Plhov s počtem bytů cca 1250 ve 12 domech, sídliště Běloves s počtem bytů cca 500 v 5 domech a sídliště u nemocnice (SUN) s počtem bytů 744 ve 20 domech.

Územní plán města Náchoda vymezuje několik dalších vhodných ploch pro další výstavbu domů a bytů. Od roku 2001¹⁰ bylo v Náchodě postaveno dalších 208 domů, z nichž byly celkem 2 domy bytové. Celkový nárůst počtu bytů je od roku 2001 cca 250.

Poptávka po nové výstavbě domů je ve městě dána nejen z demografických důvodů, kdy rodiny zakládají silné populační ročníky 70. let minulého století a zvyšuje se tak počet rodin, ale také z důvodu obměny přestárlého bytového fondu (např. vysoká energetická náročnost). Ve městě Náchodě se předpokládá výstavba individuálních rodinných i bytových domů. Město vyčlenilo pro výstavbu bytových domů území u nemocnice, kde plánuje vybudovat několik desítek bytů v bytových domech. Další lokality pro výstavbu rodinných domů jsou rozmístěny po celém Náchodě.

¹⁰ Poslední SLDB v roce 2001

2.1.7 Životní prostředí

Město Náchod leží v oblasti se značně vertikálně členitým reliéfem s nadmořskou výškou mezi 342 m n. m. v centru města až po 580 m n.m. v obci Dobrošov. Terén území města se zvedá od středové linie koryta řeky Metuje k okrajovým vyvýšeninám. Údolní středová část města je díky sníženému provětrávání více zatížena znečištěním ovzduší s výskytem inverzních situací a zvýšenou hlukovou zátěží. Řeka Metuje protéká městem v S-J směru a ve středu města se stáčí k Z-JZ-J. Říční niva Metuje tvoří přirozený biokoridor, který odděluje okolní hřebeny. V severní části města se nivní oblast rozšiřuje a je převážně zatravněna. Pro intenzivní zemědělskou činnost je možné využívat pouze náhorní plošiny. Velká část trvale travních pozemků ve svažitém terénu je využívána k pastevectví.

Město Náchod se nachází v oblasti s mírně znečištěným ovzduším. Denní limity měřených imisí nebývají překračovány. V ročních průměrných koncentracích může být překračován limit oxidu dusičitého a imise prachu. Výskyt poletavých prachových částic je lokálně zvýšen především v centru města a v blízkosti silničního průtahu. Nejhorších hodnot dle dostupných měření dosahují imise benzo(a)pyrenu, u něhož jsou roční koncentrace překračovány. Sledování znečištění ovzduší je prováděno měřeními 2x ročně v místech, kde se předpokládá nejvyšší znečištění, zpravidla v centru města v blízkosti tranzitního průtahu. V roce 2006 bylo provedeno mimořádné jednorázové souběžné měření na několika místech města najednou. Byly získány informace o prostorovém rozložení znečištění ovzduší. V denní dobu je původcem znečištění nejvíce doprava, v nočních hodinách to jsou více exhalace z průmyslových podniků. Ve městě je evidováno 6 velkých stacionárních zdrojů znečištění ovzduší zařazené v kategorii REZZO 1¹¹.

Kvalita vody v řece Metuji je negativně ovlivňována především komunálními odpadními vodami z města a splachem ze zemědělské půdy. Po rozsáhlé výstavbě ČOV pro rozhodující zdroje znečištění, městské ČOV v Náchodě, hronovsko – náchodské veřejné kanalizaci a po dalších opatřeních se v období 1990 - 2000 stav jakosti povrchových vod podstatně zlepšil. V současné době řeka Metuje v Náchodě stabilně dosahuje jakostní třídy III.¹² znečištěná voda. Kvalitu povrchových vod může dále zlepšit intenzifikace všech velkých a středních ČOV, zejména pro odstraňování nutrientů, především fosforu. Ke snížení nadměrného bakteriálního znečištění povrchových vod by bylo potřebné přistoupit k důslednému hygienickému zabezpečení veškerých vyčištěných komunálních odpadních vod a k dalším opatřením. Velký ochranný význam mají rozsáhlá pásma hydrologické ochrany zdrojů minerální vody v Bělovsi. Na území města jsou lokalizovány prameny minerálních vod a kyselek.

Ve městě Náchodě je část území přímo ohrožena povodňovými stavy. Jedná se především o údolní část podél řeky Metuje a jejich přítoků Radechovka, Střela a další. Povodňové vlny na řece Metuji se vyvíjejí relativně pomalu a jejich vývoj lze obvykle dobře předpovídat. Protipovodňová ochrana obyvatel se každoročně zlepšuje zdokonalováním protipovodňových opatření jak stavebního, tak provozního charakteru.

Město Náchod je zatíženo zvýšeným hlukem především z automobilové dopravy. Limity přípustné hladiny hluku jsou překračovány především v oblasti mezinárodního silničního průtahu městem silnice I/33. Z měření hluku bylo zjištěno, že počet obyvatel vystavených hluku nad 60 dB činí více než 4000. Zjištěný dlouhodobě neuspokojivý stav je v rozporu s hygienickými normami a přináší značná zdravotní rizika pro místní obyvatele, přičemž hlukové zatížení se trvale zvyšuje s rostoucí intenzitou automobilové dopravy. Hlukové zatížení železniční dopravou se vyskytuje pouze místně, v oblastech, kde železniční tratě procházejí v těsné blízkosti obytných budov.

Lesní a zelené plochy, které obklopují intravilán města, mají velký význam z hlediska kvality urbanizované krajiny a pro obyvatele města mají především rekreační funkci. Nejvýznamnějšími jsou lesní oblast Montace a vyvýšenina se zámkem a jeho parkově upraveným okolím. Velký rekreačně-turistický a krajinářsko-estetický význam mají rovněž plochy zeleně podél údolí Metuje.

Vysoký podíl zeleně ve městě Náchodě je typický především pro okrajové části města, kde se rozkládají poměrně rozlehlé zelené plochy tvořené především lesními porosty, trvale travními porosty.

¹¹ REZZO 1 (Zvláště velké a velké zdroje znečišťování - stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvlášť závažných technologických procesů) Dle evidence ČHMÚ přístupné na www.chmi.cz/uoco/data/emise/gnavemise.html

¹² ČSN 757221 - Jakost vod - Klasifikace jakosti povrchových vod,

Vysoký je podíl tzv. ostatní zeleně, která je dle územně plánovací dokumentace města částečně určena k zástavbě, částečně ji je možné změnit na zeleň s rekreační funkcí nebo parky a přispět tak ke zvýšení kvality obytného prostoru města a image města. V urbanizované části města, především v centru, tvoří zelené plochy zejména parky (Regnerovy sady, Děčko, lázeňský park v Bělovsi), zeleň zahrad a obytných souborů. Celková výměra ploch zeleně se ve městě stabilizovala a mírně se zvyšuje, zejména zásluhou nově vzniklých zelených ploch v okolí nové zástavby (bydlení, občanská vybavenost a další), ale i zásluhou rozšiřování zeleně dopravních staveb a dalších. Zeleň lokálně plní funkci izolační bariéry obytných částí a klidových zón.

Do jihovýchodního území města Náchod, k.ú. Jizbice, zasahuje Přírodní rezervace Peklo, která se rozprostírá v oblasti řeky Metuje. Lokalita Peklo má mimořádný krajinný a estetický význam a je využívána především k rekreaci. V katastrech města Náchoda jsou vytyčeny a zmapovány prvky územního systému ekologické stability (ÚSES). V katastru města jsou registrovány rovněž významné krajinné prvky – lom Běloves a luční enkláva Dobrošov. Zoologicky významná je výskytem netopýrů a vrápenců lokalita Na Drážkách v k.ú. Babí.

Likvidace směsných komunálních odpadů v Náchodě probíhá pravidelným svozem. Skládkování směsných odpadů je uskutečňováno mimo katastr města na skládku v Křovicích. Celkové množství vyprodukovaného směsného odpadu v posledních letech spíše stagnuje, výrazně se však zvyšuje podíl vyříděných složek odpadů (v roce 2007 o 11 %). Množství separovaného odpadu v Náchodě přibližně kopíruje hodnoty průměru za ČR.

2.1.8 Přitažlivost města

Město Náchod svojí doloženou existencí sahá až do 13. století. V současnosti historický ráz města dokladuje především centrum města se zámek, čtvercovým náměstím a přílehlými uličkami s několika významnými stavbami. Mezi nejvýznamnější stavební památky ve městě patří zámek, budovy radnice, měšťanský dům, dům Cyrila Bartoně, secesní hotel a divadlo „U Beránka“ z počátku 20. století a z moderních staveb např. Bartoňova vila. Historické jádro města je pro svoje výtvarné a kulturní hodnoty vyhlášené od roku 1985 městskou památkovou zónou.

Dynamický průmyslový rozvoj města především ve 20. století narušil dřívější postupný harmonický rozvoj osídlení krajiny a začal být narušován vyššími nároky na dopravu (výstavba železnice), bydlení (výstavba sídlišť) a negativně začal působit na životní prostředí. Urbanistická struktura města je zásadně ovlivněna terénem krajiny a neplánovitě vznikajícím osídlením. Údolní část je osovitě rozdělena náspem železniční tratě, v jejíž blízkosti byly neplánovitě zakládány textilní továrny a další objekty průmyslové výroby. Prázdná místa byla doplněna především občanskou a obytnou zástavbou, která od 50. let 20. století přestala respektovat urbanistický a architektonický vzhled města. Dodnes je tedy město postiženo nesourodou výstavbou především v centrální zóně města a dochází k nepříznivým střetům historické a novodobé zástavby. Venkovský ráz okrajových částí města s individuální zástavbou narušují objekty panelových sídlišť.

V centrální části města postupně dochází k utlumování průmyslové výroby, která by dle územního plánu mohla být i částečně přemístěna do vhodnějších lokalit. Původní průmyslové areály a výrobní objekty v centru města postupně mění svoje funkční využití především na drobné provozovny, občanské služby a částečně i bydlení. Městská část Běloves je historicky spjata s lázeňskou funkcí města. Pro obnovu lázeňství jsou v Náchodě připraveny územní podmínky a jejich obnovení spadá k atributům posílení přitažlivosti města.

Na území města se nachází několik zchátralých, nevyužívaných či nevhodně užívaných objektů a ploch. Jsou mezi nimi především průmyslové a výrobní objekty, ale i objekty občanské vybavenosti a služeb (např. budovy areálu lázní Běloves). Převážná většina těchto objektů a ploch je v soukromém vlastnictví, což zpravidla komplikuje jejich rekonstrukci či obnovu využívání.

V letech 2004 – 2008 probíhala v Náchodě Regenerace panelového sídliště Plhov spolufinancovaná Ministerstvem pro místní rozvoj ČR z Programu Podpora regenerace panelových sídlišť. Regenerace tohoto největšího náchodského sídliště spočívala v prvním roce především ve výstavbě parkoviště pro osobní automobily s kapacitou 85 stání (z toho 4 pro imobilní občany), odvodnění parkoviště a příjezdových komunikací s napojením na státní silnici č. I/14 včetně chodníků. Dále bylo rekonstruováno hřiště ZŠ a vybudováno víceúčelové hřiště pro veřejnost, včetně hřiště pro basketbal a volejbal. V druhém roce regenerace byla vybudována dvě dětská hřiště (jedno pro děti ve věku 3 - 12 let a jedno s hracím prvkem Spaceball). V roce 2006 byla zahájena rekonstrukce místních komunikací. Byla zrealizována výstavba parkoviště, kde vzniklo 25 parkovacích míst - z toho 2 místa

pro imobilní občany a plocha pro parkování motocyklů a jízdních kol návštěvníků Jiráskova koupaliště. V roce 2007 a 2008 probíhaly rekonstrukce dalších komunikací, křižovatek a chodníků. Město Náchod pokračovalo ve výstavbě nových dětských hřišť. Byla zhotovena tři dětská hřiště, bylo upraveno Plhovské náměstí. Došlo také k úpravám zelených ploch v centrální části sídliště. Výstavbou nových a moderních hřišť přestal být využíván nevyhovující asfaltový povrch, který dříve sloužil pro sportovní aktivity dětí. Na návrh obyvatel sídliště Plhov bylo v této lokalitě vybudováno odpočinkové místo a doplněn další mobiliář. Z finančních zdrojů města byla v roce 2007 dokončena celková rekonstrukce Jiráskova koupaliště provedením dokončovacích prací a sadových úprav včetně vybavení mobiliářem. Rozsáhlá a úspěšná regenerace panelového sídliště na Plhově přispěla k postupné přeměně stávajícího monofunkčního sídliště na atraktivní polyfunkční část města. Celkové náklady regenerace tohoto sídliště v letech 2004 – 2008 dosáhly 43 472 832,- Kč (z toho dotace MMR ČR činila 24 030 000,-Kč).

Dalšími příklady regenerace veřejných prostranství jsou v roce 2007 provedené stavební úpravy komunikace a chodníků Husova náměstí včetně sítí a úpravy středového parku na náměstí včetně mobiliáře (celkové náklady akce Kč 11 880 000,-). Dále revitalizace pěší zóny zahrnující v letech 2004 – 2005 úpravy ulice „Kamenice“ (náklady Kč 5 715 000,-), v roce 2005 stavební úpravy Tyršovy ulice (náklady Kč 3 695 000,-), v roce 2006 úpravy Karlova náměstí (náklady Kč 7 218 000,-). V rámci úprav pěší zóny se jednalo o odstranění stávající konstrukce, vybudování konstrukční vrstvy vozovky, zadláždění povrchu, opravy sítí, osvětlení a doplnění požadovaného mobiliáře ve stylu pěší zóny v centru města.

2.1.9 Doprava

Výhodnou polohu města Náchoda z hlediska ekonomického rozvoje území a z pohledu cestovního ruchu zajišťuje dopravní poloha na mezinárodní silniční trase E 67 a přítomnost hraničního přechodu Náchod – Běloves. Celkově lze konstatovat, že silniční a železniční síť zajišťuje poměrně dobré dopravní spojení Náchoda s jednotlivými regionálními centry i s většinou obcí náchodského regionu.

Nevyhovující a nedostatečné je autobusové dopravní spojení Náchoda přes hranice na Kudowu Zdrój a přilehlé pohraničí, limitující je rovněž chybějící železniční propojení česko-polského příhraničního regionu. Tento fakt významně snižuje příhraniční turistický pohyb a limituje rozvoj dalších forem cestovního ruchu, stejně jako ovlivňuje možnosti výměny pracovní síly v příhraničním česko-kladském regionu či rozvoj resp. obnovení lázeňských služeb ve městě Náchodě s vazbou na lázeňskou oblast Kudowa Zdrój. Autobusová doprava zajišťuje téměř veškerou hromadnou přepravu osob uvnitř náchodského mikroregionu a má výrazný podíl na přepravě cestujících za hranice mikroregionu. Všechny dálkové i regionální spoje zastavují na autobusovém nádraží v Náchodě. Toto nádraží celkově nevyhovuje současným standardům a zcela chybí nádražní budova. Celý region Náchodska má vhodné podmínky pro rozvoj veřejné hromadné dopravy a pokračování optimalizace veřejné dopravy.

Městu Náchodu a celému náchodskému regionu také citelně chybí přímé a rychlé železniční spojení s centrem Královéhradeckého kraje a s hlavním městem ČR. Náchod s vnitrozemím propojuje silnice I/33 (Kutná Hora-Hradec Králové-Jaroměř-Náchod-Polsko). Tato silnice je pod označením E67 zařazena do evropské dopravní sítě. Jedná se o významnou a velmi frekventovanou mezinárodní dopravní tepnu, kterou využívá zejména kamionová přeprava.

Územím města Náchoda prochází železniční trať č. 026 Choceň-Náchod-Meziměstí a nedaleko od města Náchod prochází trať č. 032 Jaroměř-Trutnov. Mezi oběma tratěmi je vybudována úvratňová spojka (trať č. 033). Trať č. 026 zajišťuje nejen osobní, ale i nákladní přepravu.

Vzhledem k značně výškově členitému terénu, husté zástavbě a stávající silniční síti není ve městě příliš mnoho prostoru pro budování cyklostezek, které by mohli využívat lidé pro každodenní dojížděku do zaměstnání a do škol či k rekreačním a turistickým účelům. Běžně je využívána cyklostezka vedoucí z ulice 1. máje ke státní hranici a do polské Kudowy Zdrój.

Kvalitu života obyvatel Náchoda ovlivňuje především vedení tranzitní dopravy centrem města, což způsobuje značné dopravní přetížení. S touto skutečností také úzce souvisí zvýšené ohrožení chodců a cyklistů a vyšší hluková a imisní zátěž zejména ve směru na hraniční přechod Běloves. Řešením této nepříznivé situace by mohlo být vybudování obchvatu města, čímž by došlo k výraznému zklidnění dopravy v Náchodě.

Vnitřní dopravní systém města se potýká především s nedostatkem parkovacích míst v centru města a v hustě obydlených lokalitách (sídlisťích) a absencí garážového domu či záchytného parkoviště s dostatečnou kapacitou parkovacích míst.

2.1.10 Hospodaření města

Město hospodaří se svým majetkem a prostředky svého rozpočtu zejména v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

Daňové příjmy (podíl na celostátním výběru daní) patří mezi hlavní zdroje příjmů rozpočtu města, v roce 2007 představovaly 71 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy tvořily ve stejném roce 7 %, jsou v nich zahrnuty příjmy z poskytovaných služeb obyvatelstvu (služby spojené s bytovým hospodářstvím, městskou knihovnou, pečovatelskou službou, nájemců bytů atd.). Dotace patří mezi významné zdroje rozpočtových příjmů a souvisejí obecně s výkonem těch činností, které město musí vykonávat na základě obecně závazných právních předpisů. Jejich podíl na celkových příjmech se v roce 2007 pohyboval kolem 14 %. Tyto příjmy mají jednoznačné určení a město s nimi nemůže disponovat ve smyslu použití na jiné než předem dané účely. K takovým dotacím patří dotace ze státního rozpočtu na státní správu, domovy důchodců, školství apod. (položka 4112 rozpočtové skladby), neinvestiční dotace od obcí (4121) a převody z vlastních fondů hospodářské činnosti (4131). Kapitálové příjmy patří svým podílem ve výši 8 % (2007) mezi ty, které nejsou nevýznamné, jejich kolísavost mezi jednotlivými roky z nich však činí nestabilní příjem, i když významný z hlediska zdrojů pro následné investice. Do kapitálových příjmů patří prodej městského majetku (zejména bytů, pozemků apod.), patří sem však i zálohy na tyto prodeje. Výše celkových příjmů za minulá léta vykazují poměrně značné odchylky, což souvisí s povinností města zajišťovat činnosti, kterými je pověřeno (ORP, POU), nebo se jedná o změnu financování výdajů v organizacích města (například školství od roku 2005), kdy dochází k poklesu celkového rozpočtu. Tyto vnější faktory potom znesnadňují tvorbu rozpočtu a rozpočtového výhledu (aktuálně do roku 2012).

Výdajovou stranu rozpočtu tvoří zejména běžné výdaje směřující do běžně vykonávaných činností, jež souvisejí se zajištěním chodu úřadu a všech organizací města (například škol apod., nikoli podnikatelských subjektů jako například městského pivovaru). Běžné výdaje tvořily v posledních letech přibližně 70-80 % všech výdajů. Menší část rozpočtových výdajů tvoří kapitálové výdaje, které se podílely na celkových výdajích 20-30 %. Kapitálové výdaje představují zejména investice do dlouhodobého majetku města, investiční transfery (platby) a půjčky zejména organizacím veřejného sektoru (příspěvkovým a neziskovým organizacím).

Tabulka 2 Rozpočet a rozpočtový výhled

	Skutečnost (S)				Rozpočet (R)	Výhled (V)				
	S 2003	S 2004	S 2005	S 2006		V 2008	V 2009	V 2010	V 2011	V 2012
PŘÍJMY										
Daňové příjmy	172 286	189 129	201 288	199 551	205 774	224 160	224 131	228 614	233 186	237 850
Nedaňové příjmy	18 546	18 299	19 073	20 152	18 486	16 759	18 000	18 000	18 000	18 000
Dotace 4112+4121+4131	92 375	90 053	85 042	95 705	39 692	40 785	40 820	41 636	41 720	42 554
Kapitálové příjmy	30 369	32 609	21 251	53 066	23 293	15 591	5 000	5 000	5 000	5 000
Příjmy celkem	313 576	330 090	326 654	368 474	287 245	297 295	287 951	293 250	297 906	303 404
Příjmy po navýšení o ost. dotace	406 306	435 636	356 883	418758	287 245	297 295	287 951	293 250	297 906	303 404
VÝDAJE										
Běžné výdaje	343 741	362 464	264 462	304 795	228 102	244 947	248 761	256 482	262 338	271 436
Kapitálové výdaje	74 380	59 911	109 755	86 170	82 413	57 245	25 000	30 000	30 000	30 000
Výdaje celkem	418 121	422 375	374 217	390 965	310 515	302 192	273 761	286 482	292 338	301 436
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-11 815	13 261	-17 334	27 793	-23 270	-4 897	14 190	6 768	5 568	1 968
FINANCOVÁNÍ										
Změna stavu na účtech	2 183	-700	36 585	-15 478	16 889	3 679	0	0	0	0
Splátky	-11 539	-12 561	-19 251	-12 315	-26 619	-8 782	-14 190	-6 768	-5 568	-1 968
Úvěry	21 171	0	0	0	33 000	10 000	0	0	0	0
Financování celkem	11 815	-13 261	17 334	-27 793	23 270	4 897	-14 190	-6 768	-5 568	-1 968

Zdroj: MěÚ Náchod

Saldo rozpočtu představuje rozdíl mezi celkovými příjmy a výdaji rozpočtu v daném roce. Kladný rozdíl může město použít na dodatečné výdaje, záporný rozdíl je nutné financovat z rezerv města, případně z bankovního úvěru. V průběhu let docházelo ke kladným i záporným saldům, přičemž

v delším časovém období se tyto dílčí rozdíly vzájemně vyrovnaly, čímž nedocházelo ke kumulaci rozpočtových schodků. Saldo se v minulosti na celkových výdajích nepodílelo více jak 4,6 % (rok 2005). Na překlenutí dočasného nedostatku finančních prostředků město využívá kontokorentní úvěr.

V letech 2005 až 2007 město úspěšně realizovalo řadu významných investic směřujících do infrastruktury města související s rozvojem kultury, cestovního ruchu, sportu a veřejným prostranstvím. Z největších investic je možno uvést (v závorkách jsou uvedeny částky v mil. Kč) probíhající rekonstrukci a související zateplení budov Polikliniky Náchod a komplexu budov ZŠ Plhov (68,5), rekonstrukci Jiráskova koupaliště (25,8 mil. Kč) a zimního stadionu Náchod (19,4 mil. Kč), a rovněž regeneraci panelového sídliště Plhov v Náchodě (43,5 mil. Kč).

Město vlastní 99 % akcií společnosti BERÁNEK Náchod a.s., jež provozuje hotelové služby a 100 % akcií společnosti PIVOVAR NÁCHOD a.s. Dále má město 100 % majetkové podíly ve společnostech Lesy města Náchoda, spol. s r. o., Správa budov Náchod, s.r.o. a Technické služby Náchod s.r.o. Lesy městas Náchoda spol. s r.o. obhospodařují zejména městské lesy, Správa budov Náchod vykonává správu budov a bytů, které jsou ve vlastnictví města a Technické služby Náchod s.r.o. zajišťují technické a komunální služby pro město a jeho občany.

Tabulka 3 Rozvaha města

ROZVAHA	2003	2004	2005	2006	2007
AKTIVA celkem	1 958 888	1 959 092	2 010 376	2 139 721	2 213 662
Stálá aktiva	1 838 602	1 841 413	1 938 267	2 056 549	2 143 147
Dlouhodobý nehmotný majetek	7 878	8 205	12 502	13 876	16 964
Dlouhodobý hmotný majetek	1 329 467	1 331 953	1 424 510	1 538 051	1 621 561
Dlouhodobý finanční majetek	501 256	501 255	501 255	504 622	504 622
Oběžná aktiva	120 285	117 679	72 109	83 171	70 516
Zásoby	392	848	685	736	616
Pohledávky	51 992	45 724	42 450	40 977	41 268
Finanční majetek	11 217	11 760	11 243	9 014	9 590
Prostředky rozpočtového hospodaření	59 771	59 445	17 125	32 390	18 675
Přechodné účty aktivní	-3 087	-98	606	54	367
PASIVA celkem	1 958 888	1 959 092	2 010 376	2 139 721	2 213 662
Vlastní zdroje	1 837 009	1 855 069	1 907 154	2 047 331	2 125 801
Majetkové fondy	1 741 610	1 760 839	1 858 019	1 994 167	2 084 198
Finanční a peněžní fondy	22 855	25 604	2 244	2 650	2 113
Zdroje krytí prostředků rozp. hospodaření	7 089	6 741	0	0	980
Výsledek hospodaření	65 454	61 885	46 891	50 514	38 510
Cizí zdroje	121 878	104 022	103 222	92 388	87 860
Dlouhodobé závazky	0	0	3 839	2 336	2 248
Krátkodobé závazky	28 620	23 161	31 033	34 018	23 984
Bankovní úvěry a půjčky	93 386	80 860	68 350	56 034	61 628
Přechodné účty pasivní	-128	1	0	0	0

Zdroj: MěÚ Náchod

Zadluženost města ve vztahu k jeho celkovému disponibilnímu majetku je poměrně nízká, poměr cizích pasiv na celkových aktivech nevykazuje od roku 2003 hodnoty vyšší než 6,2 % (rok 2003). Poměr bankovních úvěrů a aktiv nepřesáhl od roku 2003 hodnoty 4,8 % (rok 2003). Nízká zadluženost vytváří významný potenciál pro přijetí bankovních úvěrů na realizaci potřebných plánovaných investic.

Zadluženost města, resp. výši jeho dluhů, je možné také porovnat s objemem rozpočtu města, konkrétně s ročními splátkami jistin včetně příslušenství (dluhovou službu) a ročních příjmů rozpočtu. Zadluženost města je v tomto případě poměrně vysoká, na konci roku 2007 dosáhl ukazatel výše 0,22 (22 %). Ministerstvo financí ČR¹³ vypočítává každoročně obcím a krajům ukazatel dluhové služby s tím, že za hraniční hodnotu ukazatele udává 30 %. Vzhledem k tomu, že je výše tohoto ukazatele dluhové služby sledovanou veličinou ze strany poskytovatelů dotací (nad 30 % obec dotaci nemusí získat!), mělo by město Náchod upřít pozornost na to, aby nevykazovalo dluhovou službu nad tuto

¹³ Povinně vypočítáván každý rok na základě Usnesení vlády č. 346 z 14.4.2004 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. Jedná se v podstatě o poměr dluhové služby (splátke úroků a jistin) a dluhové základny (daňových a nedaňových příjmů a dotací).

hranici, byť je zde ještě jistá rezerva (roční splátky navíc ve výši cca 25 mil. Kč). Z toho důvodu je nutné sledovat výši ročních splátek dluhů s tím, že není vhodné uvažovat do budoucna s tzv. jednorázovými splátkami, protože právě ty se do výše uvedeného vzorce ukazatele promítnou velmi negativně, a to i přes evidentně velmi nízké zadlužení města. Z ukazatele dluhové služby a celkové zadluženosti města bankovními úvěry je možné dovodit reálné možnosti města v oblasti získání dalších bankovních úvěrů nebo jiných cizích zdrojů, jež je možné použít pro rozvojové aktivity města. Možnosti města Náchoda jsou v tomto směru poměrně široké, ovšem za podmínky dodržování správné struktury dluhů a zejména ročních splátek, viz výše.

2.1.11 Správa věcí veřejných

Město Náchod zajišťuje výkon samostatné působnosti zejména podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ale i dalších právních předpisů ve svém územním obvodu. V základním rozsahu vykonává státní správu (s výjimkou věcí, které patří do působnosti Zastupitelstva města, Rady města a zvláštních orgánů města). Náchod rovněž zajišťuje dle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností výkon přenesené působnosti pro více obcí. Správní obvod Města Náchoda jako obce s pověřeným obecním úřadem (POU) je vymezen územím dalších 8 obcí. Správní obvod Města Náchoda jako obce s rozšířenou působností (ORP) je vymezen územím 36 obcí.

Městský úřad zajišťuje jako orgán města všechny činnosti, které je povinen vykonávat na základě obecně závazných právních předpisů. V základním rozsahu svěřeném obci vykonává zejména státní správu, s výjimkou věcí, které patří do působnosti Zastupitelstva města a Rady města a zvláštních orgánů města. Dále vykonává přenesenou působnost pro vymezené obce POU a ORP.

Veřejnost může využít k vyřízení svých záležitostí a jednání s konkrétními osobami na městském úřadě úřední hodiny. Za účelem usnadnění komunikace Město na svých internetových stránkách www.mestonachod.cz zveřejnilo v přehledné formě rozsah působnosti jednotlivých odborů, formuláře k vyplnění, způsoby řešení tzv. „životních situací“, obsahující komentář a postupy vyřizování nejruznějších záležitostí, ke kterým v životě obvykle dochází. Za účelem usnadnění komunikace Město rovněž zřídilo elektronickou podatelnu pro příjem podání učiněných v elektronické podobě. Tato podání Městský úřad v Náchodě vyřizuje stejnými postupy jako podání neelektronická.

Jako velmi efektivní řešení komunikace úřadu s občanem se ukázala tzv. elektronická obsluha občana, jež umožňuje objednání k vyřízení určité záležitosti na konkrétní den a hodinu přes webové rozhraní. Součástí informací poskytovaných prostřednictvím internetových stránek je elektronická úřední deska. Veřejnost je prostřednictvím internetu informována také o obsahu nařízení města a obecně závazných vyhlášek. Veřejnost je informována rovněž prostřednictvím tiskového centra umístěného na internetových stránkách města. Zde občané nacházejí informace prostřednictvím tiskových zpráv, tiskové mluvčí a je zde záložka určená novinářům (tiskové konference).

Město na svých internetových stránkách zveřejňuje také údaje o dalších orgánech města, včetně kontaktů na zástupce a zastupitele města a jejich právními předpisy vymezené působnosti, programů jednání zastupitelstva a jejich usnesení, dále o personálním složení komisí a výborů města a další. Součástí internetových stránek jsou rovněž informace o krizovém řízení, městské policii, kulturních a sportovních nadacích, organizacích města a jejich činnostech, ale také všeobecné informace o městě, mapy Náchoda a nejbližšího okolí, informace o ubytování. Součástí prezentace jsou i odkazy na památky, tipy na výlety a virtuální prohlídka města.

Město Náchod věnuje oblasti komunikace s občanem poměrně značnou pozornost. V lednu 2008 byl na Městském úřadu v Náchodě zprovozněn Czech point (Český Podací Informační Národní Terminál). Město bylo v dubnu 2008 oceněno v rámci celostátního kola soutěže Zlatý erb 2008 za své internetové stránky. Město vydává informační měsíčník pro občany města „Náchodský zpravodaj“ v nákladu 5 000 kusů. Zde Město, jeho organizace a ostatní zájemci z řad občanů, spolků a firem mají možnost informovat o své činnosti, plánech, historii apod. Občané mají možnost vyjádřit se na veřejných jednáních Zastupitelstva města a na Městském úřadě v Náchodě podat připomínky a podněty k zásadám prostorového a funkčního uspořádání území města a k připravovaným investičním záměrům města. Ze základních koncepčních dokumentů má město Náchod schválený Územní plán sídelního útvaru Náchod, Strategický plán rozvoje Náchodska a Integrovaný plán rozvoje města – Rozvoj lázeňského města.

Město Náchod je členem mnoha asociací a sdružení např. Euroregion Glacensis, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, Partnerský výbor měst okresu Náchod - Warrington,

Občanské sdružení Orlicko-kladský varhanní festival, Svaz cestovního ruchu Branka, Sdružení lázeňských míst ČR. Město dále spolupracuje v oblasti výměny zkušeností ve veřejné správě s následujícími partnerskými městy ze zahraničí: Klodzko (Polsko), Kudowa Zdrój (Polsko), Warrington (Velká Británie), Halberstadt (Německo).

Město zlepšuje kvalitu a výkonnost své administrativní činnosti. Veřejnou správu považuje jako službu občanovi, služby jsou klientsky orientovány a flexibilně reagují na jejich potřeby.

2.2 SWOT Analýza

2.2.1 Silné a slabé stránky

Silné stránky	Slabé stránky
1) Město Náchod – silné kulturně-společenské, obchodní, průmyslové a administrativní centrum regionu	1) Komplikovaný dopravní systém v některých sídlištních lokalitách a centru města s nedostatkem parkovacích míst
2) Historický ráz centra města s dominantou zámku a okolí	2) Vedení tranzitní dopravy centrem města Náchod – nevybudovaný obchvat města
3) Výhodná dopravní poloha na mezinárodní trase E 67 s hraničním přechodem v Bělovsi	3) Zvýšené ohrožení bezpečnosti chodců a cyklistů z důvodu silného dopravního provozu v blízkosti hlavních komunikací nebo nevhodně řešeného dopravního systému v některých obytných zónách
4) Široká nabídka kulturních, sportovních a volnočasových aktivit ve městě	4) Nedostatek bezbariérových přístupů na veřejných prostranstvích, v bytových domech a dalších objektech ve městě
5) Kapacitně vyhovující nabídka mateřských, základních i středních škol a ostatních vzdělávacích zařízení ve městě	5) Neuspokojivý stavební a technický stav a nedostatečná vybavenost veřejných prostor v centru města a na sídlištních
6) Dostatek volných ploch pro výstavbu nových domů a bytů	6) Snížený pocit bezpečí obyvatel a zvýšené riziko kriminality na sídlištních
7) Existence vhodných ploch pro výrobu a služby na okraji města	7) Nevyhovující technický stav nerevitalizovaných bytových domů v sídlištních panelových komplexech
8) Vysoký podíl zelených ploch a lesů v katastru města	8) Vysoká energetická náročnost nerekonstruovaných a starších budov a panelových bytových domů
9) Rozvoj ekonomiky v terciární sféře	9) Nevyhovující služby a občanská infrastruktura na sídlištních
10) Nízká zadluženost města	10) Nevyhovující technický stav některých sportovních a volnočasových ploch a zařízení
11) Příznivé přírodní podmínky pro rozvoj lázeňství, rekreace a turistického ruchu	11) Nedostatečné propojení mezi nabídkou škol (zejména středních a učebních oborů) a poptávkou podnikatelského sektoru
12) Výskyt pramenů minerálních vod a kyselék na území města a v okolí	12) Přítomnost nevyužitých a chátrajících průmyslových a dalších areálů a ploch ve městě (brownfields)
13) Vysoký podíl účastníků veřejné hromadné dopravy	13) Lokalizace větších objektů průmyslového charakteru v širším centru města
14) Zvyšující se podíl separovaného odpadu pro recyklaci	14) Neexistence přímého železničního spojení s Hradcem Králové a Prahou a absence železničního propojení s polskou lázeňskou oblastí Kudowa Zdrój a Klodzkiem
15) Schopnost realizovat projekty (lidské a finanční kapacity, vytvořené řídicí struktury)	15) Nevyhovující autobusové nádraží v Náchodě

Silné stránky	Slabé stránky
16) Fungující komunikace města a jeho organizací s veřejnými a soukromými subjekty působícími ve městě	16) Zvýšená hluková a částečně imisní zátěž obyvatel centra města z nadměrné dopravy
	17) Nedostatečná propagace a prezentace atraktivit města a okolí

2.2.2 Příležitosti a hrozby

Příležitosti	Hrozby
1) Poloha města v příhraniční oblasti s dobrým dopravním propojením a hraničním přechodem do Polska	1) Nepříznivý demografický vývoj města spojený s nedostatečnou reprodukční schopností obyvatel a celkovým stárnutím populace
2) Využití a rozšíření česko-polské spolupráce především v ekonomickém rozvoji a cestovním ruchu	2) Snižující se ekonomická aktivita obyvatel a zvyšující se nároky na sociální služby spojené se změnou demografické struktury obyvatel
3) Vybudování lázeňského komplexu v Bělovsi a obnova tradice lázeňství ve městě	3) Omezené rozvojové možnosti města z důvodu morfologie terénu a rozdělení dopravními tepnami
4) Modernizace a zkvalitnění volnočasových zařízení	4) Menší atraktivita území pro investory vzhledem k nevyhovující dopravní dostupnosti (přetížené komunikace I /33, II /33 Náchod – Hronov, absence dálnice, úvraťová železnice)
5) Humanizace sídlišť a revitalizace veřejných prostranství	5) Omezený moderní rozvoj města v důsledku překážek nekoncepční a nevhodné výstavby především z 20. století (panelová sídliště, lokalizace průmyslových objektů)
6) Rekonstrukce a modernizace panelových bytových domů	6) Stagnace v rozvoji občanské vybavenosti a služeb ve městě
7) Přemístění průmyslové výroby z širšího centra města do vhodnějších okrajových lokalit	7) Ztráta funkční využitelnosti veřejných prostranství v obytných zónách
8) Využití bývalých průmyslových a zemědělských areálů pro nové podnikatelské aktivity	8) Stárnutí domovního a bytového fondu a jeho nedostatečná obnova
9) Rozvoj malých a středních firem jako nositelů ekonomických aktivit a zaměstnanosti	9) Chátrající a nevyužívané objekty a plochy ve městě (brownfields)
10) Nárůst soukromých investic živnostníků, firem a místních obyvatel	10) Zhoršení kvality životního prostředí nadměrným dopravním zatížením a průmyslovým zatížením v centru města
11) Zvýšení využívání alternativních a méně znečišťujících energetických zdrojů především k vytápění	11) Nedostatečná ochrana města a obyvatel před přírodními živly (např. protipovodňová opatření, eroze půdy)
12) Region s příznivými podmínkami pro rozvoj veřejné hromadné dopravy	12) Nevhodný zábor kvalitní půdy a zeleně ve prospěch výstavby
13) Napřímení železniční tratě Jaroměř – Náchod pro zvýšení investiční atraktivity města	
14) Vybudování železničního propojení a posílení autobusové dopravy Náchod – Kudowa Zdrój pro zvýšení intenzity turistického ruchu	
15) Uplatnění integrovaného přístupu řešení dlouhodobých potřeb města	
16) Propojení úřadu na celostátní síť e-government	
17) Realizace projektů z fondů EU	

2.2.3 Souhrnné zhodnocení podmínek a předpokladů dalšího rozvoje

Město Náchod je silným kulturně-společenským regionálním centrem regionu česko-kladského pomezí a spádovým administrativním centrem. Leží při hranicích s Polskem, se kterým jej spojuje hraniční přechod Běloves-Kudowa Zdrój na mezinárodní tranzitní trase E 67.

Město Náchod je centrem zaměstnanosti a služeb regionu. Ve městě, případně jeho blízkém okolí, je soustředěna většina velkých zaměstnavatelů regionu. Diverzifikace pracovní síly se ve městě zvyšuje především díky útlumu tradičních průmyslových oborů (textilní výrobě, gumárenství a další) a rekvalifikační a přizpůsobení pracovní síly na nové obory činnosti.

Hospodářská prosperita města byla v minulém století založena především na průmyslové výrobě, která je v současnosti v útlumu a progresivně se ve městě rozvíjí terciární sféra založená především na obchodu a službách. Historický ráz města s dominantou zámku na krajinné vyvýšenině, a historickým náměstím s přilehlými uličkami v podzámčí, byl především v minulém století částečně narušen nekoncepční a svéráznou výstavbou 20. století. Urbanistická struktura města tak byla nevratně narušena momentálními potřebami a trendy výstavby, ať už to bylo nevhodnou lokalizací průmyslových objektů v širším centru města nebo výstavbou panelových domů v těsné blízkosti historického centra nebo větších sídlišť s nedostačující infrastrukturou a zázemím v okrajových částech města.

V současnosti jsou mnohé výrobní areály v blízkosti centra města přebudovávány na nové funkční využití především z oblasti občanské vybavenosti a drobných služeb a částečně na bydlení.

Obytná sídliště procházejí postupně revitalizací. Mění se především vnější estetický vzhled panelových domů, zateplením a novou fasádou, případně dalšími technickými úpravami, se výrazně snižuje energetická náročnost domů. Humanizací také procházejí veřejná prostranství na sídlištích. Obnovují se nejen původní funkční plochy pro volnočasové aktivity, ale budují se také nová hřiště a další prvky pro odpočinek a relaxaci. Rozšiřují se parkovací možnosti, veřejná zeleň a zkvalitňuje se infrastruktura a služby pro místní obyvatele. Rekonstrukcemi a modernizacemi domů a zkvalitněním okolí těchto domů se zvyšuje hodnota těchto nemovitostí a atraktivita života na sídlištích. Zájem o bydlení ve městě Náchodě je podtržen vysokým zájmem o novou bytovou či individuální výstavbu v lokalitách města, ale i rozvinutým trhem se staršími nemovitostmi.

Město Náchod je spádovým střediskem občanských a veřejných služeb pro širší region severovýchodní části kraje. Ve městě je zajištěna základní ambulantní zdravotní péče a nachází se zde oblastní nemocnice. V oblasti vzdělávání a školství jsou ve městě zastoupeny a dostatečně pokryty všechny stupně vzdělání, vyjma vysokoškolského. Ve městě se nachází několik specializovaných vzdělávacích zařízení z hlediska studijních oborů či orientací na cílovou skupinu žáků a studentů.

Dopravní zatížení mezinárodního silničního koridoru E 67, který prochází centrem města, lokálně negativně ovlivňuje životní prostředí především z hlediska hluku a částečně imisní zátěží. Dopravní dostupnost města by se zlepšila vybudováním rychlostní komunikace R11 ve směru Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov – Královec – Lubavka a vybudováním přímého železničního spojení města Náchoda s Hradcem Králové a Prahou. Vnitřní dopravě ve městě by výrazně odlehčilo vybudování silničního obchvatu města. Pro cestující hromadnou dopravou je potřeba vybudovat přestupní terminál hromadné dopravy v prostoru dnešního autobusového a vlakového nádraží, modernizovat železniční trať a v neposlední řadě posílit autobusovou hromadnou dopravu přes hranice do Polska. Obnovení železničního spojení mezi Náchodem a Kudovou Zdrój by přiblížilo a turisticky lépe propojilo lázeňské pohraničí.

Velkou příležitostí pro další rozvoj města Náchoda a jeho okolí je statut lázeňského města a obnova lázeňství ve městě. V katastru města Náchoda se vyskytují prameny minerálních vod a kyselek (Ida a Hedva), které byly v minulosti využívány především k lázeňským účelům. Pramen Ida byl rovněž stáčen a distribuován do obchodní sítě. Lázeňská činnost byla ve městě ukončena cca před 15 lety.

Obnova lázeňství má prokazatelně blízkou vazbu na rozvoj cestovního ruchu ve městě. Lázeňští hosté by v rámci pobytů využívali i dalších služeb města a blízkého okolí. Kulturní a historické památky města, bohatý kulturně-společenský život a další atraktivita v okolí města jsou dalšími atributy pro posílení turismu na Náchodsku. Zajímavé přírodní prostředí a příznivá morfolgie krajiny představují zajímavý fundament pro rozvoj sportovně-rekreačních aktivit, celoroční turistiky či sezónního využití např. pro cykloturistiku či běhy na lyžích.

Blížkost sousedního Polska a podobný charakter ekonomických činností na území regionu česko-kladského pomezí může být na Náchodsku rozvíjen za intenzivní česko-polské spolupráce, a to nejen v oblasti cestovního ruchu.

Město Náchod v posledních letech úspěšně realizovalo řadu významných investic směřujících především do infrastruktury města související s rozvojem kultury, cestovního ruchu, sportu a veřejným prostranstvím. Zadluženost města ve vztahu k jeho celkovému disponibilnímu majetku je poměrně nízká. Nízká zadluženost vytváří významný potenciál pro přijetí bankovních úvěrů na realizaci potřebných plánovaných investic.

Město Náchod v rámci čerpání dotací z národních a evropských zdrojů kontinuálně prokazuje lidskou i ekonomickou kapacitu k realizaci dalších projektů. Vyjma rozsáhlé regenerace sídliště Plhov, bylo v městě realizováno několik dalších projektů, u nichž bylo dotační spolufinancování a další projekty se připravují a předkládají v rámci vyhlášených výzev.

Město Náchod aktivně komunikuje s veřejností prostřednictvím webových stránek města, radničního zpravodaje a případně prostřednictvím dalších médií. Spolupráce město – občan a občan – úředník se v posledních několika letech výrazně zkvalitnila a zjednodušila. Roste především zájem občanů o dění ve městě a zájem o účast v rozhodovacích procesech. Ve městě za tímto účelem konají veřejná setkání a diskuze.

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice je orientován na řešení nejzávažnějších problémů ve vybrané problémové obytné zóně města resp. na zkvalitnění života obyvatel sídliště SUN a jeho blízkého okolí.

IPRM Náchoda zahrnuje následující aktivity ve vazbě k možnostem financování z oblasti intervence 5.2. IOP:

- Revitalizace veřejných prostranství
- Regenerace bytových domů

Ze závěrů analýzy a SWOT analýzy jsou vyvozeny rozhodující okruhy problémů a aktivit ve vazbě na řešení problémů v obytné zóně u nemocnice, které jsou významné pro další rozvoj nejen zóny, ale v konečném důsledku celého města. Tyto jsou podkladem a výchozím zdrojem pro stanovení cílů, opatření a aktivit IPRM Náchoda pro IOP.

V rámci IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice se jedná především o následující okruhy problémů:

- Dopravní infrastruktura
- Dopravní systém a značení
- Systém dopravy v klidu (parkování)
- Infrastruktura pro pěší a cyklisty
- Technická infrastruktura
- Bezpečnostní kamerový systém
- Mobilní a funkční využití veřejných prostranství
- Rekreční a oddychové zóny
- Sportovní plochy a sportovní zázemí
- Veřejná zeleň
- Zateplení obvodových plášťů bytových domů, včetně výměny oken a zateplení balkónů a lodžii
- Modernizace technického vybavení bytových domů
- Odstranění statických a konstrukčních vad bytových domů
- Rekonstrukce a modernizace společných prostor bytových domů

Město Náchod má k naplnění IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice připraveno a vytipováno několik projektů, které je možné spolufinancovat ze zdrojů EU, a které jsou svým zaměřením v souladu s Integrovaným operačním programem.

2.3 Vize a cíle

Realizací IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice bude dosaženo následující stanovené vize:

Vize

Lokalita u nemocnice pěkným a atraktivním místem pro spokojený život obyvatel.

Na základě rozvojové vize byl stanoven následující hlavní cíl IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice, který konkretizuje a formuluje zaměření výše uvedené vize:

Hlavní cíl

Sídlíště SUN a jeho okolí kvalitním místem pro bydlení, s rekonstruovanými a zateplenými domy, s pěkným, čistým a udržovaným venkovním prostředím, s dostatkem zeleně, hřišti a oddychovou zónou, s vyřešeným dopravním systémem s dostatkem parkovacích míst.

Hlavního cíle IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice bude dosaženo prostřednictvím specifických cílů.

Specifické cíle

Specifické cíle charakterizují a konkretizují očekávaný cílový stav, kterého bude dosaženo realizací jednotlivých stanovených opatření IPRM, která jsou v souladu s oblastí intervence 5.2 Integrovaného operačního programu.

Specifický cíl A)

Zkvalitnit a humanizovat veřejná prostranství sídlíště SUN a okolí modernizací technické infrastruktury, vybudováním funkčně využitelných volnočasových a oddychových zón, zkvalitněním a rozšířením veřejné zeleně, vyřešením dopravní dostupnosti a posílením parkovacích kapacit a řešením bezpečnosti dopravy chodců a cyklistů.

Specifického cíle A) bude dosaženo realizací „Opatření A) Revitalizace veřejných prostranství“.

Specifický cíl B)

Zkvalitnit bytový fond lokality u nemocnice rekonstrukcí a modernizací bytových domů a jejich technického vybavení, snížením energetické náročnosti domů a estetického zhodnocení sídlíštního komplexu.

Specifického cíle B) bude dosaženo realizací „Opatření B) Regenerace bytových domů“.

Specifický cíl C)

Eliminovat negativní ekologické dopady nevhodné a zastaralé technické infrastruktury a zvýšit energetickou efektivitu tepelného hospodaření.

Specifického cíle C) bude dosaženo realizací „Opatření C) Modernizace sportovních zařízení“.

Specifické cíle IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice vychází ze SWOT analýzy města, přičemž se zaměřují hlavně na zlepšení slabých stránek s využitím příležitostí a s ohledem na naplnění vize a hlavního cíle.

Naplnění vize, hlavního cíle a specifických cílů IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice bude realizováno prostřednictvím jednotlivých připravovaných projektů. K jejich realizaci je zajištěn

dostatek finančních zdrojů na spolufinancování a také lidské kapacity, schopné dané projekty realizovat a řídit. IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice je koncipován tak, aby mohl sloužit jako podklad pro získání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU, a to především z Integrovaného operačního programu.

Integrovaný operační program v rámci Prioritní osy 5 – Národní podpora územního rozvoje, konkrétně prostřednictvím oblasti intervence 5.2 – Zlepšení prostředí v problémových sídlištích se zaměřuje na komplexní revitalizaci problémových sídlišť s nejméně 500 byty a opravy technického stavu bytových domů v těchto sídlištích, a to bez ohledu na jejich stavební technologii, ve městech nad 20 000 obyvatel.

Z oblasti intervence 5.2 IOP může město Náchod prostřednictvím IPRM čerpat prostředky na revitalizaci veřejných prostranství (5.2a) a regeneraci bytových domů (5.2b).

Naplněním specifických cílů A) a B) a realizací nastavených opatření a aktivit v těchto specifických cílech bude přeměna problémového sídliště SUN všestranným zkvalitněním obytného prostředí, spočívajícím především v humanizaci a revitalizaci veřejných prostranství a v rekonstrukcích a modernizacích bytových domů, na víceúčelový celek s převažující obytnou funkcí a s funkčními veřejnými prostranstvími a dopravní infrastrukturou.

Očekávanými přínosy realizace IPRM Náchoda v rámci IOP jsou především:

- všestranné zkvalitnění technického stavu bytového fondu a jeho vybavení
- zvýšení energetické účinnosti bytových domů resp. snížení jejich tepelných ztrát
- vyřešení dopravního systému v lokalitě rozšířením stávajících a vybudováním nových komunikací
- zkapacitnění parkovacích míst a celkové řešení dopravy v klidu
- zvýšení bezpečnosti pro pohyb chodců a cyklistů v rámci problémové zóny
- zkvalitnění technické infrastruktury a instalace funkčního mobiliáře veřejných prostor
- regenerace volnočasových ploch
- rozšíření a zkvalitnění veřejné zeleně
- zvýšení pocitu bezpečí v lokalitě

Pro dosažení stanoveného specifického cíle C) budou využity i intervence z Operačního programu Životní prostředí. Jedná se především o oblast podpory 3.2. Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry. Prostřednictvím IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice mohou být z oblasti podpory 3.2. financovány především projekty zaměřené na zateplování budov a snižování energetické náročnosti.

Naplněním specifického cíle C) a realizací nastaveného opatření a aktivity bude přeměna nevyhovujícího a zastaralého čpavkového hospodářství zimního stadionu nacházejícího se v rámci problémové lokality u nemocnice a vyřešení a zefektivnění tepelného hospodářství daného objektu.

Hlavními očekávanými přínosy realizace IPRM Náchoda v rámci oblastí podpory ostatních operačních programů jsou především:

- snížení ekologické nebezpečnosti nevyhovujícího technického provozu zimního stadionu
- odstranění zastaralého čpavkového hospodářství
- zvýšení efektivity tepelného hospodářství objektu modernizací infrastruktury
- snížení energetické náročnosti

3 Zdůvodnění výběru zóny

Na základě souhrnného zhodnocení podmínek a předpokladů rozvoje města, provázanosti na socioekonomickou analýzu a SWOT analýzu města a zejména na základě srovnání hodnot vstupních kritérií zóny s referenčními hodnotami, byla pro realizaci intervence v rámci IPRM Náchoda v IOP vybrána ucelená obytná zóna nazvaná jako „problémová zóna u nemocnice“.

Vybraná zóna je charakteristická převažující obytnou funkcí. Jádrové území zóny tvoří převážně panelové sídliště SUN, které jednoznačně vykazuje znaky deprivovaného území. Jedná se o uzavřený a od dalších částí města zcela izolovaný komplex bytových domů shromážděných na relativně malém území na vrcholu kopcovitého útvaru s příkrými svahy směrem k řece Metuji. Další část vybrané zóny tvoří oblast, kde jsou koncentrovány rezidenční objekty sociálních služeb (Domov důchodců a Městské středisko sociálních služeb Marie). Do jižní části vymezené zóny zasahuje vilová čtvrť, která je od nedalekého sídliště oddělenou travnatým porostem. Součástí zóny je také objekt zimního stadionu, který se nachází v severní části zóny, a který má velký význam z hlediska možnosti volnočasových aktivit pro obyvatele sídliště SUN, stejně jako rekreačně klidová zóna s hřištěm v okolí domů sociálních služeb.

Vybraná problémová zóna vykazuje negativní jevy a znaky deprivovaného území především v kvalitě bytového fondu (vyjma nové výstavby na východním okraji zóny), v nízké ceně nemovitostí, v omezeném dopravním napojení a řešení dopravního systému v rámci zóny, v systému parkování a množství parkovacích míst, v kvalitě veřejných prostranství a jejich možného funkčního využití, možnostech trávení volného času, výraznou absencí občanských a veřejných služeb, zvýšenou nezaměstnaností a sníženou ekonomickou aktivitou zdejších obyvatel, zhoršenou demografickou strukturou obyvatelstva, mírně zvýšenou kriminalitou a problémy národnostního a sociálně-spoločenského charakteru.

Především komplikované soužití s národnostními menšinami a se skupinami nepřizpůsobivých spoluobčanů je jedním z hlavních problémů sociálního soužití. V rámci sídliště žijí enklávy těchto občanů, které se zdržují především v centrální zóně sídliště, kde způsobují zejména zvýšenou hlučnost, často produkují hlukově abnormální činnosti, snižují hygienickou normu venkovního prostranství.

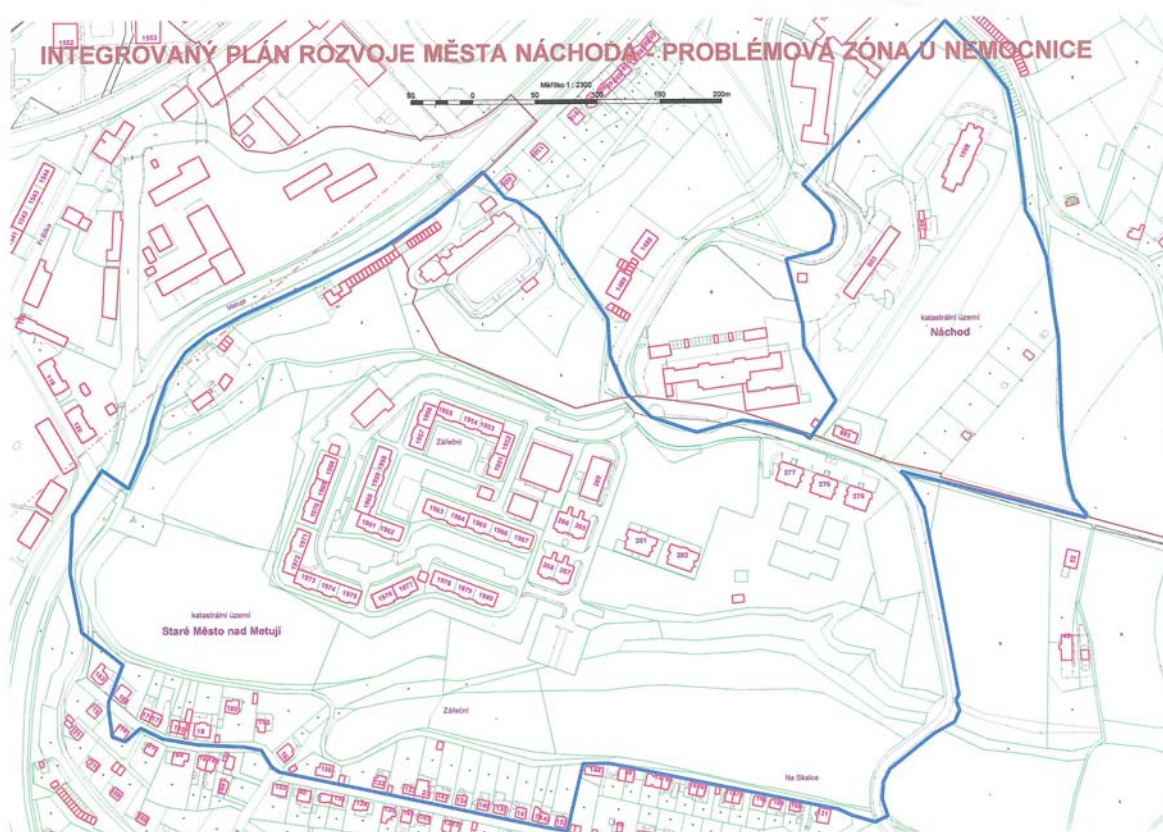
Druhým velkým problémem sociálního charakteru je nadměrná obměna obyvatel sídliště a velmi vysoká migrace obyvatel do i vně zóny. Velká část bytů je pronajímána na krátkodobější pobyty a především ekonomicky stabilnější složka obyvatel v produktivním věku opouští zdejší zónu a hledá kvalitnější bydlení v rámci města nebo i v okolních obcích.

Konkrétní provázanost navržených aktivit v rámci realizace IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice a jejich provázanost s body SWOT analýzy je uvedena v kapitole 5 Popis cílů, opatření a aktivit.

Vybraná zóna, pro účely IPRM Náchoda nazvaná jako „problémová zóna u nemocnice“, splňuje všechny charakteristiky výběru zóny pro realizaci IPRM v IOP, tzn. jedná se o geograficky souvislou plochu, s více než 500 byty, nacházející se ve městě nad 20 000 obyvatel.

Vybraná problémová zóna se rozkládá v jižní části města Náchoda na morfologické vyvýšenině nad levým břehem řeky Metuje. Vybraná zóna zahrnuje následující ulice nebo jejich části: západní část ulice Lidická zahrnující objekty v severní řadě ulice od č.p. 188 po č.p. 152 a dům jižní řady ulice č.p. 214, východní část ulice Pod Rozkoší bez objektů s č.p., ulice Bílá č.p. 1968 – 1975, 1958 - 1962, ulice Růžová č.p. 264, 278, 1951, 1952, 1963 - 1967, ulici Modrá č.p. 1976 - 1980, ulici Zelená č.p. 1953 - 1957, ulice Duhová č.p. 265 – 269, ulice Okrová č.p. 281, 282, ulice Bartoňova s objekty č.p. 275-277, 895, 897, 903 a 1998, ulice U Tří Dvorců s objektem č.p. 3, ulice Pod Vyhlídkou bez objektů s č.p., ulice V Úvozu bez objektů s č.p. a ulice Na Skalce bez objektů s č.p.

Obrázek 1 Vymezení problémové zóny v mapě čísel popisných

Zdroj: MěÚ Náchod, Gramis

3.1 Popis vstupních kritérií

Výdaje na podporu bydlení je možné považovat za způsobilé, pokud jsou realizovány prostřednictvím aktivit IPRM Náchoda v zóně, jak je stanoveno v čl. 7 odst. 2 písm. a) nařízení EP a Rady (ES) č. 1080/2006 (obecné nařízení). Problémová obytná zóna musí být vybrána na základě kritérií uvedených v čl. 47 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, přičemž musí vykázat nepříznivé hodnoty alespoň 3 kritérií, z nichž 2 musí být kritéria uvedená pod písm. a) - h):

- a) vysoká míra chudoby a vyloučení,
- b) vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti,
- c) neuspokojivý demografický vývoj,
- d) nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet studentů, kteří předčasně opouštějí školu,
- e) vysoký stupeň kriminality a delikvence,
- f) obzvláště znečištěné životní prostředí
- g) nízká míra hospodářské aktivity,
- h) velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin nebo uprchlíků,
- i) poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí,
- j) vysoká energetická náročnost budov

ŘO IOP rozhodl, že pro výběr zóny se nebudou používat kritéria uvedená pod body f) a j).

Srovnávací hodnoty vybraných vstupních kritérií pro výběr zóny byly podle čl. 47 Nařízení ES 1828/2006 v rámci partnerství projednány s Evropskou komisí a schváleny 29. července 2008.

Tabulka 4 Seznam a srovnávací hodnoty vstupních kritérií pro výběr zóny

	a)	b)	c)	d)	e)	g)	h)	i)
Kritérium dle čl. 47 Nařízení (ES) 1828/2006	vysoká míra chudoby a vyloučení	vysoká míra dlouhodobé nezaměst.	neuspokojivý demograf. vývoj	nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet studentů, kteří předčasně opouštějí školu	vysoká úroveň kriminality a delikvence	nízká míra hospodářské aktivity	velký počet přistěhovalců etnických skupin a příslušníků menšin	poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí
Indikátor	výše příspěvku hmotné nouze na občana v Kč (příspěvek na živobytí + příspěvek na bydlení + mimoř. okamžitá pomoc)	počet osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců jako procento z počtu ekonomicky aktivních obyvatel	počet obyvatel nad 65 let a více jako procento z celkového počtu obyvatel	počet obyvatel starších 15 let s nejvýše základním vzděláním jako procento z počtu obyvatel nad 15 let	počet trestných činů zaznamenaných policií na 1000 obyvatel	počet ekonomicky aktivních obyvatel jako procento z celkového počtu obyvatel	počet cizinců s povolením k dlouhodobému pobytu jako procento z celkového počtu obyvatel	počet domů s byty postavených před rokem 1991 jako procento z celkového počtu domů s byty
Srovnávací hodnota Náchod	529	3,0 %	14,9 %	21,6 %	34,4	50,1 %	4,4 %	88,2 %
Referenční datum	31.12.2007	31.12.2005	31.12.2001	2001	2006	2001	2008	2001
Zdroj dat	Místní správa	Úřad práce	Místní správa	Český statistický úřad (SLDB 2001)	Policie ČR	Český statistický úřad (SLDB 2001)	Ministerstvo vnitra	Místní správa
Kritéria a); b); c); d); e); h); a i) se považují za splněné, pokud je výsledek hodnoty za zónu vyšší než hodnota srovnávací .								
Kritérium g) se považuje za splněné, pokud je výsledek hodnoty za zónu nižší než hodnota srovnávací .								

Zdroj: Příloha č. 1 Příručky pro předkladatele IPRM v IOP

Vybraná zóna v rámci města Náchoda, označená pro účely IPRM Náchoda jako „problémová zóna u nemocnice“, splňuje následující kritéria:**3.1.1 Vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti – kritérium b)**

Kritérium b) je sledováno indikátorem počet osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců jako procento z počtu ekonomicky aktivních obyvatel ve vymezené zóně. Referenčním datem je 31.12.2005 a srovnávací hodnota pro město Náchod činí 3 %. Potřebná data pro vymezenou zónu dodal Úřad práce a ČSÚ.

V zóně IPRM Náchoda bylo k 31.12.2005 evidováno 27 dlouhodobě nezaměstnaných. Dle údajů ze SLDB 2001, přepočítaných dle sčítacích okrsků na vybranou zónu, žilo v zóně 866 ekonomicky aktivních.

Tzn. $27/866=3,1\%$

Závěr: **Vybraná zóna IPRM Náchoda splňuje toto kritérium.** Zjištěná hodnota je o 0,1 % vyšší než srovnávací hodnota za město (3,0 %).

3.1.2 Neuspokojivý demografický vývoj – kritérium c)

Kritérium c) je sledováno indikátorem počet obyvatel nad 65 let a více jako procento z celkového počtu obyvatel ve vymezené zóně. Referenčním datem je 31.12.2001 a srovnávací hodnota pro město Náchod činí 14,9 %. Potřebná data pro vymezenou zónu dodal MěÚ Náchod a ČSÚ.

V zóně IPRM Náchoda žilo k 31.12.2001 celkem 1905 obyvatel, z nichž bylo 288 obyvatel starších 65 let.

Tzn. $288/1905=15,1\%$

Závěr: **Vybraná zóna IPRM Náchoda splňuje toto kritérium.** Zjištěná hodnota je o 0,2 % vyšší než srovnávací hodnota za město (14,9 %).

3.1.3 Nízká míra hospodářské aktivity – kritérium g)

Kritérium g) je sledováno indikátorem počet ekonomicky aktivních obyvatel jako procento z celkového počtu obyvatel ve vymezené zóně. Referenčním datum je 2001 a srovnávací hodnota pro město Náchod činí 50,1 %. Potřebná data pro vymezenou zónu dodal ČSÚ.

V zóně IPRM Náchoda žilo dle SLDB 2001 celkem 1899 obyvatel, z nichž bylo 866 ekonomicky aktivních obyvatel.

Tzn. $866/1899=45,6\%$

Závěr: **Vybraná zóna IPRM Náchoda splňuje toto kritérium.** Zjištěná hodnota je o 4,5 % nižší než srovnávací hodnota za město (50,1).

4 Popis zóny

4.1 Vymezení zóny

„Problémová zóna u nemocnice“ je v rámci IPRM Náchoda vymezena jako geograficky souvislá zóna rozkládající se v jižní části města. Morfologicky se zóna rozkládá ve svažitém terénu nad levým břehem řeky Metuje.

Obrázek 2 Vymezení problémové zóny v ortofotomapě

Zdroj: MěÚ Náchod, Gramis

Vybraná zóna je z jihu ohraničena západní polovinou ulice Lidická a východní částí ulice Pod Rozkoší. Východní hranici zóny lemuje ulice Bartoňova až ke křižovatce s ulicí Pod Vyhliškou a dále pokračuje až k ulici V Úvozu, která tvoří severovýchodní hranici zóny. Spojnicí mezi základní školou, Městským střediskem sociálních služeb Marie, Domovem důchodců až k Oblastní nemocnici Náchod se hranice zóny opět napojuje na ulici Bartoňova. Severní okraj zóny je dále vymezen spojnici z ulice Bartoňova k ulici Na Strži, kterou podél levého toku řeky Metuje pokračuje až k mostu Na Skalce (dříve Myslbekův most), po němž je hranice svedena na pravý břeh řeky Metuje a v úrovni ulice Lidická se napojuje zpět na břeh levý. V rámci vymezené zóny se dále nacházejí ulice: U Tří Dvorců, Bílá, Růžová, Modrá, Zelená, Duhová, Okrová.

4.2 Sociogeografický popis zóny

Vymezená zóna se rozkládá na jižním okraji města a zahrnuje celé území sídliště SUN, včetně jeho nejbližšího okolí s provázáním na rodinnou zástavbu na jižním okraji a na klidovou zónu v severovýchodní části zóny.

Vymezená zóna se rozkládá na ploše 29,37 ha (0,88 % z celkové plochy města) a hraniční obvod území je dlouhý 6,1 km. Ve vymezené zóně se nachází celkem 66 objektů s y popisnými, z nichž 40 objektů je v rámci sídliště SUN. Katastrálně zóna zaujímá dvě k.ú. a to k. ú. Náchod a k. ú. Staré Město nad Metují.

Ve vymezené zóně žilo k 9.12.2008 celkem 1 936 obyvatel¹⁴, což je 9,47 % z celkového počtu obyvatel města (20 440¹⁵). Z celkového počtu obyvatel v zóně bylo k datu 9.12.2008 869 mužů a 1067 žen. Průměrná hustota zalidnění vymezené zóny činí 6 642 obyvatel na km², což v porovnání s průměrnou hustotou zalidnění města Náchoda (615 obyvatel na km²) je více než desetkrát vyšší hodnota. Na jeden objekt s číslem popisným připadá v průměru 27,66 obyvatel.

Podle základních věkových skupin žilo ve vymezené zóně ke stejnému datu ve věkové kategorii 0-14 let 339 obyvatel (17,5 %), v kategorii 15-59 1300 obyvatel (67,2 %) a v kategorii nad 60 let 297 obyvatel (15,3 %).

Z těchto hodnot lze konstatovat, že se jedná o zónu s velmi vysokou hustotou zalidnění, kde žije necelá desetina obyvatel města. Demografická struktura obyvatel dokládá relativně nízké stáří sídliště SUN, jehož výstavba byla ukončena v letech 1990 – 1991. Vysoký podíl mladších složek obyvatel vypovídá o účelovosti výstavby sídlišť především pro mladé rodiny.

Geomorfologicky se zóna nachází v příkrě svažitém terénu nad levým břehem řeky Metuje. Centrální část zóny je pak lokalizována na vrcholu morfologické vyvýšeniny. Vzhledem k morfologickým podmínkám se jedná o lokalitu s dobrým provětráváním, která je méně ovlivněna znečištěním ovzduší a smogovými situacemi než centrální část města nacházející se v údolí. Svažitost terénu je lokálně zarovnána stavební navázkou převážně z doby budování sídliště SUN. Tento fakt, ovšem ovlivňuje některé další stavební úpravy a výstavbu v lokalitě. Z hlediska životního prostředí patří zóna celkově k méně zatíženým v rámci města (kvalita ovzduší, hluk). Lokálně se zde vyskytují problémy s odpadovým hospodářstvím především v rámci sídliště SUN. Nedostatečná a málo kapacitní jsou kontejnerová stání v rámci sídliště a nevyhovující je jejich technický stav. Z nadměrného množství nevhodně ukládaných odpadů následně plynou lokální problémy s hygienickou čistotou obytného prostředí. Odpadky jsou větrem, domácími zvířaty či lidským faktorem roznášeny po celém sídlišti. Vyskytuje se zde i nadměrné množství hlodavců.

Kvalita a rozsah zeleně jsou celkem uspokojivé. Po obvodu sídliště SUN se nachází vzrostlá zeleň a keřovité porosty, mezi bytovými domy jde především o zatravněné plochy s dřevnatou zelení. Rozšíření zeleně je limitováno prostorem, který je na sídlišti celkově stísněný. Mimo sídliště SUN je kvalita zeleně dobrá. Pouze v oblasti nové výstavby bytových domů není zatím zcela vyřešená.

Jádrum vymezené „problémové zóny u nemocnice“ je sídliště SUN. Toto sídliště tvoří ucelenou obytnou zónu, která má charakter izolovaného a uzavřeného bytového komplexu. Domy jsou zde vícepodlažní (nejčastěji šest a osm podlaží), postaveny převážně panelovou technologií a dokončeny počátkem devadesátých let 20. století (kolaudace domů proběhla většinou v roce 1991). Ve východní části byla realizována novější výstavba bytových domů. Tyto domy již nejsou postavené panelovou

¹⁴ Dle zdrojů MěÚ Náchod

¹⁵ Dle zdrojů MěÚ Náchod

technologí a architektonicky i urbanisticky zapadají ke konceptu původního sídliště. Na východním okraji sídliště je postaveno několik dalších novostaveb bytových domů. 3 bytové domy v ulici Bartoňova byly kolaudovány v roce 2003 a další 2 bytové domy v ulici Okrová se dokončily v letech 2006 a 2008. Na sídlišti SUN se nachází 744 bytů, z nichž 666 je v panelových domech.

V jižní části vymezené zóny (ulice Lidická a Pod Rozkoší) jsou situovány rodinné domy postavené převážně v průběhu 20. století. Jedná se o individuální vilovou zástavbu.

V severovýchodní části vymezené zóny je lokalizován Domov důchodců a Městské středisko sociálních služeb Marie. Domov důchodců Náchod v Bartoňově ulici je rezidenčním zařízením sociálních služeb s kapacitou 154 lůžek. Zřizovatelem Domova důchodců je Královéhradecký kraj. Městské středisko sociálních služeb Marie, nacházející se rovněž v ulici Bartoňova, má charakter domova pro seniory se samostatnými bytovými jednotkami a pečovatelskou službou. Středisko funguje od roku 1993 a jeho zřizovatelem je Město Náchod.

V rámci vymezené zóny se nacházejí další volné plochy jak pro bytovou, tak pro individuální výstavbu. Výstavba nových bytových domů je postupně realizována ve východní části zóny. Pro individuální rodinnou výstavbu jsou vymezeny plochy především v západní části zóny, v oblasti mezi sídlištěm SUN a řekou Metují a v severovýchodní části mezi ulicemi Bartoňova a V Úvozu.

Vybraná „problémová zóna u nemocnice“ má celkově charakter rezidenční (resp. noclehárenské) zóny bez výraznějšího zastoupení ekonomických aktivit a služeb. V rámci zóny se nenachází žádný významnější zaměstnavatel a pracovní příležitosti jsou zde ojedinělé pouze v drobných službách nebo v sociálních zařízeních. Vyjíždka do zaměstnání a do škol je za hranice zóny v podstatě 100 procentní.

Dopravní dostupnost vymezené zóny z centra města je zajištěna výhradně ze severního směru a to po komunikaci III. třídy č. 28526 ve směru na Lipí a Dobrošov. Z této průjezdné komunikace vedou v rámci zóny odbočky místních komunikací do obytné zástavby sídliště SUN, kde se dále větví v rámci systému místních komunikací sídlištní zóny, a do severovýchodní části zóny. Ze západního směru je zóna omezeně přístupná přes most Na Skalce (dříve Myslbekův most) a dále po komunikacích ulicemi Lidická a Pod Rozkoší, které vedou rodinnou zástavbou a mají lokální význam. Severní část zóny, ve které se nachází zimní stadion je přístupná výhradně komunikací v ulici Na Strži. Výškově značně členitý terén je omezujícím faktorem pro rozšíření dopravní sítě. Rozdíl výšek mezi údolím toku Metuje a vrcholem nad sídlištěm SUN je cca 80 m. V rámci revitalizace zóny je počítáno s rozšířením a rekonstrukcí mostu Na Skalce a vybudováním nové silnice vedoucí kolem celého sídliště z jižní strany a odbočkou obsluhující západní část sídliště SUN.

Vnitřní dopravní systém sídliště SUN je charakterizovaný úzkými komunikacemi vedoucími mezi jednotlivými bloky bytových domů a značným přetížením z hlediska parkování. K průjezdu sídlištěm je prakticky využívána okružní komunikace vedoucí mezi bytovými bloky, která je již dnes částečně jednosměrná a vnitřní komunikace v centrální části sídliště jsou většinou neprůjezdné a slouží více jako parkovací plochy. Zjednodušení dopravního řešení sídliště lze částečně zajistit jednak zjednosměrněním celé hlavní okružní trasy, usměrněním nevhodného systému parkování a napojením sídliště na nové příjezdové komunikace. Jediná komunikace vedoucí ze sídliště na ulici Bartoňova je nedostačující a značně omezuje dostupnosti lokalit v rámci města, které se nacházejí jižně či západně od sídliště a ve kterých se nacházejí jak pracovní příležitosti, tak občanská vybavenost, školy a další služby. Pro pěší jsou tyto okolní části města částečně propojeny pěšími stezkami a chodníky. Jejich stav ovšem nevyhovuje potřebám. Částečně jsou vedeny po soukromých pozemcích na nezpevněných površích a částečně jsou vedeny po schodech, které již nevyhovují bezpečnostním požadavkům. Problematická je také bezbariérovost těchto pěších stezek, které nevyhovují kočárkům ani lidem se sníženou tělesnou zdatností.

Počet parkovacích míst v rámci sídliště byl projektován v počtu méně než jedno parkovací místo na jeden byt. V současnosti je tato kapacita zcela nevyhovující. Zvyšování motorizace obyvatel vede k přetížení parkovacích kapacit a k nutnosti nouzového parkování na nevhodných či zakázaných místech. Parkovací místa se nacházejí prakticky u každého bytového domu a navíc ještě podél průjezdné komunikace. V jihovýchodní části sídliště je situováno „centrální“ parkoviště, které je ovšem obyvateli zóny využíváno pouze omezeně. Důvodem je jednak delší docházková vzdálenost od místa parkování do domu a jednak zvýšený pocit ohrožení vozidla zaparkovaného mimo dosah očí, neboť toto parkoviště je častěji předmětem kriminálních přestupků jako jsou krádeže pohonných hmot či další škody na vozidlech.

Zónou nevede žádná cyklostezka ani cyklotrasa. V rámci zóny je cyklotrasa vedena částečně ulicí Na Strži. Její dokončení a napojení na další trasy chybí.

Hromadnou dopravou je zóna obsluhována pouze autobusy se zastávkou u nemocnice na vjezdu k sídlišti SUN.

Ekonomická aktivita obyvatel zóny je pod průměrem města. V zóně je nadprůměrná míra nezaměstnanosti, a to především dlouhodobé. V rámci sociální struktury obyvatel mají vyšší zastoupení skupiny mimo produktivní složku, a to především důchodci a matky s dětmi na mateřských dovolených.

V rámci vymezené zóny se nenachází žádné vzdělávací ani školské zařízení. Mateřská i základní škola jsou lokalizovány v zázemí zóny. Největším problémem je jejich dopravní dostupnost, zejména pro pěší. V oblasti zdravotnických služeb se v zóně nachází ordinace dětského lékaře. Ostatní zdravotní služby zajišťují zařízení mimo zónu. V těsné blízkosti zóny se nachází Oblastní nemocnice Náchod. V zóně a v její blízkosti jsou nedostatečně zastoupeny lékařenské služby. Jediná lékárna poblíž zóny je s omezeným provozem a další lékárny jsou až v centrální části města. Dominantně jsou ve vymezené zóně zastoupeny sociální služby. Nachází se zde 2 subjekty poskytující rezidenční sociální služby, z celkových 3 v rámci města. Jedná se o domov důchodců a penzion pro seniory s pečovatelskou službou. V zóně jsou zajištěny rovněž terénní sociální služby, ale jejich středisko zde nesídlí. Rovněž ostatní typy sociálních služeb jsou v rámci města lokalizovány mimo vymezenou zónu. V zóně není zastoupen žádný úřad veřejné správy.

Občanská vybavenost a služby jsou v rámci vymezené zóny rovněž nedostatečně zastoupeny. Na sídlišti SUN se nachází obchodní středisko, které provozují výhradně vietnamští prodejci s převládajícím textilním zbožím. Potravinářské zboží je zastoupeno minimálně, a to v nevyhovující kvalitě i rozsahu sortimentu. Restaurační zařízení je na sídlišti zastoupeno pouze hernou nižší kategorie a sezónní restaurací v dřevěném objektu s omezeným provozem. Další maloobchodní a komunální služby nejsou v rámci zóny zastoupeny. Pro matky s dětmi funguje na sídlišti SUN Mateřské centrum Hopsáček.

Pro volnočasové aktivity slouží v rámci vymezené zóny především několik venkovních hřišť. Jejich kvalita ovšem neodpovídá požadavkům a potřebám. Vyjma zastaralých pískovišť zcela chybí hřiště pro nejmenší děti do 6 let. V centrální části sídliště SUN je lokalizováno asfaltové hřiště pro míčové a jiné hry, které k těmto účelům není příliš využíváno. Jeho lokalizace v těsné blízkosti panelových domů je nevhodná. Mezi domy se vyskytují drobnější hřiště a hrací koutky. Větší a poměrně hojně využívané hřiště se nachází za střediskem Marie. Toto hřiště náleží k nedaleké základní škole. Problémem je jeho nedostatečné vybavení a zázemí. Pro sportovní aktivity slouží v rámci zóny především zimní stadion v severozápadní části zóny, který je po rekonstrukci hojně navštěvován. Problematická je jeho dopravní dostupnost v rámci zóny. Jiné sportovní, kulturní či společenské zařízení či prostory se v rámci zóny nenacházejí (tělocvičny, klubovny, knihovna, společenský sál atd.).

Vymezená zóna není z hlediska cestovního ruchu ničím atraktivní. Pohyb turistů je zde realizován pouze ve vazbě na průjezdnou komunikaci směrem na Dobrošov.

Přitažlivost zóny u nemocnice resp. sídliště SUN k životu je velmi rozporuplná. Zóna se vyznačuje vysokým počtem bytů, jejichž cena v rámci města patří k podprůměrným. Probíhá zde intenzivní výměna obyvatelstva, kteří zde žijí pouze omezenou dobu. Vysoké procentu bytů je pronajímáno na dobu určitou. Typickým imigrantem na SUN jsou mladí lidé, kteří nemají více možností na bydlení nebo naopak starší obyvatelé či ekonomicky slabší rodiny. Typickým emigrantem ze zóny je střední a produktivní vrstva obyvatel, která se stěhuje do jiných částí města nebo za hranice města. Lidé zde žijící tak nevytvářejí dlouhodobě udržitelnou komunitu a dochází proto často k sociálním a společenským problémům. Dalším sociálně-společenským problémem sídliště jsou národnostní menšiny a život tzv. nepřizpůsobivých obyvatel. Ke spokojenému soužití chybí společenská tolerance menšin vůči většině. Obyvatelé si pak stěžují na nadměrnou hlučnost, ničení veřejných prostranství, shlukování se na veřejných prostranstvích a narušování nočního klidu. Dalším problémem je zvýšená kriminalita a nepřizpůsobivý styl života spojený např. se špatnými hygienickými návyky apod.

Realizací revitalizace veřejných prostranství a regenerace bytových domů by v rámci zóny mělo být dosaženo následujícího cílového stavu:

V oblasti dopravy by zóna měla mít vyřešené dopravní napojení na příjezdové komunikace, včetně příjezdu přes most na Skalce, zjednosměrněněn a zjednodušen dopravní systém v rámci

sídlíště SUN, částečně vyřešen systém parkování včetně zvýšení počtu parkovacích míst. Pro pěší a cyklisty vybudování vhodných přístupových cest do okolních částí města.

V oblasti technické infrastruktury by mělo být zkvalitněno veřejné osvětlení, vybudování resp. rozšíření venkovního bezpečnostního kamerového systému a vyřešení problematiky nevyhovujícíchh kontejnerových stání.

V oblasti volnočasových aktivit by měla být vybudována nová hřiště a zkvalitněna současná, včetně modernizace a vybudování jejich zázemí. Pro oddechové a rekreační účely by měl být vybudován lesopark a venkovní tělocvična reprezentovaná stanovišti různého sportovního charakteru.

V oblasti životního prostředí by mělo být zkvalitněno čpavkové a tepelné hospodářství zimního stadionu, založena nová zeleň a regenerace stávající zeleně a provedeny celkové parkové úpravy především na sídlišti SUN.

V rámci zkvalitnění veřejných prostranství by měly být provedeny úpravy na zlepšení funkčního využití jednotlivých ploch, včetně instalace vhodného mobiliáře.

V rámci zkvalitnění bytového fondu by mělo dojít především k celkové rekonstrukci jednotlivých bytových domů, spočívající především v rekonstrukci statických závad, v zateplení obvodových plášťů, výměny oken, modernizace a rekonstrukce technického vybavení domu (výtahy, rozvody tepla, vody, elektřiny, vzduchotechnika apod.) a společných prostor bytových domů, balkónů a lodžii.

Naplněním výše uvedeného cílového stavu se očekává celkové zlepšení kvality bydlení v rámci zóny a především sídlíště SUN a zvýšení atraktivity zóny pro spokojený život obyvatel.

Konkrétně se očekává nárůst počtu bytů novou výstavbou, zvýšení ekonomické aktivity obyvatel, zlepšení nepříznivé demografické struktury obyvatel trvalým přistěhováním mladších věkových skupin, přizpůsobení a začlenění národnostních menšin do společnosti, snížení kriminality a sociálně-patologických jevů v zóně. Zlepšením dopravní dostupnosti pro auta i pro pěší se přiblíží zóna centru města alepší se možnosti dojížděky do okolních částí města. Zkapacitněním parkovacích míst se částečně vyřešení přeplněnost místních komunikací nevhodným parkováním.

Zkvalitněním bytových domů se nejen prodlouží jejich faktická životnost, ale sníží se také náklady na bydlení především z hlediska úspor energií. Rekonstruované domy stoupnou na ceně a stanou se vyhledávanějšími pro bydlení.

Vyřešení společenských a sociálních otázek povede k celkové spokojenosti obyvatel a zmírnění pocitu nespokojenosti v daném místě a důvodu případného odstěhování.

4.3 Srovnání hodnot kritérií ve vybrané zóně

„Problémová zóna u nemocnice“ byla vybrána na základě kritérií uvedených v čl. 47 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, přičemž vykázala nepříznivé hodnoty v následujících 3 kritériích.

- b) vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti,
- c) neuspokojivý demografický vývoj,
- g) nízká míra hospodářské aktivity,

Výběr zóny vhodné pro realizaci aktivit IPRM v IOP město provedlo na základě porovnání hodnot kritérií se srovnávacími hodnotami. Srovnávací hodnoty vstupních kritérií pro výběr zón byly dle Nařízení ES 1828/2006 čl. 47 v rámci partnerství projednány s Evropskou komisí a schváleny 29. července 2008.

4.3.1 Vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti – kritérium b)

Vybraná zóna v tomto ukazateli vykazuje hodnotu 3,1 %, což je o 0,1 % více než srovnávací hodnota za město (3,0). Po realizaci IPRM Náchoda se předpokládá snížení tohoto ukazatele za zónu minimálně na hodnotu 3,0 %.

Naplnění této cílové hodnoty je reálné, pokud se podaří zatraktivnit prostředí zóny pro příchod mladých rodin a obyvatel v produktivním věku, kteří jsou ekonomicky aktivní a pokud se zkvalitní možnosti dojížděky za prací do okolních částí města.

4.3.2 Neuspokojivý demografický vývoj – kritérium c)

Vybraná zóna v tomto ukazateli vykazuje hodnotu 15,1 % což je o 0,2 % více než srovnávací hodnota za město (14,9). Po realizaci IPRM Náchoda se předpokládá snížení tohoto ukazatele za zónu minimálně na hodnotu 15,0 %.

Naplnění této cílové hodnoty je reálné, pokud se podaří stejně jako v u předchozího kritéria zatraktivnit prostředí zóny pro příchod mladých rodin a obyvatel v produktivním věku, u nichž je předpoklad reprodukce vyšší než u starších obyvatel.

4.3.3 Nízká míra hospodářské aktivity – kritérium g)

Vybraná zóna v tomto ukazateli vykazuje hodnotu 45,6 % což je o 4,5 % méně než srovnávací hodnota za město (50,1). Po realizaci IPRM Náchoda se předpokládá zvýšení tohoto ukazatele za zónu minimálně na hodnotu 45,7 %.

Naplnění této cílové hodnoty je reálné, pokud se podaří zatraktivnit prostředí zóny pro příchod mladých rodin a obyvatel v produktivním věku, kteří jsou ekonomicky aktivní a pokud se zkvalitní možnosti dojížděky za prací do okolních částí města.

5 Popis cílů, opatření a aktivit IPRM

IPRM Náchoda obsahuje soubor obsahově a časově provázaných opatření a aktivit, které budou realizovány ve vymezené problémové zóně. Vybrané a schválené opatření a aktivity naplňují hlavní a specifické cíle IPRM Náchoda, resp. jeho celkovou strategii. Každé opatření je navázáno na jeden specifický cíl a je členěno do aktivit, které budou následně naplňovány prostřednictvím konkrétních dílčích projektů. Každé opatření je financováno z jednoho operačního programu, přičemž stěžejní část strategie tvoří opatření do Integrovaného operačního programu, oblasti intervence 5.2. Zlepšení prostředí v problémových sídlištích.

Východiskem pro formulování cílů a strategie IPRM Náchoda byla SWOT analýza a socioekonomická analýza. Navržená opatření tak vycházejí ze socioekonomické analýzy a navazují na jednotlivé body SWOT analýzy. IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice řeší především slabé stránky definované ve SWOT analýze a navazuje na příležitosti, kterých se snaží využít k naplnění hlavního i specifických cílů IPRM. V menší míře se věnuje i hrozbám, které se snaží prostřednictvím definovaných opatření eliminovat. Silnou stránkou města Náchoda, která by měla přispět k naplnění cílů definovaných v IPRM Náchoda, je schopnost realizovat projekty, neboť město Náchod má dostatek lidských i finančních kapacit, vytvořené řídicí struktury a zkušenosti s řadou realizovaných projektů (včetně IPRM i projektů na regeneraci sídlišť).

Následující tabulka dokládá provázanost jednotlivých bodů SWOT analýzy s opatřeními IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice, dále návaznost na jednotlivé specifické cíle definované v předchozích kapitolách a přehled operačních programů, ze kterých budou jednotlivá opatření financována.

Popis jednotlivých opatření a jejich členění na aktivity je uveden v následujících podkapitolách, které se zaměřují na zdůvodnění opatření a popis, jak přispěje k naplnění cílů IPRM Náchoda. Indikativně jsou popsány i aktivity vycházející z daného opatření.

Tabulka 5 Přehled opatření a cílů IPRM Náchoda s vazbou na SWOT a zdroje financování

Název opatření	Číslo a název cíle IPRM Náchoda	Body ze SWOT, které dané opatření řeší	Operační program
A. Revitalizace veřejných prostranství	Specifický cíl A) Zkvalitnit a humanizovat veřejná prostranství sídliště SUN a okolí modernizací technické infrastruktury, vybudováním funkčně využitelných volnočasových a oddechových zón, zkvalitněním a rozšířením veřejné zeleně, vyřešením dopravní dostupnosti a posílením parkovacích kapacit a řešením bezpečnosti dopravy chodců a cyklistů.	<p>S – Schopnost realizovat projekty (lidské a finanční kapacity, vytvořené řídicí struktury)</p> <p>W – Neuspokojivý stavební a technický stav a nedostatečná vybavenost veřejných prostorů v centru města a na sídlištích</p> <p>W – Komplikovaný dopravní systém v některých sídlištních lokalitách a v centru města s nedostatkem parkovacích míst</p> <p>W – Snížený pocit bezpečí obyvatel a zvýšené riziko kriminality na sídlištích</p> <p>W – Nedostatek bezbariérových přístupů na veřejných prostranstvích, v bytových domech a dalších objektech ve městě</p> <p>W – Zvýšené bezpečnostní ohrožení chodců a cyklistů z důvodů silného dopravního provozu v blízkosti hlavních komunikací nebo nevhodně řešeného dopravního systému v některých obytných zónách</p> <p>O – Humanizace sídlišť a revitalizace veřejných prostranství</p> <p>O – Uplatnění integrovaného přístupu řešení dlouhodobých potřeb města</p> <p>O – Realizace projektů z fondů EU</p> <p>T – Ztráta funkční využitelnosti veřejných prostranství v obytných zónách</p>	<p>IOP 5.2. Zlepšení prostředí v problémových sídlištích;</p> <p>aktivita a) Revitalizace veřejných prostranství</p>
B. Regenerace bytových domů	Specifický cíl B) Zkvalitnit bytový fond lokality u nemocnice rekonstrukcí a modernizací bytových domů a jejich technického vybavení, snížením energetické náročnosti domů a estetického zhodnocení sídlištního komplexu.	<p>S – Schopnost realizovat projekty (lidské a finanční kapacity, vytvořené řídicí struktury)</p> <p>W – Nevyhovující technický stav nerevitalizovaných bytových domů v sídlištních panelových komplexech</p> <p>W – Nedostatek bezbariérových přístupů na veřejných prostranstvích, v bytových domech a dalších objektech ve městě</p> <p>W – Vysoká energetická náročnost nerekonstruovaných starších budov a panelových bytových domů</p> <p>O – Rekonstrukce a modernizace panelových bytových domů</p> <p>O – Uplatnění integrovaného přístupu řešení dlouhodobých potřeb města</p> <p>O – Realizace projektů z fondů EU</p> <p>T – Stárnutí domovního a bytového fondu a jeho nedostatečná obnova</p>	<p>IOP 5.2. Zlepšení prostředí v problémových sídlištích</p> <p>aktivita b) Regenerace bytových domů</p>
C. Modernizace sportovních zařízení	Specifický cíl C) Eliminovat negativní ekologické dopady nevhodné a zastaralé technické infrastruktury a zvýšit energetickou efektivitu tepelného hospodaření	<p>S – Široká nabídka kulturních, sportovních a volnočasových aktivit ve městě</p> <p>S – Schopnost realizovat projekty (lidské a finanční kapacity, vytvořené řídicí struktury)</p> <p>W – Nevyhovující technický stav některých sportovních a volnočasových ploch a zařízení</p> <p>O – Modernizace a zkvalitnění volnočasových zařízení</p> <p>O – Uplatnění integrovaného přístupu řešení dlouhodobých potřeb města</p> <p>O – Realizace projektů z fondů EU</p> <p>T – Stagnace v rozvoji občanské vybavenosti a služeb ve městě</p>	<p>OP ŽP 3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry</p> <p>podoblast 3.2.1. Realizace úspor energie</p>

5.1 Popis opatření A. Revitalizace veřejných prostranství

Opatření A. Revitalizace veřejných prostranství naplňuje specifický cíl A. IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice „Zkvalitnit a humanizovat veřejná prostranství sídliště SUN a okolí modernizací technické infrastruktury, vybudováním funkčně využitelných volnočasových a oddychových zón zkvalitněním a rozšířením veřejné zeleně, vyřešením dopravní dostupnosti a posílením parkovacích kapacit a řešením bezpečnosti dopravy chodců a cyklistů“. Financováno bude prostřednictvím Integrovaného operačního programu, oblasti intervence 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích. V rámci této oblasti intervence budou prostřednictvím opatření A. Revitalizace veřejných prostranství čerpány alokace především na úpravy sídlištního prostoru, včetně obnovy veřejné zeleně a parkových úprav, na výstavbu a rekonstrukci dopravní infrastruktury, parkovacích ploch, pěších komunikací a cyklistických stezek, dále na rekonstrukci a doplnění technické infrastruktury a městského mobiliáře nebo na budování a modernizaci rekreačních ploch pro veřejné rekreační a sportovní využití.

Opatření A. Revitalizace veřejných prostranství reaguje na slabé stránky SWOT analýzy uvedené výše v tabulce provázanosti tím, že řeší dopravní systém problémové zóny včetně nedostatku parkovacích míst, zvyšuje bezpečnost chodců a cyklistů prostřednictvím budování komunikací pro pěší a cyklisty, zvyšuje počet bezbariérových přístupů na veřejných prostranstvích a instalací a rozšířením kamerového systému zvyšuje pocit bezpečí obyvatel problémové zóny a snižuje riziko kriminality. Zároveň využívá příležitostí v podobě humanizace sídlišť a revitalizace veřejných prostranství, i těch obecnějších, které spočívají v uplatnění integrovaného přístupu řešení dlouhodobých potřeb města a realizaci projektů z fondů EU. Realizací tohoto opatření by měla být eliminována hrozba ztráty funkčního využití veřejných prostranství v obytné zóně problémové lokality u nemocnice.

Opatření A. Revitalizace veřejných prostranství bude realizováno v letech 2009 – 2014. Celkový finanční objem opatření činí 91, 35 mil. Kč, což je 39 % z celkových způsobilých výdajů do 5.2. IOP a 33,1 % z celkových výdajů IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice (včetně výdajů na aktivity mimo 5.2. IOP). Žadatelem bude v rámci tohoto opatření město Náchod, které bude jeho prostřednictvím čerpat dotaci na revitalizaci veřejných prostranství problémové zóny.

Opatření A. je zaměřeno na komplexní revitalizaci veřejných prostranství problémové zóny u nemocnice a zahrnuje jednu aktivitu řešící celkové zkvalitnění a humanizaci veřejných prostranství sídliště SUN.

5.1.1 Popis aktivity A.1. Zkvalitnění veřejných prostranství sídliště SUN a okolí

Cílem aktivity A.1. je celkové zkvalitnění a humanizace veřejných prostranství sídliště SUN. V rámci této aktivity budou podporovány činnosti, které lze rozdělit do 4 tzv. podaktivit, přičemž jedna je určena na zkvalitnění dopravní obslužnosti a řešení dopravního systému, druhá řeší dopravu v klidu a dopravní infrastrukturu pro pěší a cyklisty, třetí je určena na výstavbu a rekonstrukci technické infrastruktury a čtvrtá na revitalizaci rekreačních a sportovních ploch a rozšíření veřejné zeleně.

Podaktivita 1.1. Zkvalitnění dopravní obslužnosti a řešení dopravního systému

Cílem této podaktivity je zlepšení dopravní obslužnosti problémové zóny prostřednictvím výstavby, rekonstrukce a sanace stávající dopravní infrastruktury. V rámci této podaktivity budou podporovány činnosti zaměřené na výstavbu nových komunikací a rozšíření stávajících, řešení a úprava křižovatek, investice do spojek místních komunikací a spojovacích prvků (mostky, lávky...), zkvalitnění dopravního značení. Zvláštní důraz bude kladen na bezbariérovost komunikací. Realizace této podaktivity přispěje k významnému zkvalitnění dopravního systému ve vymezené problémové zóně u nemocnice.

Podaktivita 1.2. Vyřešení systému dopravy v klidu a dopravní infrastruktury pro pěší a cyklisty

Cílem podaktivity 1.2. je řešení nedostatku parkovacích míst v problémové zóně a podpora tzv. měkkých forem dopravy, tj. pěší a cyklo. V rámci této podaktivity budou podporovány činnosti zaměřené na systémovou úpravu a výstavbu parkovacích ploch, dále opravu a rozšiřování chodníků a komunikací pro pěší, rekonstrukci venkovních schodišť a zkvalitnění infrastruktury pro cyklo dopravu

(cyklostezky). Zvláštní pozornost bude věnována bezbariérovým přístupům ke komunikacím. Realizace této podaktivity napomůže zlepšení systému dopravy v klidu a zkvalitnění infrastruktury pro pěší a cyklo.

Podaktivita 1.3. Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury a vybavení

Cílem této podaktivity je zkvalitnění technické infrastruktury a mobiliáře veřejných prostranství problémové zóny u nemocnice. V rámci podaktivity 1.3. budou podporovány činnosti zaměřené na rozšíření a modernizaci veřejného osvětlení, pořízení a instalaci bezpečnostního kamerového systému, rozšíření a zkvalitnění kontejnerových stání, pořízení a obnovu městského mobiliáře (lavičky, odpadkové koše, parkové doplňky...). Realizací této podaktivity dojde ke zkvalitnění technické infrastruktury sídliště SUN a okolí, ke zvýšení atraktivity veřejných prostranství a ke zvýšení bezpečnosti obyvatel problémové zóny.

Podaktivita 1.4. Revitalizace rekreačních a sportovních ploch a rozšíření veřejné zeleně

Cílem podaktivity 1.4. je budování a modernizace nekomerčních volně přístupných rekreačních a sportovních ploch a obnova veřejné zeleně. V rámci této podaktivity budou podporovány činnosti zaměřené na revitalizaci a budování ploch pro odpočinek, dětských hřišť nebo sportovních ploch včetně souvisejícího mobiliáře. Dále budou součástí této podaktivity projekty řešící parkové a lesoparkové úpravy, rozšiřování veřejné zeleně a výsadbu stromů, úpravy a zřizování vodních prvků atd. Realizace této podaktivity přispěje ke zlepšení prostředí problémové zóny u nemocnice a ke zvýšení kvality života jeho obyvatel.

5.2 Popis opatření B. Regenerace bytových domů

Opatření B. Regenerace bytových domů naplňuje specifický cíl B. IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice „Zkvalitnit bytový fond lokality u nemocnice rekonstrukcí a modernizací bytových domů a jejich technického vybavení, snížením energetické náročnosti domů a estetickým zhodnocením sídlištního komplexu“. Financováno bude prostřednictvím Integrovaného operačního programu, oblasti intervence 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích. V rámci této oblasti intervence budou prostřednictvím opatření B. Regenerace bytových domů čerpány alokace především na zateplení obvodových plášťů budov, střech a vybraných vnitřních konstrukcí, odstranění statických poruch, konstrukčních a funkčních vad domů, dále na sanaci základů a hydroizolace spodních staveb, na opravy a rekonstrukce technického vybavení domů (modernizace otopné soustavy, výměna rozvodů tepla, plynu, vody, modernizace vzduchotechniky, výtahů) nebo na výměnu a modernizaci lodžii a balkonů.

Opatření B. Regenerace bytových domů reaguje na slabé stránky SWOT analýzy uvedené výše v tabulce provázanosti tím, že řeší nevyhovující technický stav nerevitalizovaných bytových domů v sídlištních panelových komplexech, zvyšuje počet bezbariérových přístupů v bytových domech vymezené problémové zóny a zateplením bytových domů snižuje vysokou energetickou náročnost panelových domů. Zároveň využívá příležitostí, které skýtá rekonstrukce a modernizace panelových bytových domů, i těch obecnějších, které spočívají v uplatnění integrovaného přístupu řešení dlouhodobých potřeb města a realizaci projektů z fondů EU. Realizací tohoto opatření by měla být eliminována hrozba stárnutí domovního a bytového fondu a jeho nedostatečná obnova v obytné zóně problémové lokality u nemocnice.

Opatření B. Regenerace bytových domů bude realizováno v letech 2009 – 2015. Celkový finanční objem opatření činí 142, 6 mil. Kč, což je 61 % z celkových způsobilých výdajů do 5.2. IOP a 51,7 % z celkových výdajů IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice (včetně výdajů na aktivity mimo 5.2. IOP). V rámci tohoto opatření budou realizovány aktivity různých žadatelů – vlastníků bytových domů. Žadatelé v rámci tohoto opatření bude např. Společenství vlastníků bytových jednotek, Stavební bytové družstvo nebo Město Náchod.

Opatření B. Regenerace bytových domů je zaměřeno na komplexní regeneraci panelových bytových domů problémové zóny u nemocnice a je členěno na tři samostatné aktivity, přičemž jedna je určena na zateplení bytových domů, druhá řeší rekonstrukci a modernizaci technického vybavení bytových domů a třetí je určena na rekonstrukci a modernizaci společných prostor bytových domů, lodžii a balkonů.

5.2.1 Popis aktivity B.1. Zateplení bytových domů

Cílem aktivity B.1. je zlepšení tepelně technických vlastností budov, aby po realizaci projektu objekty splňovaly nízkoenergetický nebo vyšší standard pro energetickou náročnost budov. V rámci této aktivity tak budou podporovány projekty zaměřené na zateplení obvodových plášťů, střešních konstrukcí, výměnu oken, zateplení lodžii atd. Realizací této aktivity dojde ke snížení tepelných ztrát budov a tím i k významným úsporám energie na vytápění.

5.2.2 Popis aktivity B.2. Rekonstrukce a modernizace bytových domů a jejich technického vybavení

Cílem této aktivity je zkvalitnění technického vybavení bytových domů na sídlišti SUN v Náchodě. V rámci aktivity B.2. tak budou podpořeny projekty zaměřené na rekonstrukce výtahů, rozvodů tepla, plynu, vody a elektřiny nebo rekonstrukce vzduchotechniky. Dále budou součástí této aktivity projekty určené na opravy nosných a základových zdí, opravy stropních konstrukcí a jiných statických závad i projekty zaměřené na sanaci základů a hydroizolace spodních staveb. Realizace této aktivity napomůže ke zkvalitnění stavebně technických vlastností bytových domů, přispěje ke zvýšení bezpečnosti i kvality života jejich obyvatel a v neposlední řadě i k úsporám energií.

5.2.3 Popis aktivity B.3. Rekonstrukce a modernizace společných prostor bytových domů

Cílem aktivity B.3. je zlepšení stavu a technické zhodnocení společných částí bytových domů na sídlišti SUN. Společnými prostory se rozumí části domu určené pro společné užívání, např. vchody, schodiště, chodby, balkóny, terasy, prádelny, sušárny, kočárkárny, kotelny, komíny, výměníky tepla atd. V rámci této aktivity tak budou podporovány projekty zaměřené na rekonstrukci a modernizaci jednotlivých prvků těchto společných prostor, např. schodišť chodeb, zábradlí, balkónu nebo teras. Realizace aktivity přispěje ke zvýšení atraktivity bytových domů a ke zlepšení kvality bydlení na sídlišti SUN pro jeho obyvatele.

5.3 Popis opatření C. Modernizace sportovních zařízení

Opatření C. Modernizace sportovních zařízení naplňuje specifický cíl C. IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice „Eliminovat negativní ekologické dopady nevhodné a zastaralé technické infrastruktury a zvýšit energetickou efektivitu tepelného hospodaření“. Financováno bude prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí, oblasti podpory 3.2. Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u podnikatelské sféry. V rámci této oblasti podpory budou prostřednictvím opatření C. Modernizace sportovních zařízení čerpány alokace na realizaci úspor energie, která bude spočívat především v implementaci měřící a regulační techniky v systémech vytápění a chlazení.

Opatření C. Modernizace sportovních zařízení reaguje na slabé stránky SWOT analýzy uvedené výše v tabulce provázanosti tím, že řeší nevyhovující technický stav některých sportovních a volnočasových ploch v Náchodě, konkrétně těch, nacházejících se ve vymezené problémové zóně u nemocnice. Zároveň využívá příležitostí, kterou skýtá modernizace a zkvalitnění volnočasových zařízení, i těch obecnějších, které spočívají v uplatnění integrovaného přístupu řešení dlouhodobých potřeb města a realizaci projektů z fondů EU. Realizací tohoto opatření by měla být eliminována hrozba stagnace v rozvoji občanské vybavenosti v obytné zóně problémové lokality u nemocnice i v celém městě.

Opatření C. Modernizace sportovních zařízení bude realizováno v letech 2012 – 2015. Celkový finanční objem opatření činí 42 mil. Kč, což je 15,2 % z celkových výdajů IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice (včetně výdajů na aktivity mimo 5.2. IOP). Potenciálním žadatelem v rámci opatření C. bude město Náchod.

Opatření C. Modernizace sportovních zařízení je zaměřeno na zkvalitnění veřejné infrastruktury pro sport a volný čas a zahrnuje jednu samostatnou aktivitu, která je určena na rekonstrukci technické infrastruktury zimního stadionu.

5.3.1 Popis aktivity C.1. Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu

Cílem aktivity C.1. je zlepšení energetické bilance objektu zimního stadionu v Náchodě a s ním související úspory elektrické energie a vody. Realizací aktivity dojde také ke snížení objemu čpavku jako chladicího média. Obsahem aktivity je přechod od používání pitné vody pro výrobu a údržbu ledu na vodu povrchovou, dále rekonstrukce ledové plochy, rekonstrukce kompresorů, rekonstrukce nízkotlaké části s přechodem technologie přímého chlazení na nepřímé chlazení nebo na jinou technologii chlazení vedoucí ke snížení nebo úplnému nahrazení čpavku jako chladicího média. Realizace aktivity přispěje k modernizaci technické infrastruktury zimního stadionu a k významným úsporám energie a vody v objektu.

6 Očekávané výsledky

Město kvantifikovalo očekávané cíle IPRM Náchoda formou indikátorů výsledku, jež vzešly z požadavků Řídicího orgánu (ŘO) IOP (Integrovaného operačního programu) a ŘO OP ŽP (Operačního programu Životní prostředí), definovaných v příslušných prováděcích dokumentacích. Realizací dílčích projektů budou vytvořeny žádané výsledky, které přispějí k naplnění cílů IPRM Náchoda, IOP a OP ŽP.

Soubor indikátorů je koncipován tak, aby poskytoval souhrnné údaje za jednotlivá opatření a ve výsledku i za celý IPRM Náchoda. Ke každému opatření byl přiřazen alespoň jeden indikátor výsledku IOP. Zařazen byl rovněž indikátor OP ŽP, měřící výsledek opatření, jež bude financováno z tohoto OP.

Výběr konkrétních indikátorů z prováděcí dokumentace IOP a OP ŽP přímo navazuje na věcné zaměření opatření a aktivit IPRM Náchoda a obsah předpokládaných dílčích projektů. Všichni žadatelé o dotaci (nositelé dílčích projektů) budou muset prokázat městu a následně ŘO IOP a ŘO OP ŽP v procesu registrace a hodnocení žádostí o dotaci přímou souvislost mezi výstupy anebo výsledky dílčích projektů s požadovanými hodnotami indikátorů IPRM a OP.

Ke každému indikátoru byly přiřazeny předem dané charakteristiky: kód národního číselníku, přesný název indikátoru, jednotka měření, zdroj informací a výchozí a cílová hodnota.

Hodnoty všech indikátorů uvedených dále v textu budou nositelé dílčích projektů uvádět do projektových listů, jež budou předkládat na základě vypsané výzvy města k předkládání dílčích projektů. V těchto listech uvedou kromě údajů požadovaných ve výzvě rovněž hodnoty konkrétních indikátorů, k jejichž naplnění se později závazí v žádosti o dotaci (pokud jejich projekt bude vybrán výběrovou komisí města a následně ŘO IOP a ŘO OP ŽP), případně ve smlouvě o poskytnutí dotace.

Způsob měření hodnot všech indikátorů bude probíhat průběžně, nejdéle ročně, a to formou sběru informací od nositelů projektů (příjemců dotací) v rámci monitoringu dílčích projektů, tj. z průběžných a závěrečných monitorovacích zpráv, ke kterému budou příjemci zavázáni ve smlouvě s ŘO IOP a OP ŽP. V rámci předkládání monitorovacích zpráv a žádostí o platbu, budou nositelé projektů průběžně uvádět konkrétní hodnoty relevantních indikátorů, jež budou měřit jimi v žádosti o dotaci deklarované cílové hodnoty realizovaných projektů. Tímto způsobem bude zajištěna pravidelná informovanost předkladatele IPRM (města Náchoda) o průběžném naplňování cílů IPRM s tím, že zdrojem informací budou vždy příjemci dotací a jejich monitorovací zprávy.

Pro měření cílů IPRM Náchoda byly zvoleny dále uvedené indikátory oblastí intervence 5.2a a 5.2b IOP a relevantní oblasti podpory OP ŽP. Cílové hodnoty indikátorů představují souhrn hodnot za opatření IPRM. Součet cílových hodnot indikátorů u jednotlivých opatření vychází z předpokládaných hodnot všech dílčích projektů realizovaných v rámci daného opatření. Nedochozí k duplicitám ve smyslu uvedení stejné hodnoty u více indikátorů. Rozhodující bude cílová hodnota všech indikátorů na konci období realizace IPRM Náchoda.

Tabulka 6 Indikátory IPRM Náchoda – IOP (oblast intervence 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích)

Kód národního číselníku	Indikátor	Měrná jednotka	OP / oblast podpory	Zdroj	Výchozí hodnota (2005)	Cílová hodnota
331200	Počet regenerovaných bytů	Počet	IOP 5.2b	Nositelé projektů	0	714
331300	Plocha revitalizovaného území (5.2a)	m ²	IOP 5.2a	Nositelé projektů	0	293 736
331500	Úspora spotřeby energie bytových domů (5.2b)	%	IOP 5.2b	Nositelé projektů	0	20

Definice indikátorů IOP:

- Počet regenerovaných bytů – počet bytových jednotek v bytových domech, ve kterých budou provedeny stavební úpravy ke zlepšení fyzického stavu budov, tzn. např. energeticky efektivní sanace, odstranění statických poruch nosných konstrukcí a opravy konstrukčních nebo funkčních vad, opravy a rekonstrukce technického vybavení domů, vybudování sociálních bytů z nevyhovujících bytů anebo z nebytových prostor, objektů.
- Plocha revitalizovaného území – celková výměra vymezené plochy problémového sídliště, na kterém budou prováděny konkrétní úpravy vedoucí ke zvýšení kvality života obyvatel sídlišť včetně zvýšení bezpečnosti.
- Úspora spotřeby energie bytových domů – procentuální vyjádření snížení spotřeby energie v bytových domech na území problémových sídlišť, tj. vyjádření rozdílu spotřeby energie před provedením energetických sanací obytných budov a po jejich dokončení.

Tabulka 7 Indikátory IPRM Náchoda – OP ŽP (oblast podpory 3.2. Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u podnikatelské sféry)

Kód národního číselníku	Indikátor	Měrná jednotka	OP / oblast podpory	Zdroj	Výchozí hodnota (2008)	Cílová hodnota
-	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	OP ŽP 3.2	Nositelé projektů	1 370	1 160

Tabulka 8 Indikátory IPRM Náchoda (dopadu) dle čl. 47 Nařízení EK č. 1828/2006

Kritérium dle čl. 47 Nařízení (ES) 1828/2006	Indikátor	Zdroj	Výchozí hodnota	Cílová hodnota
Vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti	Počet osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců jako procento z počtu ekonomicky aktivních obyvatel	Úřad práce (31.12.2005)	3,1 %	3,0 %
Neuspokojivý demografický vývoj	Počet obyvatel nad 65 let a více jako procento z celkového počtu obyvatel	Místní správa (31.12.2001)	15,1 %	15,0 %
Nízká míra hospodářské aktivity	Počet ekonomicky aktivních obyvatel jako procento z celkového počtu obyvatel	ČSÚ (SLBD 2001)	45,6 %	45,7 %

Monitoring dílčích projektů obsažených v IPRM Náchoda

Město bude monitorovat dílčí projekty zejména s ohledem na finanční rámce a podíly: EU – státní rozpočet – zdroje města – soukromé zdroje, pravidlo N+3, resp. N+2 a na věcné plnění monitorovacích indikátorů. Za tímto účelem město využije všechny články řídicí struktury IPRM Náchoda, zejména manažera IPRM. Dílčí projekty budou monitorovány i v mezidobí mezi předkládáním monitorovacích zpráv dílčích projektů ŘO IOP a OP ŽP.

Monitorovací zprávy dílčích projektů předkládají příjemci standardním způsobem podle podmínek všech ŘO OP.

Změny v dílčích projektech IPRM Náchoda

Příjemce bude povinen jakékoli změny v dílčím projektu realizovaném v IPRM Náchoda oznámit neprodleně písemnou formou (formulář Oznámení o změnách v projektu) CRR a manažerovi IPRM Náchoda. O nepodstatných změnách v projektu rozhodne CRR, o podstatných změnách ŘO IOP. Nepodstatné a podstatné změny při realizaci dílčích projektů OP ŽP jsou řešeny ŘO dle podmínek tohoto OP. Všechny změny musí být oznamovány včas před jejich provedením. Manažer IPRM Náchoda vyhodnotí, zda jde o změnu, která může mít vliv na celkovou realizaci IPRM. Pokud tomu tak je, oznámí změnu ŘV prostřednictvím formuláře Oznámení o změně IPRM. Dále viz část „Změny IPRM“. Příjemce (nositel dílčího projektu) provede změny až po souhlasu ŘO IOP.

Monitoring IPRM Náchoda

Město monitoruje realizaci IPRM formou Ročních monitorovacích zpráv, které bude zpracovávat manažer IPRM Náchoda ročně k 31.12. za předcházející rok (poprvé za rok 2009). Manažer IPRM Náchoda v rámci zpracování těchto zpráv bude spolupracovat se všemi subjekty řídicí struktury IPRM Náchoda (ŘV, pracovní skupinou) a zejména s příjemci (nositeli dílčích projektů obsažených v IPRM Náchoda).

V Ročních monitorovacích zprávách bude manažer IPRM Náchoda sledovat především plnění finančního plánu, časového harmonogramu a plnění monitorovacích indikátorů.

Manažer IPRM Náchoda bude vycházet při zpracování Ročních monitorovacích zpráv z následujících podkladů:

- výstupních sestav z MSC2007, které obdrží elektronickou poštou od MMR,
- monitorovacích zpráv jednotlivých příjemců realizujících dílčí projekty IPRM Náchoda.

Součástí Ročních monitorovacích zpráv bude přehled schválených a realizovaných dílčích projektů v členění podle oblastí intervence 5.2a a 5.2b IOP a OP ŽP, a také hodnocení celkového dopadu IPRM na rozvoj města.

Manažer IPRM předloží zpracovanou zprávu v 1. čtvrtletí následujícího roku (poprvé v roce 2010) k projednání ŘV (Řídicímu výboru), který ji následně postoupí ke schválení orgánům města. Manažer zprávu po jejím schválení v orgánech města následně předá Regionálnímu pracovišti MMR nejpozději do 31. března (poprvé do 31. března 2010).

Město bere na vědomí, že v případě potřeby si může ŘO IOP vyžádat od města zpracování ad-hoc zprávy o postupu realizace IPRM. Manažer IPRM Náchoda je povinen dodat tuto zprávu písemně do 30 pracovních dnů od obdržení výzvy. Ad-hoc zpráva má stejný obsah jako roční monitorovací zpráva.

Do 3 měsíců od ukončení realizace IPRM Náchoda předkládá manažer IPRM Závěrečnou zprávu o realizaci IPRM. Proces administrace je stejný jako v případě Roční monitorovací zprávy.

Změny IPRM Náchoda

Změny IPRM (podstatné či nepodstatné) navrhuje k projednání manažer IPRM Řídicímu výboru podle aktuální situace a naléhavosti. Po jejich projednání ŘV je manažer popisuje a sdělí ŘO IOP prostřednictvím:

- Oznámení o změně v IPRM nebo
- Roční monitorovací zprávy.

ŘO IOP do 10 pracovních dnů od doručení oznámení rozhodne, zda se jedná o podstatnou či nepodstatnou změnu. Nepodstatné změny nevyžadují uzavření dodatku k dohodě, k jejich provedení však manažer IPRM potřebuje písemný souhlas ŘO IOP.

Podstatné změny schvalují orgány města na návrh předsedy ŘV. Po jejich schválení si manažer IPRM Náchoda vyžádá schválení změn ŘO IOP. Podstatné změny představují zejména:

- změny cílů IPRM,
- změny monitorovacích indikátorů,
- přesun prostředků v rozpočtu mezi opatřeními,
- změny alokace na opatření nebo rok o více než 15 % z původní výše,
- změnu doby realizace IPRM a jednotlivých opatření.

Pokud změna vyžaduje vypracování dodatku k dohodě, může manažer IPRM změnu provést až po podpisu dodatku dohody oběma stranami, tj. ŘO IOP a Městem.

6.1 Udržitelnost projektů realizovaných v romských lokalitách

Řešení romských lokalit a souvisejících problémů není pro IPRM Náchoda relevantní. Investiční záměry do oblasti intervence IOP 5.2c - Pilotní projekty zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením proto nebudou předkládány a nebudou součástí IPRM Náchoda.

7 Časový harmonogram realizace IPRM

7.1 Časový harmonogram IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice

Časový harmonogram představuje důležitý a efektivní nástroj pro organizaci, řízení a kontrolu realizace IPRM ve všech jeho fázích (příprava, realizace, monitoring, hodnocení). Příprava vstupů pro časový harmonogram IPRM Náchoda byla zajišťována v úzké souvislosti s finančním plánem za spolupráce předkladatele IPRM Náchoda, zpracovatele a Řídícího výboru. Navržený harmonogram plně odpovídá míře připravenosti jednotlivých individuálních projektových záměrů a dílčích projektů v době dokončovacích prací na IPRM Náchoda, respektive míře dostupných informací a podkladů o podmínkách čerpání finanční podpory z jednotlivých operačních programů. Předkládaný harmonogram IPRM Náchoda zachycuje časovou návaznost jednotlivých opatření po dobu přípravy a realizace IPRM Náchoda. Časový plán je úzce provázán s předpokládanými termíny výzev pro předkládání projektů. Způsob výběru projektů, včetně způsobu a frekvence vyhlášení výzev je dále popsán v kapitole 12. Časový harmonogram je také provázán harmonogramem finančním, který řeší kapitola 8.

Tabulka 9 Časový harmonogram realizace IPRM Náchoda

Časový harmonogram realizace IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice	
Zahájení přípravy IPRM Náchoda	Září 2008
Zahájení realizace IPRM Náchoda	Duben 2009
Ukončení realizace IPRM Náchoda	Červen 2015
Popis časové realizace IPRM Náchoda	Časový harmonogram realizace IPRM Náchoda je plně v souladu s požadavky Metodického pokynu MMR i podmínkami výzvy a Příručky pro předkladatele IPRM v IOP. Dle nich je nastaven i harmonogram realizace jednotlivých opatření a aktivit IPRM Náchoda včetně realizace individuálních projektů tak, aby byly všechny aktivity a projekty ukončeny nejpozději k 30.6.2015. V celém průběhu realizace bude důsledně monitorován průběh dodržování časového i finančního harmonogramu jednotlivých aktivit a projektů tak, aby nebylo ohroženo ukončení jednotlivých opatření ve stanoveném termínu.

7.2 Realizace jednotlivých opatření IPRM Náchoda a popis návaznosti aktivit

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice zahrnuje tři opatření, která jsou dále členěna do jedné a více aktivit. Z hlediska návaznosti jednotlivých aktivit jsou pro realizaci IPRM Náchoda stěžejní především opatření A. a opatření B., která jsou zaměřena na revitalizaci veřejných prostranství a regeneraci bytových domů a budou čerpat alokace z IOP 5.2. Zlepšení prostředí v problémových sídlištích, přičemž řízení čerpání těchto alokací dle předloženého časového a finančního harmonogramu bude mít v gesci město Náchod. Následující tabulka dokládá v přehledné podobě časový harmonogram IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice, z něhož vyplývá, kdy začíná a končí realizace jednotlivých opatření a aktivit, zda na sebe tyto aktivity navazují nebo zda a kdy se překrývají:

Tabulka 10 Časový harmonogram realizace IPRM Náchoda dle opatření a aktivit

Opatření/ Aktivita/Podaktivita IPRM Náchoda		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
IOP (5.2a)	Opatření A. Revitalizace veřejných prostranství	x	x	x	x	x	x	
	Aktivita A.1 Zkvalitnění veřejných prostranství sídliště SUN a okolí	x	x	x	x	x	x	
	- podaktivita 1.1 Zkvalitnění dopravní obslužnosti a řešení dopravního systému	x	x	x	x	x	x	
	- podaktivita 1.2 Vyřešení systému dopravy v klidu a dopravní infrastruktury pro pěší a cyklisty		x	x	x	x	x	
	- podaktivita 1.3 Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury a vybavení		x	x	x	x	x	
- podaktivita 1.4 Revitalizace rekreačních a sportovních ploch a rozšíření veřejné zeleně		x	x	x	x	x		
IOP (5.2b)	Opatření B. Regenerace bytových domů	x	x	x	x	x	x	x
	Aktivita B.1 Zateplení bytových domů	x	x	x	x	x	x	
	Aktivita B.2 Rekonstrukce a modernizace bytových domů a jejich technického vybavení	x	x	x	x	x		x
	Aktivita B.3 Rekonstrukce a modernizace společných prostor bytových domů, lodžii a balkonů	x	x	x	x		x	
OP ŽP (3.2.)	Opatření C. Modernizace sportovních zařízení				x	x	x	x
	Aktivita C.1. Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu				x	x	x	x

Z uvedeného časového harmonogramu je zřejmé, že realizace opatření a tím i čerpání alokací je rozloženo do celého období realizace IPRM Náchoda, takže nedochází k významné kumulaci čerpání alokací pouze v průběhu několika málo let. Aktivity v rámci opatření A. Revitalizace veřejných prostranství a v rámci opatření B. Regenerace bytových domů budou realizovány zcela nezávisle, toto se týká i všech aktivit a projektů realizovaných v rámci opatření B. zaměřeného na regeneraci bytových domů. Nemůže tak dojít ke zpoždění časového harmonogramu kterékoli aktivitu nebo dílčího projektu v důsledku jejich souběžné časové a prostorové realizace. Začátek jednoho projektu není tedy podmíněn ukončením projektu jiného. Toto se týká také návaznosti opatření C. na obě předchozí – ani v tomto případě není realizace aktivit v rámci opatření C. podmíněna realizací projektů v opatření A. a B. Termíny realizace opatření, aktivit a zejména dílčích projektů se budou odvíjet od připravenosti nositelů dílčích projektů (územní rozhodnutí, stavební povolení, projektová dokumentace, dostatek finančních zdrojů atd.), což je faktor, který bude mít rozhodující vliv na pořadí provedení jednotlivých investičních záměrů. Dalším důležitým faktorem, který byl vzat v úvahu, je požadavek ŘO IOP na včasné čerpání ročních finančních alokací z oblasti podpor 5.2.a. a 5.2.b.

Opatření A. Revitalizace veřejných prostranství

Opatření A. bude realizováno v letech 2009 – 2014. Pro toto opatření byla zvolena pouze jediná aktivita, v rámci které bude připravován projekt na revitalizaci veřejných prostranství sídliště SUN. Pro bližší specifikaci připravovaných činností byla tato aktivita dále rozdělena na 4 podaktivity. Při naplňování tohoto opatření a jeho aktivity se bude vycházet z celkové studie na revitalizaci prostranství, na základě které bude připraven dílčí projekt, které poté město Náchod odevzdá na Centrum pro regionální rozvoj k získání dotace. Realizací dílčích etap tohoto projektu pak budou naplňovány jednotlivé výše uvedené podaktivity opatření A.

V rámci opatření A. je časový harmonogram kratší o fázi výzvy a výběru dílčích projektů, neboť v rámci tohoto opatření bude podán pouze jediný projekt, jehož žadatelem bude město Náchod. Klíčovým faktorem pro zahájení realizace opatření bude zajištění nezbytné dokumentace a povolení (územní rozhodnutí, projektová dokumentace atd.). Přesto se zahájení čerpání dotací v rámci opatření A. předpokládá již v roce 2009. Závěrečná fáze realizace opatření bude končit v roce 2014, kdy bude ukončena realizace projektů a bude vyhotovena závěrečná žádost o proplacení. Pro opatření A. revitalizace veřejných prostranství tak existuje dostatečná časová rezerva při případném zpoždění časového harmonogramu, neboť realizace projektů zahrnutých do IPRM musí být ukončena nejpozději do 30.6.2015.

Opatření B. Regenerace bytových domů

Opatření B. bude realizováno v letech 2009 – 2015. Toto opatření je členěno do tří samostatných aktivit, které mají svůj vlastní harmonogram čerpání – aktivita B.1. v letech 2009 – 2014, aktivita B.2. v letech 2009 – 2013 a poté i v roce 2015 a aktivita B.3. v letech 2009 – 2012 a také v roce 2014. Za účelem výběru nejvhodnějších projektů k dosažení specifického cíle B. IPRM Náchoda město Náchod vyhlásí výzvu k předkládání dílčích projektů. Město předpokládá, že v průběhu realizace IPRM Náchoda vyhlásí několik výzev za účelem respektování rovných podmínek pro všechny potenciální nositele projektů a vytvoření časového prostoru pro předkládání projektových žádostí. V průběhu realizace IPRM Náchoda bude město Náchod provádět průběžný monitoring IPRM Náchoda, který mu umožní pružně reagovat a přizpůsobit fázi realizaci jednotlivé výzvy.

První výzva na předkládání projektů v rámci tohoto opatření by měla proběhnout ještě v prvním pololetí 2009. Město bude připraveno vyhlásit výzvu co nejdříve po podpisu Dohody o zabezpečení realizace IPRM Náchoda, aby mohl následně proběhnout výběr projektů, jejich schválení v ŘV a po podpisu dohody s příjemci dotací mohla být zahájena realizace projektů ještě v roce 2009. Při výběru projektů a čerpání dotací bude respektováno pravidlo N+3/N+2, aby nedocházelo k problémům v rámci čerpání finančních prostředků z IOP.

Čerpání dotací v rámci opatření B. bude ukončeno nejpozději do 30.6.2015 s tím, že aktivity B.1. a B.3. budou ukončeny již v roce 2014 se všemi povinnostmi souvisejícími s ukončením realizace dílčích projektů, včetně vypracování a odevzdání závěrečných monitorovacích zpráv.

Opatření C. Modernizace sportovních zařízení

Opatření C. bude realizováno v letech 2012 – 2015. Toto opatření zahrnuje jedinou aktivitu se shodným harmonogramem čerpání, která svým zaměřením spadá do OP ŽP, oblasti podpory 3.2. Vzhledem k povaze opatření (mimo IOP 5.2.) bude pro toto opatření pravděpodobně vyhlášena jediná výzva, která vybere projekty, jež budou nejlépe odpovídat zaměření aktivity C.1. Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu. Vybrané projekty obdrží potvrzení města o zařazení do IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice, aby mohly být následně předloženy do příslušné výzvy OP ŽP. Doložením Potvrzení o schválení projektu a jeho zařazení do IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice získají vybrané projekty při hodnocení bonifikaci 10 %. Realizace projektů v rámci opatření C. bude ukončena nejpozději do 30.6.2015. Po ukončení realizace projektů bude následovat fáze monitorovací a zhodnocení realizace a odevzdání závěrečné žádosti o proplacení.

8 Finanční plán

V programovém období EU na léta 2007 – 2013 má město možnost čerpat dotace na podporu svého IPRM. Zdrojem financování opatření a aktivit IPRM Náchoda, které jsou popsány na jiném místě tohoto dokumentu, jsou IOP (oblast podpory 5.2a a 5.2b) a OP ŽP, ale samozřejmě i zdroje dalších subjektů (nositelů projektů, kteří se budou podílet vlastními prostředky a činnostmi na zdárné realizaci IPRM Náchoda. Aktivity financované z OP ŽP jsou důležitou součástí plánu, jdou však nad rámec tohoto IPRM.

Finanční a časový harmonogram IPRM Náchoda, resp. jeho jednotlivých opatření naplňujících cíle IPRM, představuje pro město důležitý efektivní nástroj pro organizaci, řízení a kontrolu realizace IPRM. Opatření IPRM Náchoda uvedená ve strategii přinášejí městu společenské a ekonomické přínosy, jež vzejdou z realizace dílčích projektů, které budou v souhrnu vytvářet žádoucí synergie.

Tabulka 11 Finanční plán - způsobilé výdaje (údaje v Kč)

Způsobilé výdaje		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem
IOP	Opatření A (5.2a)	0	1 800 000	22 410 000	15 030 000	23 085 000	19 530 000	9 495 000	0	91 350 000
	Opatření B (5.2b)	0	18 212 850	46 501 496	34 920 135	25 253 955	11 027 536	1 170 000	5 553 000	142 638 972
	5.2c)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Celkem	-	20 012 850	68 911 496	49 950 135	48 338 955	30 557 536	10 665 000	5 553 000	233 988 972
OP	OP LZZ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Opatření C (OP ŽP)	0	0	0	0	1 000 000	17 000 000	16 000 000	8 000 000	42 000 000
	OP PI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IOP (mimo 5.2)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem		0	20 012 850	68 911 496	49 950 135	49 338 955	47 557 536	26 665 000	13 553 000	275 988 972

Tabulka 12 Finanční plán - finanční zdroje (údaje v Kč)

Finanční zdroje		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem
IOP (5.2a)	Opatření A	0	1 530 000	19 048 500	12 775 500	19 622 250	16 600 500	8 070 750	0	77 647 500
IOP (5.2b)	Opatření B	0	10 927 710	23 271 400	18 269 849	12 881 250	6 616 522	702 000	3 331 800	76 000 530
TOP	OP LZZ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Opatření C (OP ŽP)	0	0	0	0	850 000	14 450 000	13 600 000	6 800 000	35 700 000
	OP PI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IOP (mimo 5.2)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
ROP SV		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Město		0	270 000	3 361 500	2 254 500	3 612 750	5 479 500	3 824 250	1 200 000	20 002 500
Kraj		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soukromé zdroje		0	7 285 140	23 230 096	16 650 286	12 372 705	4 411 014	468 000	2 221 200	66 638 442
Celkem		0	20 012 850	68 911 496	49 950 135	49 338 955	47 557 536	26 665 000	13 553 000	275 988 972

Celkový plánovaný finanční objem IPRM Náchoda (způsobilé výdaje), jež bude financován z oblastí podpor 5.2a a 5.2b IOP, představuje 233 988 972 Kč. Způsobilé výdaje financované z OP ŽP představují 42 000 000 Kč. Finanční a časový harmonogram v číselné a grafické podobě uvádí rozdělení celkového finančního objemu IPRM Náchoda na jednotlivá opatření a aktivity. Číselné údaje odpovídají předpokládaným rozpočtovým nákladům odvozeným od předpokládaných výstupů a výsledků opatření a aktivit. Odhad celkových nákladů vychází z dokumentace předpokládaných dílčích projektových záměrů.

Z uvedeného rozdělení způsobilých výdajů za celou dobu realizace IPRM Náchoda na oblast intervence 5.2a (Revitalizace veřejných prostranství) a 5.2b (Regenerace bytových domů) je zřejmý jejich vzájemný poměr: 39 % : 61 %.

Výše dotačních zdrojů vychází z následujícího předpokladu:

- dílčí projekty realizované v rámci oblasti intervence 5.2a - Revitalizace veřejných prostranství budou financovány z IOP ve výši maximálně 85 % způsobilých výdajů projektu,
- dílčí projekty realizované v rámci oblasti intervence 5.2b - Regenerace bytových domů budou financovány z IOP ve výši, která je upravena pravidly veřejné podpory EK¹⁶ (max. 40 %, 50 %, 60 %),
- dílčí projekty financované z oblasti intervence OP ŽP budou financovány podle podmínek ŘO OP ŽP (zde kvalifikovaný odhad zpracovatele).

Podkladem pro sestavení finančního plánu IPRM Náchoda byly jednak požadavky města na realizaci těchto opatření a aktivit, která přispějí k rozvoji vymezené zóny a lze je financovat z oblastí podpory 5.2a a 5.2b IOP a OP ŽP, dále rozsah, objem a časová struktura závazného finančního plánu (ročních alokací) IOP.

Finanční a časový harmonogram realizace IPRM Náchoda, resp. jeho opatření, byl vypracován rovněž s ohledem na termíny plateb dotací, jež bude město a ostatní nositelé dílčích projektů inkasovat z rozpočtu ŘO (IOP, OP ŽP). Dotace z rozpočtu ŘO (EU) je možné dle pravidel EK inkasovat v předem pevně určených lhůtách (termínech), které jsou vyjádřeny pravidlem N+3, N+2. Průběh realizace IPRM Náchoda bude respektovat rovněž maximální dobu realizace dílčích projektů (s velkou rezervou) – do 30.6.2015 (poslední datum přeložení žádosti o platbu dílčího projektu zahrnutého do IPRM).

Na realizaci všech aktivit se budou finančně podílet: město a nositelé dílčích projektů. **Město počítá se spolufinancováním všech svých dílčích projektů předkládaných v rámci IPRM z rozpočtových prostředků.** Ostatní nositelé dílčích projektů budou svůj podíl spolufinancování platit ze svého.

Aktivity v rámci opatření 5.2a a 5.2b budou realizovány zcela nezávisle. Toto konstatování se týká i všech aktivit a projektů realizovaných v opatření zaměřeného na regeneraci bytových domů. Nemůže tak dojít ke zpoždění časového harmonogramu kterékoli aktivity ale i dílčího projektu v důsledku jejich souběžné prostorové a finanční realizace (začátek jednoho projektu není podmíněn ukončením projektu jiného).

Mírný nárůst požadavků na vlastní i dotační finanční zdroje je patrný již v roce 2009, přičemž k výraznému růstu dochází od roku 2010. K postupnému poklesu investiční náročnosti IPRM Náchoda dochází až v roce 2013 a zejména 2014. Termíny realizace opatření, aktivit a zejména dílčích projektů se budou odvíjet od připravenosti nositelů dílčích projektů k jejich realizaci (územní rozhodnutí, projektová dokumentace, stavební povolení, dostatek finančních zdrojů ad.), což je faktor, který bude mít rozhodující vliv na pořadí provedení jednotlivých investičních záměrů. Dalším důležitým faktorem, který byl vzat v úvahu, byl požadavek ŘO IOP na včasné čerpání ročních finančních alokací z oblastí podpor 5.2a a 5.2b.

Nezbytným předpokladem bezproblémového zajištění plynulého cash flow IPRM Náchoda a jeho opatření a aktivit bude tzv. etapování pravděpodobně všech dílčích projektů realizovaných městem a ostatními nositeli projektů. Příjemci budou průběžně předkládat své žádosti o platby včetně monitorovacích zpráv. Město předpokládá, že veškeré dotace bude možné inkasovat do 2 až 3 měsíců po přijetí žádostí o platby ŘO.

¹⁶ EK dne 10.12.2008 rozhodnutím K(2008) 7845 potvrdila, že režim podpory navrhovaný ŘO IOP (pro aktivitu Regenerace bytových domů) představuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, slučitelnou se Smlouvou o ES.

8.1 Veřejná podpora

Dílčí projekty obsažené v IPRM Náchoda, jež budou spolufinancovány z IOP a OP ŽP, budou realizovány v souladu s pravidly poskytování veřejné podpory. Časový harmonogram a finanční plán IPRM Náchoda respektuje pravidlo N+3 (pro období 2007-2010), N+2 (pro období 2011-2013) a níže uvedené, předem stanovené, alokace ŘO IOP pro oblast intervence 5.2 IOP na léta 2007 – 2013 (procentní vyjádření v jednotlivých letech). Těmto pravidlům bylo přizpůsobeno čerpání ročních alokací IPRM Náchoda pro oblast intervence 5.2a a 5.2b IOP. Z celkové městem a ostatními nositeli dílčích projektů požadované alokace na financování IPRM Náchoda (část IOP) v letech 2009 – 2013 ve výši 153 648 030 Kč byly roční požadavky IPRM rozděleny do let 2009 – 2015 následovně dle Tabulky 13.

Dílčí projekty realizované v rámci oblasti intervence 5.2a - Revitalizace veřejných prostranství budou financovány z IOP ve výši maximálně 85 % způsobilých výdajů projektu, zbytek způsobilých výdajů (15 %) bude hradit příjemce, tj. město. Město má připraveny finanční prostředky určené na spolufinancování své části výdajů IPRM.

Dílčí projekty realizované v rámci oblasti intervence 5.2b - Regenerace bytových domů budou financovány z IOP ve výši, která je upravena pravidly veřejné podpory EK. EK dne 10.12.2008 rozhodnutím K(2008) 7845 potvrdila, že režim podpory navrhovaný ŘO IOP (pro aktivitu Regenerace bytových domů) představuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, slučitelnou se Smlouvou o ES. Malé podniky tak mohou obdržet maximální míru veřejné podpory (ve výši 40 % způsobilých výdajů) zvýšenou o 20 procentních bodů (celkem 60 %), střední podniky o 10 procentních bodů (celkem 50 %).

Definice pojmu malý a střední podnik je obsažena v příloze I nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6.8.2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách); příloha č. I navazuje na Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (2003/361/ES). Malými a středními podniky se přitom rozumějí podniky, které splňují kritéria stanovená v příloze I, kdežto velkými podniky se rozumějí podniky, které kritéria stanovená v příloze I nesplňují.

Všichni nositelé projektů, kteří budou předkládat své projekty do oblasti intervence 5.2b - Regenerace bytových domů, budou prokazovat své nároky na výši dotace.

Dotace ŘO IOP bude rozdělena mezi opatření IPRM tak, aby jejich vzájemný poměr odpovídal jejich vzájemnému poměru stanoveném v tabulce Dotace na způsobilé výdaje podle jednotlivých let čerpání z IOP (v Kč).

Veškeré nezpůsobilé výdaje dílčích projektů budou hradit v plném rozsahu příjemci podpory (nositelé dílčích projektů IPRM).

Čerpání alokací OP ŽP na realizaci ostatních dílčích projektů bude probíhat v režimu a za podmínek stanovených ŘO.

Tabulka 13 Dotace na způsobilé výdaje podle jednotlivých let čerpání z IOP (údaje v Kč)

Opatření	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Suma dotace
alokace v %	12,5 %	10,2 %	13,0 %	14,8 %	15,8 %	16,5 %	17,2 %	x	x	100 %
alokace v Kč	19 206 004	15 672 099	19 974 244	22 739 908	24 276 389	25 351 925	26 427 461	0	0	153 648 030
N+X (do 30.6.)	N+3	N+3	N+3	N+3	N+2	N+2	N+2	x	x	X
ŘO IOP požadovaný náběh čerpání	-	-	-	12,5 %	22,7 %	35,7 %	66,3 %	82,8 %	100,0 %	100,0 %
Opatření A (IOP 5.2a) (aktivita A.1) (dotace max. 85%)	0	0	1 530 000	19 048 500	12 775 500	19 622 250	16 600 500	8 070 750	0	77 647 500
Opatření B (IOP 5.2b) (aktivity B.1-B.3) (dotace max. 60%) ¹⁷	0	0	10 927 710	23 271 400	18 269 849	12 881 250	6 616 522	702 000	3 331 800	76 000 530
IPRM Náchoda celkem	0	0	12 457 710	42 319 900	31 045 349	32 503 500	23 217 022	8 772 750	3 331 800	153 648 030
Navrhovaný náběh čerpání v %	0	0	8,1 %	35,7 %	55,9 %	77,0 %	92,1 %	97,8 %	100,0 %	100,0 %

Poznámka: Městem navrhovaný náběh čerpání dotací v jednotlivých letech (poslední řádek) je v souladu s požadavkem ŘO IOP na čerpání alokací (čtvrtý řádek). Uvedené míry čerpání dotací jsou záměrně vyšší než jak požaduje ŘO IOP, rozdíl spočívá ve vyšších nárocích města a ostatních nositelů projektů na čerpání alokací. Rozdíl je možné považovat rovněž za rezervu pro případ, kdyby některé projekty, resp. jejich fáze nebylo možné realizovat v požadovaných či plánovaných termínech.

¹⁷ EK dne 10.12.2008 rozhodnutím K(2008) 7845 potvrdila, že režim podpory navrhovaný ŘO IOP (pro aktivitu Regenerace bytových domů) představuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, slučitelnou se Smlouvou o ES.

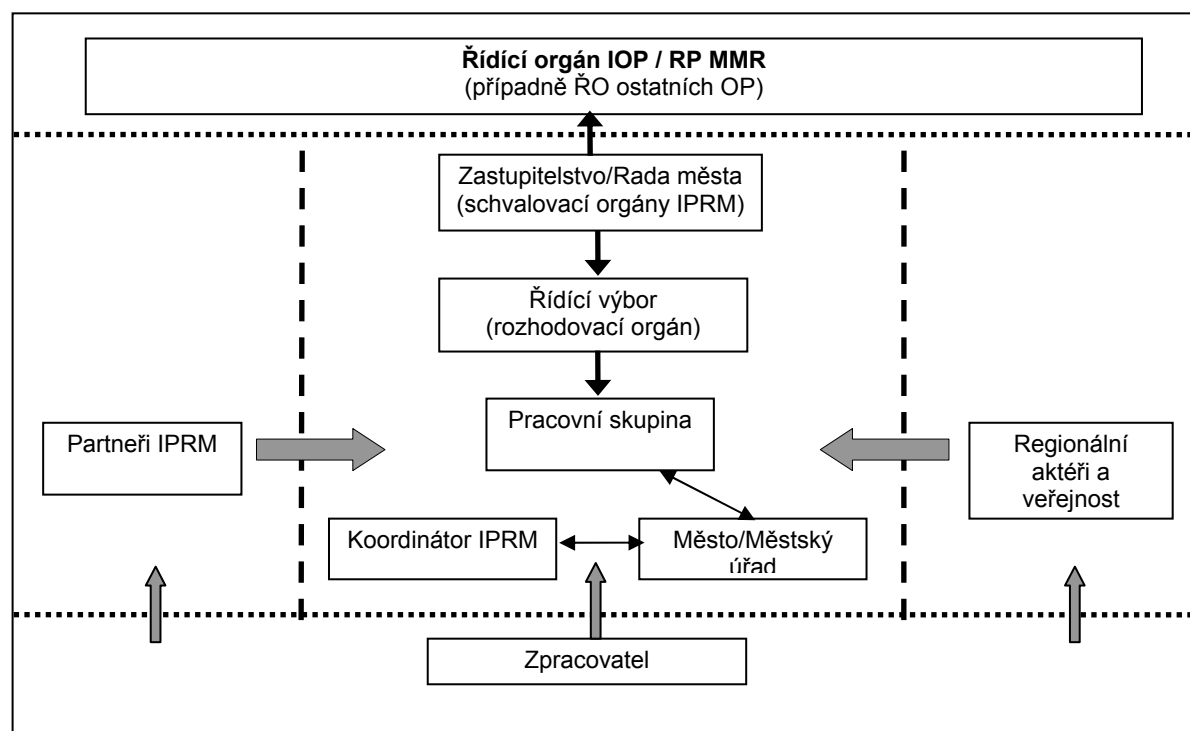
9 Administrativní řízení IPRM

Za účelem plynulého zajištění přípravy a realizace IPRM Náchoda Město jasně stanovilo administrativní postupy a řídicí strukturu IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice. Konkrétně město ustavilo řídicí strukturu, skládající se z dále uvedených subjektů a funkcí, která je popsána nejen kompetencemi a odpovědnostmi za dílčí části průběhu přípravy a realizace IPRM, ale je dána také svým jmenovitým personálním obsazením a je částečně odlišná v rámci přípravné a realizační fáze.

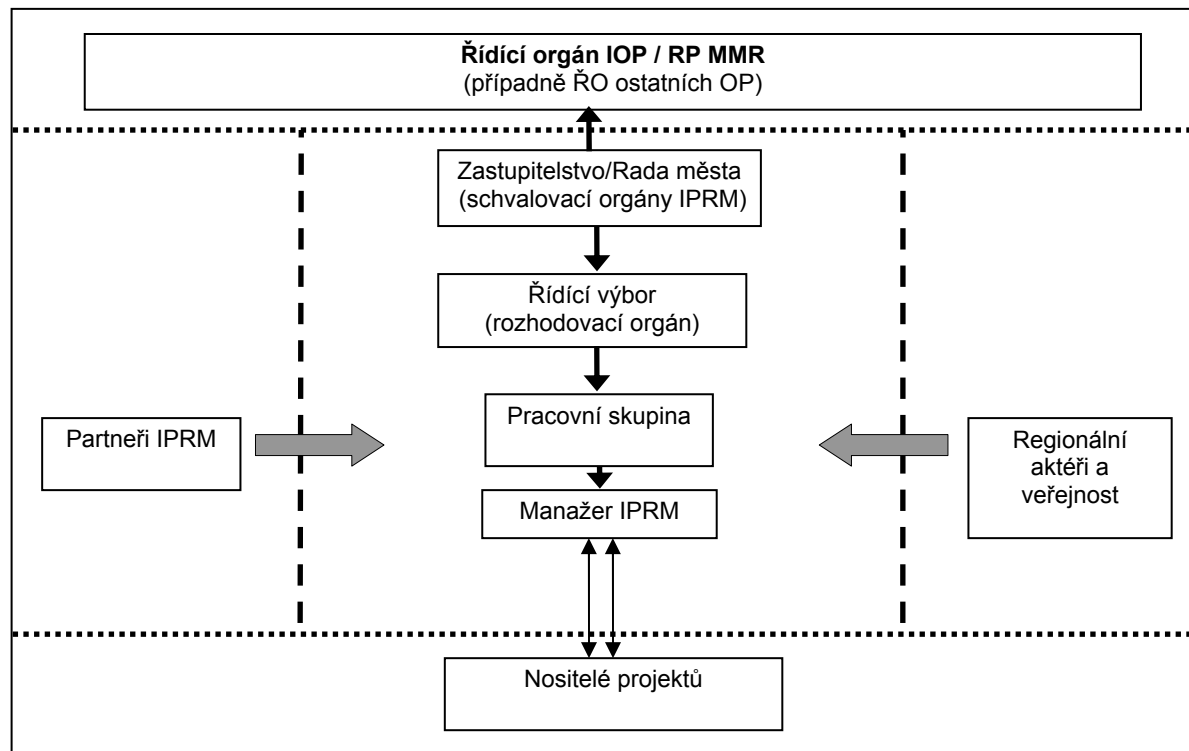
Přípravná fáze IPRM Náchoda začala rozhodnutím Rady města o přípravě IPRM Náchoda do IOP a výběru zpracovatele usnesením č. 63/1510/08 ze dne 11. listopadu 2008 a pokračovala ustanovením základních článků řídicí struktury a vlastní tvorbou dokumentu, jenž zahrnuje nejprve výběr zóny a zjištění vstupních kritérií splnitelnosti podmínek zóny v rámci IOP. V celém průběhu přípravné fáze fungovala úzká spolupráce zpracovatele dokumentu s Městem Náchodem, komunikace s partnery a veřejností a probíhala publicita IPRM. Přípravná fáze končí schválením dokumentu IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice Zastupitelstvem města a začíná fáze realizační.

Realizační fáze navazuje předběžnou přípravou individuálních projektů, které jsou v rámci IPRM Náchoda zařazeny a uvažovány, přípravou výzev v rámci IPRM Náchoda a zajištěním všech potřebných kroků ke spuštění vlastní realizace IPRM. Pokud bude IPRM Náchoda schválen a bude mu uznána dotace (podepsána smlouva o dotaci), zahájí Město Náchod intenzivní práce na žádostech o dotaci všech projektů zahrnutých do IPRM. Součástí realizační fáze je rovněž vyčlenění finančních prostředků na spolufinancování všech předkladatelů projektů a zajištění personálních kapacit na realizaci projektů, včetně zajištění partnerů a publicity projektů. Realizační fáze bude ukončena závěrečným vyhodnocením celého průběhu IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice po obdržení dotace na poslední dílčí projekt IPRM.

Obrázek 3 Organizační struktura v přípravné fázi IPRM

Obrázek 4 Organizační struktura v realizační fázi IPRM Náchoda

ŘO IOP / ŘO ostatních OP/ RP MMR

ŘO IOP:

- schvaluje IPRM Náchoda;
- schvaluje podstatné změny IPRM Náchoda,
- uzavírá dohodu s městem, stanovující finanční rámec na IPRM Náchoda a povinnosti města spojené s realizací IPRM;
- schvaluje financování projektů v oblasti podpory 5.2 vybraných městem. Projekty může zamítnout pouze na základě nesplnění podmínek programu.

ŘO ostatních OP:

- přijímají, hodnotí a schvalují nebo zamítají projekty v IPRM Náchoda podle podmínek stanovených v OP,
- na základě potvrzení města, že projekt schválily orgány města jako součást IPRM Náchoda, poskytují při hodnocení projektu bodovou bonifikaci,
- monitorují a kontrolují projekty IPRM Náchoda ve své kompetenci,
- na vyžádání mohou poskytnout informace o průběhu realizace projektů IPRM Náchoda ve své kompetenci.

RP MMR:

- poskytuje metodickou pomoc a konzultace při přípravě a zpracování dokumentu IPRM Náchoda;
- přijímá žádosti ke schválení IPRM Náchoda.

Zastupitelstvo města a Rada města

Orgány města (Rada města a Zastupitelstvo města) jsou odpovědné za celkový výsledek IPRM. Veškeré kroky Zastupitelstva města jsou předem schváleny a projednány Radou města.

Zastupitelstvo města je zodpovědné za úspěšnou realizaci strategického dokumentu IPRM. V administrativní struktuře má pozici schvalovacího orgánu.

V přípravné fázi Zastupitelstvo města:

- schvaluje finální dokument IPRM Náchoda včetně příloh (č. usnesení II. ze dne 22.12.2008);
- schvaluje seznam projektů zařazených do IPRM Náchoda;
- schvaluje a jmenuje manažera IPRM Náchoda;

V realizační fázi Zastupitelstvo města:

- schvaluje realizaci dílčích projektů;
- je odpovědné za celkový výsledek IPRM Náchoda;
- schvaluje monitorovací zprávy předložené ŘV;
- schvaluje návrhy na podstatné změny IPRM Náchoda, které předkládá ŘO IOP.

Rada města v přípravné fázi:

- schvaluje zpracovatele IPRM Náchoda
- projednává a doporučuje Radě města jmenování manažera IPRM Náchoda
- zřizuje ŘV a PS
- jmenuje členy Řídícího výboru IPRM Náchoda;
- jmenuje členy PS;
- projednává a Zastupitelstvu města předkládá ke schválení seznam projektů zařazených do IPRM Náchoda;
- schvaluje vybranou problémovou zónu IPRM Náchoda
- schvaluje partnery města v IPRM Náchoda;
- projednává konečnou podobu strategického rozvojového dokumentu – IPRM Náchoda a předkládá jej Zastupitelstvu města ke schválení.

Rada města v realizační fázi:

- předkládá Zastupitelstvu města ke schválení realizaci dílčích projektů;
- zodpovídá za vyhlášení výzev v rámci IPRM Náchoda;
- projednává a Zastupitelstvu města předkládá ke schválení monitorovací zprávy navržené ŘV.
- projednává a předkládá Zastupitelstvu města návrhy podstatných změn

Řídící výbor

Řídící výbor (ŘV) je hlavním rozhodovacím orgánem IPRM. ŘV byl zřízen a jeho členové jmenování Radou města usnesením č. 63/1509/08 ze dne 11. listopadu 2008. ŘV je ustaven za respektování principu partnerství a je složen ze zástupců města a partnerů IPRM. Každý z členů má při hlasování 1 hlas. ŘV je odpovědný Radě města a Zastupitelstvu města. Na jednání ŘV byl jako host zván regionální pracovní MMR jako pozorovatel.

Tabulka 14 Složení Řídícího výboru IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice

Člen ŘV	Subjekt/Pozice	Členství v komisích a výborech města
Ing. Oldřich Čtvrtečka	Město Náchod/ Starosta města	Hodnotící komise pro výběrová řízení
Ing. Pavla Maršíková	Město Náchod/ Místostarostka města	Předsedkyně Komise bytového hospodářství
Ing. Jaroslav Rohulán	Město Náchod/ Místostarosta města	Komise dopravní, Komise prevence kriminality, Komise sociální, Komise cestovního ruchu
Vladimír Michelčík	Osadní výbor SUN	Komise životního prostředí
Mgr. Roman Odvářka	Základní škola T.G. Masaryka v Náchodě	
Ing. Jaroslava Justová	Sportovní zařízení města Náchoda, p.o.	
p. Jiří Maršík	Technické služby Náchod, s.r.o.	
p. František Molík	Krajská hospodářská komora Královohradeckého kraje Jednatelství Náchod	Finanční výbor
p. Simona Hlavatá	Klub SUN Náchod, občanské sdružení - Mateřské centrum Hopsáček	
p. Pavel Novák	Stavební bytové družstvo Náchod	
p. Jan Samek/ p. Vladimír Příbyl	Správa budov Náchod, s.r.o.	

Člen ŘV	Subjekt/Pozice	Členství v komisích a výborech města
Mgr. Jaromír Vejrych	Městské středisko sociálních služeb MARIE	
p. Václav Voltr	Domov důchodců Náchod, příspěvková organizace Královéhradeckého kraje	
p. Miroslav Čiháček	Společnost vozíčkářů a zdravotně postižených	

V přípravné fázi ŘV:

- navrhuje manažera IPRM;
- projednává seznam projektů zařazených do IPRM Náchoda a předkládá jej orgánům města;
- projednává navrženou problémovou zónu v rámci IPRM;
- navrhuje a schvaluje složení Pracovní skupinu;
- projednává a schvaluje konečnou podobu strategického rozvojového dokumentu IPRM Náchoda a předává jí k projednání Radě města;

Ve fázi realizace ŘV:

- projednává monitorovací zprávy za IPRM Náchoda a zajišťuje jejich schválení v Radě a Zastupitelstvem města;
- posuzuje návrhy na změny IPRM, nepodstatné změny schvaluje, podstatné změny IPRM Náchoda předkládá ke schválení Radě města a Zastupitelstvu města
- zodpovídá za naplnění cílů IPRM Náchoda dílčími projekty.

Pracovní skupina

Město Náchod zřídilo Pracovní skupinu IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice usnesením č. 63/1508/08 ze dne 11. listopadu 2008. Úkolem Pracovní skupiny (PS) je v přípravné fázi navrhovat ve spolupráci s manažerem IPRM Náchoda a zpracovatelem IPRM koncepci strategického dokumentu, partnery, dílčí projekty, jež budou zahrnuty do IPRM. PS je pověřena jednáním s partnery a se zpracovatelem IPRM, je odpovědná ŘV. Výstupy práce jsou projednávány ŘV a následně schvalovány Radou města a Zastupitelstvem města.

PS je složena ze zástupců vedení města, radních, zaměstnanců městského úřadu kompetentních k tvorbě strategického dokumentu a jeho realizaci a ze zpracovatele urbanistické studie.

Tabulka 15 Složení Pracovní skupiny

Člen PS	Pozice
Ing. Oldřich Čtvrtečka	starosta města
Ing. Pavla Maršíková	místostarostka města
Ing. Jaroslav Rohulán	místostarosta města
Ing. Ladislav Šimek	vedoucí odboru správy majetku a financování
Ing. Libor Hejduk	vedoucí odboru životního prostředí
Ing. Tomáš Šubert	radní města
Václav Rohlíček	vedoucí oddělení investic
Ing. arch. Milan Falta	zpracovatel urbanistické studie
Ing. Romana Pichová	euromanažerka - odbor správy majetku a financování
Ing. Petra Čimerová	euromanažerka - odbor správy majetku a financování

V přípravné fázi PS:

- je hlavním článkem řídicí struktury komunikujícím s manažerem IPRM Náchoda a zpracovatelem IPRM;
- posuzuje návrhy a podněty koordinátora/manažera IPRM Náchoda a zpracovatele IPRM v průběhu tvorby dokumentu;
- navrhuje ŘV k projednání seznam projektů zařazených do IPRM;
- navrhuje ŘV k projednání řešenou zónu v rámci IPRM;
- navrhuje partnery města v přípravné a realizační fázi IPRM;

Ve fázi realizace PS:

- je hlavním článkem řídicí struktury komunikujícím s manažerem IPRM;
- navrhuje ŘV k projednání dílčí projekty, zařazené do IPRM

- sleduje průběh realizace dílčích projektů zařazených do IPRM;
- projednává podstatné i nepodstatné změny IPRM Náchoda a předkládá své návrhy ŘV.

Manažer IPRM

Město Náchod určilo v přípravné fázi koordinátora, který byl zodpovědný za řízení přípravy a zpracování dokumentu IPRM. Koordinátor vykonával v přípravné fázi fakticky funkci manažera.

Rada města na základě návrhu ŘV doporučila Zastupitelstvu města jmenovat manažerem IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice paní Romanu Pichovou, euromanažerku MěÚ Náchod. Zastupitelstvo města Náchoda jmenovalo manažerku IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice na zasedání dne 22.12.2008 (č. usnesení II b).

Paní Romana Pichová splnila všechny požadavky na obsazení pozice manažera IPRM, kterými byli především zkušenosti v rámci přípravy IPRM, zkušenosti s dotační politikou ČR a EU, praxe min. 1rok.

Manažer IPRM je zodpovědný za administrativní zajištění přípravy a realizace IPRM. Manažer dohlíží na plnění harmonogramu a finančního plánu IPRM a je kontaktní osobou pro vzájemnou komunikaci v rámci administrativní a organizační struktury IPRM resp. zejména mezi ŘV a PS, ŘV a orgány města, komunikací s partnery a veřejnosti a je kontaktní osobou pro komunikaci s ŘO.

V přípravné fázi koordinátor (později manažer) IPRM:

- plní úkoly vzešlé z jednání PS, ŘV, Rady města a Zastupitelstva města;
- zúčastňuje se jednání PS a ŘV;
- informuje veřejnost prostřednictvím webových stránek města a dalších médií o procesu tvorby IPRM;
- komunikuje s nositeli projektů zahrnutými do IPRM,
- komunikuje a spolupracuje se zpracovatelem IPRM a orgány města
- zajišťuje přenos informací v rámci administrativní struktury a zajišťuje jednání ŘV, PS;
- zajišťuje veřejné projednání IPRM Náchoda a další úkoly spojené s komunikací s veřejností;
- zajišťuje komunikaci s partnery IPRM
- zajišťuje komunikaci s ŘO IOP přes RP.

V realizační fázi manažer (dříve koordinátor) IPRM:

- je kontaktní osobou v rámci realizace IPRM Náchoda a zajišťuje komunikaci mezi jednotlivými organizačními složkami a subjekty, včetně komunikace s ŘO IOP a RP MMR;
- v rámci svých kompetencí zajišťuje podání žádosti o dotaci v rámci výzvy ŘO IOP resp. žádosti o schválení IPRM Náchoda v IOP;
- plní úkoly vzešlé z jednání PS, ŘV, Rady města a Zastupitelstva města;
- zúčastňuje se jednání PS a ŘV;
- zajišťuje publicitu IPRM Náchoda a informování veřejnosti;
- zodpovídá za administraci výzvy k předkládání projektů v rámci realizace IPRM;
- spolupracuje v rámci svých kompetencí na vypracování projektů a žádostí o dotaci s nositeli projektů zahrnutých do IPRM Náchoda a jejich předložení v rámci výzvy;
- komunikuje s ŘO z hlediska dodržování jimi vydaných metodických pokynů;
- koordinuje přípravu dílčích projektů s nositeli projektů a partnery, jejichž projekty jsou zařazeny do IPRM;
- monitoruje dodržování časového a finančního harmonogramu předkládání dílčích projektů IPRM;
- navrhuje změny dílčích projektů k projednání a schválení v Radě města;
- navrhuje změny IPRM Náchoda k posouzení ŘV, který je projedná a případně (podstatné změny IPRM) předkládá Zastupitelstvu města;
- zpracovává roční monitorovací zprávy a závěrečnou monitorovací zprávu realizace IPRM, konzultuje je s RP MMR resp. ŘO IOP a předkládá k projednání ŘV a schválení orgánům města ke schválení a poté ŘO IOP.

9.1 Informační a komunikační toky

Úspěšná příprava a samotná realizace IPRM Náchoda je podmíněna efektivně zvládnutou účinnou komunikací mezi všemi články řídicí a organizační struktury navzájem. Fungující komunikace mezi

městem a partnery, veřejností a potencionálními nositeli projektů je zcela zásadním předpokladem pro formulování skutečných potřeb města ze strany všech zainteresovaných subjektů, dále rozhodnutí o územním zaměření IPRM, jeho cílech, opatřeních a aktivitách, které v souhrnu povedou k synergiím spočívajícím ve věcné a časové provázanosti projektů.

Komunikace řídicí struktury IPRM Náchoda s veřejností

Město komunikovalo s veřejností při přípravě a dále bude komunikovat v rámci realizace IPRM Náchoda prostřednictvím:

- a) webových stránek města – www.mestonachod.cz

Na těchto stránkách koordinátor/manažer IPRM Náchoda ve spolupráci s vedením města a tiskovým centrem zveřejňuje základní informace o IPRM Náchoda a průběhu jeho zpracování a průběhu realizace, včetně zápisů z jednání, výzev atd..

- b) informačních tiskovin vydávaných městem – Náchodského zpravodaje

Ve zpravodaji jsou občané města průběžně informováni o obsahu a průběhu realizace IPRM, v další fázi budou informováni o konkrétních projektech IPRM.

- c) veřejných projednání

Předmětem veřejného projednání je především informovanost obyvatel o zamýšlených záměrech realizací IPRM. Veřejnost má takto možnost vstupovat do procesu přípravy a realizace IPRM, může navrhnout změny, připomínkovat znění, resp. obsah dokumentu a podávat městu jiné podněty, které by přispěly k vyšším přínosům IPRM pro město.

O všech aktivitách, souvisejících s komunikací s veřejností, město (manažer IPRM) vede dokumentaci pro monitorování průběhu IPRM.

Veřejné projednání IPRM proběhlo 15. prosince 2008 v Náchodě. O celém průběhu byl pořízen zápis a písemně zpracovány výstupy účastníků. Součástí dokumentace z veřejného projednání je prezenční listina přítomných.

Komunikace řídicí struktury IPRM Náchoda s řídicími orgány OP

Vzhledem k tomu, že IPRM Náchoda obsahuje výhradně projekty, které budou v případě úspěšného přijetí a vyhodnocení řídicím orgánem IOP, případně bonifikací projektů ze strany dalších ŘO OP, financovány z rozpočtu Evropské unie, je nutné zajistit efektivní komunikaci s těmito subjekty.

Komunikace bude probíhat v rámci standardních postupů všech řídicích orgánů, v nichž jsou jako nadstavba pravidla pro příjem žádostí o dotaci, vypracování a harmonogram monitorovacích zpráv, typ a obsah kontrol apod.

Z výše uvedených důvodů bude styčnou osobou pro ŘO za projekty města manažer IPRM. Projekty partnerských subjektů budou probíhat v jejich režii, role města však bude nezastupitelná z důvodu tvorby synergií z realizace na sebe navazujících projektů.

10 Zapojení partnerů

Jedním ze základních principů strukturální politiky Evropské unie je princip partnerství. Při zpracování IPRM je tento princip uplatňován dle Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti, tj. zapojení partnerů při tvorbě dokumentu IPRM a při přípravě a realizaci IPRM. Město Náchod si je vědomo, že uplatnění principu partnerství při tvorbě a realizaci rozvojových dokumentů je jednou z nejdůležitějších zásad, proto byly už od počátku přípravných prací do tvorby IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice zapojeni zástupci různých subjektů, s nimiž město navázalo spolupráci založenou právě na principu partnerství.

Ve fázi přípravy IPRM Náchoda se na jeho tvorbě podíleli aktivně členové Řídicího výboru (ŘV), kteří se scházeli na jednáních během celého procesu zpracování IPRM Náchoda. ŘV je vrcholným orgánem města při zpracování IPRM Náchoda a jeho členy jsou zástupci vedení města Náchoda, zástupci partnerských subjektů, zástupci subjektů z vymezené problémové zóny a vybraní zástupci z řad veřejnosti tak, aby byl dodržen princip partnerství.

V rámci partnerství tak byly do přípravy a tvorby IPRM Náchoda zapojeny jednak jednotlivé skupiny pracující a rozhodující o obsahu IPRM Náchoda (viz kapitola 8. Popis administrativní kapacity a způsobu řízení IPRM), jednak orgány místní samosprávy, zástupci regionálních hospodářských organizací a zástupci neziskového sektoru. Vzhledem k zaměření IPRM Náchoda, jehož cílem je zlepšení prostředí problémové zóny u nemocnice a zlepšení podmínek pro bydlení v zóně, byly jako partneři zapojeny i subjekty, které mají v Náchodě tuto problematiku na starosti – Technické služby Náchod, Stavební bytové družstvo Náchod a Správa budov Náchod. Do tvorby IPRM Náchoda byly zapojeny také subjekty, jichž se realizace IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice bezprostředně dotýká – občanská sdružení a spolky sídlící v zóně.

Partnery IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice jsou následující subjekty:

Tabulka 16 Přehled partnerů IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice

Sektor působnosti	Partnerský subjekt
Veřejný/ Odborný sektor	Základní škola T. G. Masaryka v Náchodě
	Technické služby Náchod, s.r.o
	Stavební bytové družstvo Náchod
	Správa budov Náchod, s.r.o.
Podnikatelský sektor	Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje, Jednatelství Náchod
Neziskový sektor	Sportovní zařízení města Náchoda, p.o.
	Klub SUN Náchod, občanské sdružení - Mateřské centrum Hopsáček
	Městské středisko sociálních služeb MARIE
	Domov důchodců Náchod, p.o. Královéhradeckého kraje
	Společnost vozíčkářů a zdravotně postižených

Ostatní subjekty i širší odborná a laická veřejnost měly možnost se zapojit do tvorby IPRM Náchoda prostřednictvím informací uveřejňovaných v tisku, na webových stránkách města a v rámci veřejného projednání dokumentu IPRM Náchoda. Partnerství města a veřejnosti je podrobněji popsáno v kapitole 10.2.

10.1 Partnerství při tvorbě dokumentu IPRM Náchoda

Při tvorbě dokumentu IPRM Náchoda bylo partnerství rozvíjeno a podporováno během celého procesu, kdy se jednotliví aktéři, včetně zástupců partnerů IPRM Náchoda, různou mírou aktivního zapojení podíleli na jednotlivých fázích procesu tvorby dokumentu IPRM Náchoda.

Konkrétní účast partnerů IPRM Náchoda probíhala především zapojením do řídicí struktury IPRM Náchoda, přičemž jednotliví zástupci partnerských subjektů se jako řádní členové účastnili jednání Řídicího výboru.

Z řad partnerů byli do Řídicího výboru jmenováni Radou města (Usnesení č. 63/1509/08) zástupci ZŠ T.G. Masaryka v Náchodě, Sportovního zařízení města Náchoda, Technických služeb Náchod, Krajské hospodářské komory Královéhradeckého kraje – Jednatelství Náchod, Klubu SUN Náchod, o.s. – mateřského centra Hopsáček, Stavebního bytového družstva Náchod, Správy budov Náchod, Městského střediska sociálních služeb MARIE, Domova důchodců Náchod a Společnosti vozíčkářů a zdravotně postižených (Podrobné složení ŘV a jmenný seznam všech jeho členů je uveden v kapitole 9. Administrativní řízení IPRM). Na jednání ŘV byli zváni zástupci Ministerstva pro místní rozvoj (regionální pracovník MMR) a zástupci zpracovatele IPRM Náchoda (Centrum evropského projektování a.s.). Z jednání Řídicího výboru byly vyhotoveny zápisy, které jsou spolu s dalšími dokumenty a přehledem přijatých usnesení ŘV zveřejněny na webových stránkách IPRM Náchoda (<http://www.mestonachod.cz/na/iprmzona/>), případně jsou dostupné u manažera IPRM Náchoda.

Na tvorbě IPRM Náchoda spolupracovaly i další subjekty. Součástí řídicí struktury IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice je i Pracovní skupina (PS), které je poradním orgánem a řeší zaměření IPRM z hlediska priorit a záměrů města Náchoda. Členy PS jsou kromě manažera IPRM Náchoda zástupci vedení města, vedoucí odboru správy majetku města a financování, vedoucí odboru životního prostředí, vedoucí oddělení investic a zástupce zpracovatele urbanistické studie problémové zóny. V PS by tak měly být zastoupeny všechny dotčené odbory MěÚ, koordinaci činností a soulad s metodikou IPRM zajišťuje zpracovatel IPRM Náchoda, který se jednání PS účastní.

10.2 Zapojení partnerů v jednotlivých fázích

Dle výše uvedeného Nařízení rady č. 1083/2006 a Příručky pro předkladatele IPRM v IOP vydané MMR má město (předkladatel a nositel IPRM) povinnost zapojit partnery a další relevantní subjekty na území města v následujících fázích:

1. Zpracování socioekonomické analýzy
2. Výběr zóny
3. Definování aktivit vybraného IPRM v rámci již vymezené zóny
4. Výběr dílčích projektů IPRM v rámci již vymezené zóny

Do procesu zpracování socioekonomické analýzy a SWOT analýzy (1) byli zapojeni různým způsobem partneři ze všech sektorů. Aktivně se na přípravě IPRM Náchoda podíleli především zástupci místní samosprávy a odborů Městského úřadu, kteří poskytovali relevantní data a informace jako podklad pro zpracování socioekonomické analýzy. Do procesu zpracování SE analýzy byly zapojeny i zástupci z řad veřejnosti a subjekty sídlící v problémové zóně, kteří jsou nejlépe srozuměni se situací problémové zóny. Tyto subjekty byly osloveny ze strany města Náchoda a byla s nimi konzultována data týkající se socioekonomické analýzy a popisu zóny. Analytická část dokumentu IPRM Náchoda byla také předložena Řídícímu výboru, který jej projednával na svém zasedání. Připomínky, které zpracovatelé ve fázi tvorby IPRM Náchoda obdrželi, byly postupně zapracovány.

Do rozhodování o výběru zóny (2) byli zapojeni všichni partneři, kteří jsou členy Řídícího výboru. ŘV na svém jednání projednával a následně schvaloval vymezení problémové zóny u nemocnice IPRM Náchoda. Obdobně probíhalo také definování opatření a aktivit IPRM Náchoda v rámci vymezené zóny (3), které bylo též projednáno a schváleno za účasti partnerů na jednání ŘV. Široká veřejnost a jiné podnikatelské nebo neziskové subjekty mohly podávat své návrhy a náměty na aktivity ve vybrané zóně přímo manažerovi IPRM Náchoda na základě průběžně zveřejňovaných informací na webových stránkách IPRM Náchoda a na základě informací zveřejněných v tištěném informačním zpravodaji města.

Při výběru dílčích projektů IPRM Náchoda v rámci vymezené zóny (4) budou rovněž zapojeni partneři v rámci jednání ŘV. Všichni partneři, včetně široké veřejnosti a zástupců z řad podnikatelského, neziskového nebo veřejného sektoru, budou mít možnost podat své náměty a návrhy projektů v rámci zaměření strategie IPRM Náchoda a v rámci územního vymezení problémové zóny. Po schválení IPRM Náchoda ŘO IOP a podpisu Dohody o zabezpečení realizace IPRM Náchoda Město Náchod vyhlásí výzvu pro předkládání projektů podle stanovených cílů a harmonogramu IPRM Náchoda. Na základě této výzvy pak Výběrová komise, vybere dle předem stanovených kritérií a v souladu s principy transparentnosti a nediskriminace z přihlášených projektových záměrů konkrétní projekty, které budou naplňovat strategii IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice (více o výběru projektů v kapitole 12. Způsob výběru projektů). Seznam vybraných projektů bude následně schvalovat Řídící výbor, kde jsou zastoupeni i partneři IPRM Náchoda, takže princip partnerství bude respektován i při výběru dílčích projektů IPRM Náchoda.

Z hlediska výše popsaného principu tvorby IPRM Náchoda lze konstatovat, že partneři se podíleli a budou podílet na všech 4 fázích tvorby IPRM Náchoda, ať už přímým zapojením (účast v Řídícím výboru) nebo nepřímou (možnost připomínkovat prostřednictvím zveřejnění na webu města). Do postupu přípravy IPRM Náchoda byli zapojeni partneři z řad veřejného sektoru, partneři ze sektoru neziskového a podnikatelského i subjekty sídlící a působící na území vymezené problémové zóny. Výše jmenované partnerské subjekty IPRM Náchoda se do tvorby dokumentu zapojily zcela dobrovolně a v souladu s principy partnerství dle Nařízení Rady č. 1083/2006. Se všemi subjekty byla podepsána Dohoda o partnerství, která přesně specifikuje práva a povinnosti obou zúčastněných stran i zásady partnerské spolupráce. Originály těchto dohod jsou k dispozici u manažera IPRM Náchoda a na vyžádání je lze doložit ŘO IOP.

10.2.1 Partnerství při realizaci IPRM Náchoda

V realizační fázi bude předkladatel IPRM Náchoda, město Náchod, i nadále aktivně spolupracovat se všemi partnery, kteří se podíleli na tvorbě IPRM Náchoda. Role partnerů bude neméně důležitá při vlastní realizaci IPRM Náchoda a bude pokračovat i po ukončení fáze realizace dílčích projektů IPRM Náchoda. Nadále se bude scházet Řídící výbor, v němž jsou všichni významní partneři IPRM Náchoda zastoupeni. Partneři budou prostřednictvím své účasti na jednáních Řídícího výboru rozhodovat o konkrétním naplnění jednotlivých opatření a aktivit IPRM Náchoda dílčími projekty tím, že

budou schvalovat seznam vybraných projektů IPRM Náchoda. Řídící výbor za účasti partnerů bude také posuzovat a schvalovat návrhy na změny v IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice. Partneri IPRM Náchoda budou aktivně zapojeni i do fáze monitorování a hodnocení IPRM Náchoda. Subjekty zastoupené v Řídícím výboru budou monitorovat průběžné naplňování indikátorů IPRM Náchoda, projednávat monitorovací zprávy IPRM Náchoda a následně je předkládat ke schválení Zastupitelstvu města.

10.2.2 Partnerství města a veřejnosti

V rámci naplňování principu partnerství při tvorbě a realizaci IPRM Náchoda byla do tohoto procesu zapojena široká laická a odborná veřejnost, a to prostřednictvím průběžného zveřejňování aktuálních informací na oficiálních webových stránkách města. Komunikace s veřejností prostřednictvím internetu byla zvolena záměrně, jakožto nejrychlejší a snadno dostupný komunikační prostředek.

Oficiální webové stránky IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice jsou k dispozici na:

<http://www.mestonachod.cz/na/iprmzona/>

Zde je veřejnost průběžně informována o postupech prací na IPRM Náchoda a nalezne zde všechny důležité informace a dokumenty týkající se IPRM Náchoda. Jsou zde informace o tom, co je IPRM a jaký je jeho obsah, informace o kritériích a podmínkách výběru zóny, dále vymezení a zakreslení problémové zóny a výčet podporovaných aktivit v rámci IPRM do IOP. Najdeme zde složení Řídícího výboru a Pracovní skupiny i seznam zapojených partnerů IPRM Náchoda, zároveň je zde specifikována úloha jednotlivých řídicích struktur IPRM Náchoda. K dispozici jsou i zápisy z jednání ŘV a PS a usnesení Rady a Zastupitelstva města Náchoda týkající se IPRM Náchoda. Nechybí ani odkaz na příručky pro předkladatele IPRM a pro žadatele a příjemce z oblasti intervence IOP 5.2. Dále je zde uveden kontakt na manažera IPRM Náchoda a na zpracovatele, včetně telefonického a e-mailového spojení. V neposlední řadě je zde veřejnost informována o aktuálním stavu příprav IPRM Náchoda, neboť jsou pravidelně doplňovány a aktualizovány informace v sekci Aktuality. Komunikace s veřejností prostřednictvím internetu bude zachována i po předložení a schválení IPRM Náchoda, takže zde veřejnost bude nacházet veškeré informace týkající se průběhu realizace, včetně připravovaných a vyhlášených výzev atd.

Pro zapojení a informování veřejnosti byly mimo webových stránek zvoleny i další formy komunikace. Informace o tvorbě IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice byly zveřejněny v tištěném zpravodaji města Náchoda. V prosincovém čísle Náchodského zpravodaje se tak veřejnost dozvěděla všechny podstatné informace o tvorbě, zaměření a realizaci IPRM Náchoda, včetně odkazu na výše popsané webové stránky IPRM Náchoda, kde lze nalézt více informací.

V rámci komunikace s veřejností bylo ze strany Města svoláno jednání Osadního výboru SUN, což je spolek obyvatel žijících v problémové zóně u nemocnice. Tato schůzka se uskutečnila 21.9. 2008, město na ní obyvatele informovalo o svých plánech zpracovávat IPRM ve vymezené zóně. Přítomní členové Osadního výboru měli možnost se k dané problematice vyjádřit a navrhnout priority, které by bylo vhodné v dané zóně řešit. Z těchto požadavků pak Město Náchod vycházelo i při formulaci aktivit a podaktivit na revitalizaci veřejných prostranství.

Dále město adresně oslovilo vlastníky bytových domů v zóně s žádostí o zapojení do IPRM Náchoda se svými požadavky na regeneraci bytových domů. Informovalo je o záměru zpracovávat IPRM Náchoda a představilo jim aktivity podporované v rámci IPRM do IOP, na které by vlastníci bytových domů mohli prostřednictvím IPRM Náchoda čerpat finance. Výrazná většina vlastníků vyjádřila ochotu se do IPRM Náchoda zapojit a předložila městu své projektové záměry týkající se regenerace bytových domů. Na základě těchto podkladů pak byly naformulovány jednotlivé aktivity v rámci opatření B. Regenerace bytových domů.

Veřejnost se také mohla zapojit do přípravy IPRM Náchoda v rámci veřejného projednání, které svolalo město Náchod za účelem projednání finální verze IPRM Náchoda s veřejností. Veřejné projednání k Integrovanému plánu rozvoje města Náchoda – problémová zóna u nemocnice se uskutečnilo 15.12. 2008. Na tomto veřejném projednání byla představena finální podoba dokumentu IPRM Náchoda a proběhla diskuse s širokou veřejností. Připomínky vzešlé z tohoto jednání byly zpracovatelem IPRM Náchoda zapracovány do textu dokumentu IPRM Náchoda, který byl následně předložen ke schválení Zastupitelstvu města Náchoda. Jako výstup z veřejného projednání může město Náchod doložit prezenční listiny a fotodokumentaci z veřejného projednání, dále zápis a vypořádání připomínek vzešlých z tohoto projednání s veřejností.

Další informace o způsobu zapojení partnerů a dalších relevantních subjektů do přípravy a realizace IPRM Náchoda je uvedeno v kapitole 9. Administrativní řízení IPRM.

Tabulka 17 Partneri IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice a jejich zapojení při tvorbě a realizaci IPRM

Název partnera	Jednající zástupce partnera	Fáze/způsob zapojení při tvorbě a realizaci IPRM
Základní škola T.G. Masaryka v Náchodě	Mgr. Roman Odvářka, ředitel tel. 491 428 609 reditel@zstgmnachod.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Sportovní zařízení města Náchoda, p.o.	Ing. Jaroslava Justová, ředitelka tel. 491 428 506, 604 839 771 sport.nachod@wo.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Technické služby Náchod, s.r.o.	p. Jiří Maršík, jednatel tel. 491 428 506, 731 151 723 ts.nachod@iol.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje Jednatelství Náchod	p. František Molík, manažer jednatelství tel. 491 405 332, 736 752 507 nachod@komora-khk.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Klub SUN Náchod, občanské sdružení - Mateřské centrum Hopsáček	p. Simona Hlavatá, předsedkyně sdružení tel. 608 970 406 hopsacek@seznam.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Stavební bytové družstvo Náchod	p. Pavel Novák, technický náměstek tel. 491 419 187, 603 891 369 pavel.novak@sbdnachod.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Správa budov Náchod, s.r.o.	p. Jan Samek/p. Vladimír Příbyl jednatel/stavební technik tel. 491 427 304/491 426 978	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Městské středisko sociálních služeb MARIE	Mgr. Jaromír Vejrech, ředitel tel. 491 423 478 jaromir.vejrych@messs-na.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Domov důchodců Náchod, příspěvková organizace Královéhradeckého kraje	p. Václav Voltr, ředitel tel. 491 401 400, 721 082 593 voltr.v@ddnachod.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny
Společnost vozíčkářů a zdravotně postižených	p. Miroslav Čiháček tel. 491 427 577, 608 313 397 m.cihacek@atlas.cz	Člen ŘV v přípravné i realizační fázi/ připomínkování IPRM zóny

11 Nástroje finančního řízení

Město má zkušenosti s uplatněním nástrojů finančního inženýrství. V roce 1997 obdrželo prostřednictvím Okresního úřadu v Náchodě 4 900 tis. Kč a v roce následujícím 1 500 tis. Kč, celkem 6 400 tis. Kč. Tyto návratné finanční prostředky Město získalo na základě Smlouvy o poskytnutí finanční výpomoci ze dne 10.12.1997 dle celostátního Programu poskytování státních půjček na opravy a modernizaci bytového fondu. Město z těchto prostředků založilo Fond rozvoje bydlení města Náchoda, jež sloužil k poskytování půjček na obnovu a modernizaci stávajícího bytového fondu. Celkem bylo takto realizováno v letech 1998 až 2005 celkem 102 půjček v celkové výši 14,135 tis. Kč. Prostředky byly použity například na opravu střech, přístavby, zavedení plynového topení, opravu fasád apod.

Zastupitelstvo města rozhodlo v červnu 2005 o zrušení Fondu rozvoje bydlení s tím, že půjčky na opravu a modernizaci stávajícího bytového fondu ve městě budou nadále poskytovány přímo z rozpočtu města v maximální výši 1 400 tis. Kč ročně. Město vrátilo prostředky finanční výpomoci ve výši 6 400 tis. Kč zpět státu v červenci 2005.

Z rozpočtu Města bylo v letech 2006 až 2008 poskytnuto celkem 11 půjček v celkové výši 2 360 tis. Kč na stejné účely jako v předchozích letech.

V průběhu realizace IPRM Město neuvažuje s poskytováním půjček z prostředků Města na realizaci dílčích projektů, vlastní prostředky využije pouze na své investice. Ostatní nositelé projektů budou financovat své výdaje ze svého, případně využijí bankovní úvěry.

12 Způsob výběru projektů

Po schválení IPRM Náchoda a podpisu Dohody o realizaci IPRM uzavřené mezi Městem a ŘO IOP Město vyhlásí výzvu k předkládání dílčích projektů za účelem předvýběru nejvhodnějších projektů k dosažení cílů IPRM Náchoda (ještě před podáním žádostí o dotace ŘO IOP). Město předpokládá, že vyhlásí v průběhu realizace IPRM několik výzev za účelem respektování rovných podmínek pro všechny potenciální nositele projektů a vytvoření časového prostoru pro předkládání projektových žádostí.

Způsob vyhlášení a text výzvy pro příjem projektů

Pro zachování transparentnosti při oslovování potenciálních nositelů a výběru dílčích projektů bude výzva včetně všech příloh vyhlášena prostřednictvím:

- internetových stránek města,
- zpravodaje města (Náchodský zpravodaj),
- písemného oznámení potenciálním nositelům projektů (statutárním zástupcům a dalším osobám).

V textu výzvy budou uvedeny následující informace:

- název a nositel IPRM Náchoda,
- název OP (IOP), prioritní osy a oblasti intervence,
- podporované aktivity IPRM Náchoda,
- oprávnění žadatelé (musí splnit podmínku konečných příjemců IOP),
- místo podání žádosti (adresa městského úřadu, pověřená osoba),
- kritéria výběru projektů (obecná, specifická, formální náležitosti)
- odkaz na další informace (formuláře k vyplnění: www.eu-zadost.cz, požadované přílohy včetně PPŽP, vše bude umístěno na internetových stránkách města),
- předpokládaný objem finanční alokace na IPRM Náchoda (vychází se z požadavků MMR na finanční objem IPRM),
- způsob doručení a převzetí projektové žádosti (osobně nebo v obálce)
- období, kdy bude Město přijímat projekty s uvedením konečného data a hodiny.

Město může vyhlásit další výzvy k předkládání projektů, a to takovým způsobem a v takovém termínu, aby byla ŘO IOP přidělena alokace prostředků na základě dohody vyčerpána v jím požadovaných objemech a termínech.

Příjem a evidence projektů

Projekty (projektové žádosti včetně příloh) bude přijímat osobně projektový manažer IPRM Náchoda, a to nejpozději do data a hodiny uvedené ve výzvě. Na žádost osoby, která doručila projektovou žádost, manažer vydá potvrzení o jejím doručení (například na kopii první strany formuláře Benefit7).

Manažer vypracuje seznam přijatých projektů včetně uvedení jména a příjmení osoby, která projekt doručila, dále data a hodiny doručení. Seznam vede průběžně po celou dobu trvání výzvy, zapisuje do něj další projekty a po ukončení výzvy jej nechá podepsat statutárním zástupcem města nebo jím pověřenou osobou.

Seznam přijatých projektů bude součástí dokumentace IPRM Náchoda, kterou vede manažer po celou dobu implementace IPRM včetně doby jeho udržitelnosti (udržitelnosti posledního realizovaného dílčího projektu).

Posouzení (předvýběr) projektů Městem

Přijaté projekty budou hodnoceny v několika fázích:

1. posouzení obecných kritérií přijatelnosti,
2. posouzení projektu podle specifických kritérií přijatelnosti,
3. kontrola formálních náležitostí,
4. posouzení kvality projektu (kritéria výběru)

Při kontrole přijatelnosti projektu z hlediska splnění obecných a specifických kritérií přijatelnosti manažer IPRM Náchoda a další osoba posuzují, zda projekt splňuje tato kritéria přijatelnosti. Tuto část písemného hodnocení hodnotí oba nezávisle na sobě odpověďmi ANO (splněno) nebo NE (nesplněno). Výsledkem jsou oběma hodnotiteli podepsané Protokoly o splnění obecných a specifických kritérií přijatelnosti projektu.

ad 1) Obecná kritéria přijatelnosti:

- žádost se vztahuje pouze na jednu oblast intervence IOP,
- projekt je svým zaměřením v souladu s cíli a aktivitami příslušné oblasti intervence,
- projekt odpovídá pokynům nastaveným v příslušné výzvě,
- projekt bude realizován v období 2009 - 2015,
- projekt nemá negativní vliv na žádnou z horizontálních priorit IOP.

ad 2) Specifická kritéria přijatelnosti:

- projekt je součástí schváleného IPRM Náchoda,
- rozpočet je jednoznačně strukturovaný podle hlavních položek a způsobilé výdaje v rozpočtu jsou reálné.

ad 3) Kontrola formálních náležitostí

Pokud projekt splní všechna kritéria přijatelnosti, provede Město kontrolu formálních náležitostí. Hodnotí se odpověďmi ANO (splněno) nebo NE (nesplněno) a zjišťuje se, zda:

- žádost byla podána v jednom originálním vyhotovení (formulář Benefit7 vyplněný dle PPŽP MMR, dále viz internetové stránky www.eu-zadost.cz),
- tištěná žádost je podepsána statutárním zástupcem žadatele,
- v žádosti jsou vyplněny všechny předepsané a požadované údaje,
- jsou doloženy v jednom vyhotovení všechny povinné přílohy (viz seznam uvedený níže) a ty jsou v požadované formě (v originále jen žádost Benefit7, ostatní prosté kopie) včetně očíslování,
- povinné přílohy obsahově splňují příslušné náležitosti,
- je přiložen seznam příloh obsahující všechny přílohy včetně jejich očíslování a s údajem o počtu stran.

Součástí kontroly formálních náležitostí bude posouzení, zda žadatel/nositel projektu přiložil k žádosti o dotaci (formulář Benefit7) tyto povinné a nepovinné přílohy:

Povinné přílohy

- Čestné prohlášení (vygenerované ze žádosti Benefit7), ve kterém žadatel potvrzuje, že:
 - nemá závazky po lhůtě splatnosti vůči státním institucím,
 - není v konkurzu,
 - není proti němu vedeno trestní stíhání,
 - všechny údaje uvedené v žádosti a přílohách jsou pravdivé,
 - předložený projekt je v souladu s legislativou ČR a EU.
- Doklad o majetkoprávních vztazích k místu realizace projektu (výpis z katastru nemovitostí, list vlastnictví).
- Prokázání právní subjektivity žadatele (v případě obce není nutné dokládat).
- Dokumenty vydané v souladu se stavebním zákonem (územní rozhodnutí s vyznačením nabytí právní moci nebo stavební povolení s vyznačením nabytí právní moci nebo souhlas s ohlášením stavby nebo rozhodnutí o spojení územního a stavebního řízení nebo jiné).
- Písemné potvrzení (zápis z jednání/shromáždění apod.) o tom, že projekt byl projednán v orgánech nositele projektu (radě města, představenstvu, shromáždění delegátů apod.). Toto potvrzení musí obsahovat jednoznačný souhlas majitelů objektů/infrastruktury s realizací projektu.
- Smlouva o zastupování v realizaci projektu, zastupuje-li jeden nositel projektu více majitelů objektů/infrastruktury.
- Položkový rozpočet a harmonogram prací.
- Výpis z bankovního účtu a nebo úvěrový příslib banky, kterým předkladatel projektové žádosti žadatel prokazuje finanční připravenost k realizaci projektu (součet všech prostředků ve výši přesahujících všechny způsobilé a nezpůsobilé výdaje projektu).

- Čestné prohlášení o finanční připravenosti realizovat projekt (samostatný list s datem a podpisem statutárního orgánu či jiné osoby oprávněné jednat jménem nositele projektu).
- Projektový list.
- Energetický audit v případě žádosti o dotaci v rámci opatření/aktivity Regenerace bytových domů při zateplení domů, výměně oken a rekonstrukci střechy. Doklad v okamžiku předložení žádosti nesmí být starší šesti měsíců.

Nepovinná příloha

- Výpis z bankovního účtu a nebo úvěrový příslib banky, kterým předkladatel projektové žádosti žadatel prokazuje finanční připravenost k realizaci projektu (součet všech prostředků ve výši přesahujících všechny způsobilé a nezpůsobilé výdaje projektu).

Hodnocení kritérií přijatelnosti a formálních náležitostí probíhá současně za účelem urychlení hodnocení. Manažer IPRM Náchoda zašle nositeli projektu do 10 pracovních dnů potvrzení o přijatelnosti projektu a o splnění jeho formálních náležitostí.

V případě formálních nedostatků vyzve nositele projektu k doplnění chybějících podkladů nebo k opravě údajů do 10 pracovních dnů a hodnocení proběhne znovu. Pokud ani po vypršení stanovené lhůty na doplnění nesplňuje žádost všechny formální náležitosti, je projekt vyřazen z procesu dalšího hodnocení. Město informuje o vyřazení projektu jeho nositele písemně s uvedením výčtu formálních kritérií, které projekt nesplňuje, včetně odůvodnění. V dopise se zároveň oznamuje žadatelům, že na dotaci z programu IOP není právní nárok.

V případě, že projekt nesplňuje alespoň jedno kritérium přijatelnosti, je vyřazen z dalších fází hodnocení kvality projektu. O případném vyřazení je nositel projektu informován písemně s uvedením výčtu kritérií přijatelnosti, které projekt nesplňuje a odůvodněním. Součástí dopisu je rovněž oznámení o tom, že na dotaci z IOP není právní nárok.

ad 4) Posouzení kvality projektu (IOP)

Každý projekt, který prošel kontrolou přijatelnosti a formálních náležitostí je dále hodnocen podle dalších kritérií výběru seskupených do hodnotící (bodovací) tabulky. Hodnotící kritéria byla volena tak, aby byla relevantní k zaměření a cílům IPRM Náchoda a zároveň oblastem intervence IOP. Složky se všemi projekty a vypracovaným seznamem projektů předává manažer IPRM Výběrové komisi. Její členové budou jmenováni Radou města z členů dosavadní Pracovní skupiny, a to pro každou Městem vyhlášenou výzvu k předkládání projektových žádostí. Komise bude mít tři až pět členů, vždy je zastoupen manažer IPRM, dále jeden nebo dva statutární zástupci města a jedna nebo dvě osoby s odbornou kvalifikací (stavební či technickou).

Všichni členové Výběrové komise provedou na sobě nezávislé písemné hodnocení podle níže uvedených kritérií (hodnotící tabulky). **V případě, že je nositel projektu členem ŘV nebo Pracovní skupiny, je automaticky vyloučen z procesu hodnocení, aby nedocházelo ke střetům zájmů a byla zachována transparentnost.**

Tabulka 18 Hodnotící (bodovací) tabulka

Oblasti hodnocení	% z možného počtu bodů	Odkaz na žádost, přílohu
1. Hodnocení schopností a zkušeností žadatele	max. 15	-
- Žadatel má zkušenosti s řízením a realizací obdobných projektů (rekonstrukce, opravy)	0-5	Nepovinná příloha
- Žadatel potvrdil finanční připravenost k realizaci projektu (předložil čestné prohlášení o finanční připravenosti realizovat projekt)	0-10	Povinná příloha
2. Potřeba a relevance projektu	max. 25	-
- Realizace projektu je v souladu s IPRM Náchoda (projekt naplňuje alespoň jednu aktivitu IPRM)	0-10	Projektový list
- Přínos projektu pro vymezenou zónu a pro město	0-10	Projektový list
- Projekt má vazbu na jiné projekty ve vymezené zóně (synergický efekt)	0-5	Projektový list

Oblasti hodnocení	% z možného počtu bodů	Odkaz na žádost, přílohu
3. Kvalita projektu	max. 50	-
- V projektu jsou zahrnuty všechny aktivity naplňující předmět projektu, je zřejmá jejich délka a návaznost.	0-10	Projektový list + Benefit7
- Aktivity jsou proveditelné z hlediska technického a technologického.	0-10	Projektový list + Benefit7
- Reálnost rozpočtu projektu (rozpočet je podrobně popsán, náklady odpovídají obvyklým cenám v místě a času, je zřejmé jejich rozdělení na způsobilé a případné nezpůsobilé)	0-10	Projektový list + Benefit7
- Očekávaný přínos (např. výsledný stav rekonstrukce infrastruktury) je přiměřený vzhledem k výši celkových způsobilých výdajů	0-10	Projektový list + Benefit7
- Projekt je udržitelný po dobu alespoň 5 let (je zajištěna institucionální a finanční udržitelnosti projektu)	0-10	Projektový list + Benefit7
4. Horizontální kritéria	max. 10	-
- Realizace projektu přispěje k naplnění principu rovných příležitostí (potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, víry, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace).	0-5	Projektový list + Benefit7
- Realizace projektu přispěje k naplnění principu udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí.	0-5	Projektový list + Benefit7
Celkem za všechna kritéria maximálně	100	-
Minimální požadovaný počet bodů	80	-

Podepsané hodnocení od všech členů Výběrové komise je součástí výsledného vypracovaného seznamu, ve kterém bude uvedeno, kolik který projekt obdržel bodů (součet bodů od všech členů komise). Seznam projektů strukturovaný podle opatření IPRM, ve kterém budou projekty seřazeny sestupně (zvláště za každé opatření) podle počtu získaných bodů, Výběrová komise podepíše a předloží ŘV k projednání a schválení.

Výběrová komise provede výběr projektů transparentním a nediskriminačním způsobem při respektování pravidel národního a komunitárního práva. Město přitom dbá na efektivní čerpání prostředků ERDF, na veřejný zájem a na dosažení synergického efektu.

Při rovnosti bodů dá Výběrová komise přednost tomu projektu, resp. jeho nositeli, který předloží nepovinnou přílohu - výpis z bankovního účtu nebo úvěrový příslib banky, kterým předkladatel projektové žádosti prokazuje finanční připravenost k realizaci projektu (součet všech prostředků ve výši přesahujících všechny způsobilé a nezpůsobilé výdaje projektu).

ŘV schválí seznam projektů strukturovaný podle opatření IPRM Náchoda, eventuelně i seznam náhradních projektů, které bude možné realizovat v případě, že se lépe (bodově) ohodnocený projekt nebude možné z různých důvodů realizovat. ŘV vypracuje zápis z hodnocení projektů, který podepíší všichni jeho členové. ŘV následně zajistí projednání a schválení městských projektů (financovaných městem – oblast intervence 5.2a) v orgánech města.

Po schválení projektů v orgánech města ŘV předá manažerovi IPRM Náchoda příslušnou část usnesení. Ten následně vypracuje pro každého nositele vybraného projektu písemné Potvrzení o schválení projektu orgány Města a jeho zařazení do IPRM Náchoda. Potvrzení podepíše statutární zástupce města a manažer IPRM Náchoda jej předá proti podpisu statutárnímu zástupci nositele projektu, současně mu vrátí opět proti podpisu dokumentaci k projektu. Pro Město pořídí ty kopie, které jsou důležité z hlediska schválení projektu ŘO IOP, minimálně však kopii žádosti o dotaci (formulář Benefit7).

Manažer IPRM Náchoda v oznámení o schválení projektu Městem navíc doporučí nositeli projektu/žadateli o dotaci, aby při výběru dodavatele:

- minimálně 14 dnů před odesláním formuláře „Oznámení zadávacího řízení“ do Informačního systému veřejných zakázek (v případě postupů s uveřejněním) nebo oslovovaným dodavatelům (u postupů bez uveřejnění) předložil zadávací dokumentaci k posouzení příslušné pobočce CRR (dále CRR),

- minimálně 7 dnů před jednáním hodnotící komise pozval zástupce CRR na jednání jako pozorovatele a předal CRR zápis z jednání komise,
- předložil CRR k posouzení návrh smlouvy s vybraným dodavatelem.

Nositelé projektů/žadatelé o dotaci doplní žádosti o další dokumentaci požadovanou ŘO IOP a předloží své žádosti o dotaci ŘO IOP na základě vyhlášené kontinuální výzvy k předkládání projektů v oblasti intervence 5.2.

Manažer IPRM Náchoda dohlíží na předkládání projektů na příslušné ŘO (nejen IOP) a zprostředkující subjekty podle jejich výzev.

Seznam všech schválených dílčích projektů Město (manažer IPRM Náchoda) poskytne ŘO IOP.

Posouzení kvality projektu (TOP)

Manažer IPRM Náchoda, Výběrová komise, ŘV a také orgány města budou o dílčích projektech ve vymezené zóně města, jež spadají pod oblasti intervence ostatních OP, postupovat při jejich hodnocení, projednání a zařazení do IPRM Náchoda následujícím způsobem:

Město spolu s výzvou k předkládání projektů do IPRM Náchoda (IOP) vyzve veřejnou výzvou (pravděpodobně ve stejnou dobu jako v případě IOP) potenciální nositele projektů k předložení projektových záměrů formou projektového listu (údaje ve stejném rozsahu jako je uveden v příloze č. 11 Příručky pro předkladatele IPRM v IOP), ke kterému doloží skutečnosti uvedené výše v části příjmu projektů do IOP Povinné přílohy (Čestné prohlášení ad.).

Navíc budou muset potenciální nositelé projektů Městu písemně doložit (formou písemného komentáře) další skutečnosti související s posouzením jeho zařaditelnosti do IPRM Náchoda a následnému předložení ŘO OP (mimo IOP):

- projekt je v souladu s veřejným zájmem a cíli strategického plánu či obdobného platného rozvojového dokumentu města (odkaz na část dokumentu),
- projekt naplňuje alespoň jedno opatření a aktivitu IPRM Náchoda,
- projekt bude realizován ve vymezené zóně města,
- projekt přispěje k řešení problémů, řešených v rámci IPRM Náchoda (popis způsobu dosažení synergických efektů pro IPRM),
- předkladatel projektu splňuje podmínky ŘO OP z hlediska vymezení příjemců dotací,
- projekt splňuje všechny kritéria přijatelnosti příslušného OP,
- od předkladatele a projektu samotného lze očekávat splnění podmínek udržitelnosti/stálosti operace (rozsah, účel a výsledky projektu musí být uchovány nejméně 5 let od finančního ukončení projektu).

V případě projektů Města dokládá výše uvedené skutečnosti osoba pověřené Městem.

Výše uvedené skutečnosti statutární zástupce nositele projektu předloží v jednom písemném vyhotovení manažerovi IPRM Náchoda, a to nejpozději do data a hodiny uvedené ve výzvě. Na žádost osoby, která doručila projektovou žádost, manažer vydá potvrzení o jejím doručení.

Manažer a další osoba nezávisle na sobě posoudí projektový list včetně příloh a ověří skutečnosti v nich uvedené (ANO - splněno nebo NE - nesplněno) a předloží společné písemné stanovisko o splnění či nesplnění podmínek pro další hodnocení Výběrové komisi. Ta projekt posoudí a vydá písemné stanovisko o tom, zda souhlasí se zařazením projektu do IPRM Náchoda. Toto stanovisko Výběrová komise předá ŘV k projednání. Městské projekty jsou v dalším administrativním procesu standardně schvalovány orgány města.

Manažer IPRM Náchoda na základě výsledku jednání ŘV následně vypracuje pro každého nositele vybraného projektu (kromě projektů města) písemné Potvrzení o schválení projektu ŘV a jeho zařazení do IPRM Náchoda. Potvrzení podepíše statutární zástupce města a manažer IPRM Náchoda jej předá proti podpisu statutárnímu zástupci nositele projektu, současně mu vrátí opět proti podpisu dokumentaci k projektu. Pro město pořídí ty kopie, které jsou důležité z hlediska schválení projektu ŘO IOP.

V případě nesouhlasu ŘV se zařazením projektu do IPRM Náchoda vypracuje manažer IPRM odpověď, ve které uvede důvody nesouhlasu a přiloží všechny dokumenty předložené předkladatelem projektu. Písemnou odpověď podepíše člen ŘV.

13 Horizontální témata

V programovacím období EU 2007 – 2013 byla v souladu s obecnými nařízeními a Strategickými obecnými zásadami Společenství definována dvě horizontální témata, jejichž respektování má zajistit udržitelný a vyvážený rozvoj regionů při čerpání dotací ze strukturálních fondů. Těmito tématy jsou rovné příležitosti a udržitelný rozvoj.

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice plně respektuje a přímo vychází z těchto dvou priorit rozvoje definovaných EU. Horizontální témata byla plně respektována a brána v potaz při rozpracování jednotlivých cílů, opatření a aktivit IPRM Náchoda. Principy rovných příležitostí a udržitelného rozvoje musí naplňovat všechny projekty vycházející z IPRM, tak aby realizace IPRM vedla k odstranění územních rozdílů ve městě a k celkovému harmonickému rozvoji města založenému na naplňování těchto horizontálních témat.

13.1 Rovné příležitosti a zákaz diskriminace

Principem rovných příležitostí se rozumí potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace znevýhodněných skupin (migranti, nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalitací, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol...). Rovné příležitosti pro skupiny ohrožené sociálním vyloučením představují základní demokratickou zásadu, jejíž respektování by mělo být součástí všech politik. Cílem je zlepšování kvality života, sociální stability, rozvoj lidského a ekonomického potenciálu všech obyvatel bez rozdílu a řešení a potírání již existujících rozdílů.

Princip rovných příležitostí je podporován rozsáhlým okruhem aktivit IPRM Náchoda, které lze charakterizovat jako pozitivní akce ve prospěch rovnosti osob ohrožených sociálním vyloučením.

V IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice jsou rovné příležitosti podporovány širokým okruhem aktivit a to na několika úrovních:

- Respektování rovných příležitostí bylo a bude důsledně dodržováno ve všech stádiích přípravy, realizace a řízení IPRM. Prostřednictvím webových stránek, městského zpravodaje, veřejného projednání a setkávání Osadního výboru byla při přípravě IPRM oslovena široká veřejnost. Tímto byl umožněn přístup také všem potenciálně znevýhodněným skupinám. Zástupci těchto skupin ohrožených sociálním vyloučením se do přípravy IPRM zapojili a vyjádřili závazek spolupracovat i při jeho realizaci a řízení. Konkrétně se jedná např. o Společnost vozíčkářů a zdravotně postižených, Městské středisko sociálních služeb Marie, Klub SUN Náchod, občanské sdružení – Mateřské centrum Hopsáček a Domov důchodců Náchod.
- Princip rovných příležitostí a zákaz diskriminace je v IPRM Náchoda začleněn do všech cílů, opatření a aktivit. V souladu s touto zásadou rovných příležitostí musí všechny projekty zahrnuté do IPRM respektovat zákaz diskriminace a přispívat k naplňování principu rovných příležitostí. Dodržování tohoto principu a vliv na rovné příležitosti musí každý projekt, který bude zahrnut do IPRM, prokázat. Princip základního dodržování rovnosti je tak začleněn i do všech implementačních a hodnotících systémů a procesů IPRM Náchoda.
- Z hlediska zaměření jednotlivých aktivit lze doložit, že k výstupům projektů bude umožněn přístup všech skupin obyvatelstva a že realizace projektu nebude mít negativní dopad na žádnou skupinu obyvatelstva. Konkrétně v rámci opatření Revitalizace veřejných prostranství, se jedná o přístup na zrekonstruované sportoviště, přístup do rekonstruovaných a modernizovaných budov určených pro sportovní vyžití a budování bezbariérových komunikací.
- IPRM Náchoda ve svých opatřeních a aktivitách také dbá o zajištění a zlepšování kvality života všech obyvatel bez rozdílu. V souladu s touto zásadou rovných příležitostí jsou do IPRM zahrnuty projekty, které respektují rovnost příležitostí a zákaz diskriminace.

Rovné příležitosti v IPRM Náchoda lze rozdělit do následujících kategorií:

Tabulka 19 Kategorie rovných příležitostí v IPRM

Kategorie rovných příležitostí	Popis kategorie a aktivita IPRM, která ji řeší
Specifické potřeby obyvatel	<i>promítnutí potřeb sociálně ohrožených skupin v infrastruktuře města</i> <u>Aktivita</u> A1) Zkvalitnění veřejných prostranství sídliště SUN a okolí Podaktivita 1.1.) Zkvalitnění dopravní obslužnosti a řešení dopravního systému Podaktivita 1.2.) Vyřešení systému dopravy v klidu a dopravní infrastruktury pro pěší a cyklisty
Kvalita života	<i>služby pro seniory, mládež, zdravotně postižené, zkvalitnění služeb a péče o zdraví obyvatelstva, pomoc osobám bez příštěší</i> <u>Aktivita</u> A1.) Zkvalitnění veřejných prostranství sídliště SUN a okolí Podaktivita 1.1) Zkvalitnění dopravní obslužnosti a řešení dopravního systému Podaktivita 1.2.) Vyřešení systému dopravy v klidu a dopravní infrastruktury pro pěší a cyklisty Podaktivita 1.3.) Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury a vybavení Podaktivita 1.4.) Revitalizace rekreačních a sportovních ploch a rozšíření veřejné zeleně
Prevence sociálně patologických jevů	<i>výchovně - preventivní aktivity, integrační centra, aktivity vedoucí k potírání diskriminace a násilí, zajištění bezpečnosti ve městech.</i> <u>Aktivita</u> A1.) Zkvalitnění veřejných prostranství sídliště SUN a okolí Podaktivita 1.4.) Revitalizace rekreačních a sportovních ploch a rozšíření veřejné zeleně <u>Aktivita</u> C1.) Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu

13.2 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj je takový ekonomický růst, který uvádí v soulad hospodářský a společenský rozvoj s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Udržitelný rozvoj jako horizontální téma představuje začlenění ochrany přírody a krajiny a respektu k životnímu prostředí do všech definic a implementace IPRM.

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice obsahuje opatření a aktivity, které zohledňují ochranu životního prostředí s cílem podporovat udržitelný rozvoj a posílení součinnosti hospodářského, sociálního a environmentálního hlediska a rozměru. V žádném stanoveném opatření a aktivitě není zřejmý rozpor či nekompatibilita v naplňování horizontálního tématu udržitelného rozvoje.

„IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice“ tak bude přispívat k udržitelnému rozvoji prostřednictvím všech opatření a aktivit a prostřednictvím projektů zahrnutých v IPRM.

Konkrétní podpora udržitelného rozvoje v rámci IPRM je následující:

- Respektování udržitelného rozvoje bylo a bude důsledně dodržováno ve všech stádiích přípravy, realizace a řízení IPRM. Při přípravě IPRM byla oslovena široká veřejnost, včetně zástupců zainteresovaných subjektů, které se udržitelným rozvojem zabývají nebo organizací, které mají za cíl ochranu životního prostředí. Tyto subjekty se přímo podílely na tvorbě IPRM při respektování principu udržitelného rozvoje a deklarovaly v rámci stanovení principů řízení IPRM závazek respektovat pravidla udržitelného rozvoje i při realizaci IPRM. Princip udržitelného rozvoje je v IPRM Náchoda začleněn do všech stanovených cílů, opatření a aktivit. V souladu s touto zásadou musí všechny projekty zahrnuté do IPRM respektovat principy udržitelného rozvoje a přispívat k naplňování ochrany životního prostředí. Dodržování tohoto principu a pozitivní vliv na udržitelný rozvoj musí každý projekt, který bude zahrnut do IPRM, prokázat. Princip udržitelného rozvoje je tak začleněn i do všech implementačních a hodnotících systémů IPRM Náchoda.

- Celý „IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice“ je přímo zaměřen na podporu udržitelného rozvoje. V jeho rámci budou tedy podporovány environmentálně šetrné a udržitelné postupy v péči o životní prostředí a důraz bude kladen na zvýšení kvality urbanizovaného přírodního prostředí. Konkrétně bude podpora realizována prostřednictvím tří stanovených opatření A) Revitalizace veřejných prostranství, B) Regenerace bytových domů a C) Modernizace sportovních zařízení.
- Podpora udržitelného rozvoje je v IPRM Náchoda vyjádřena také prostřednictvím podpory regenerace a revitalizace městského prostředí s cílem zlepšit vzhled města a zvýšit kvalitu života jeho obyvatel.

Udržitelný rozvoj v IPRM Náchoda lze rozdělit do následujících kategorií:

Tabulka 20 Kategorie udržitelného rozvoje v IPRM

Kategorie udržitelného rozvoje	Popis kategorie a aktivity IPRM, která ji řeší
Doprava	<i>dopravní náročnost města, zvýšení výkonů MHD s důrazem na ekologický provoz, motivace obyvatelstva, pěší zóny, cyklostezky, apod.</i> <u>Aktivita:</u> A1.) Zkvalitnění veřejných prostranství sídliště SUN a okolí Podaktivita 1.1.) Zkvalitnění dopravní obslužnosti a řešení dopravního systému Podaktivita 1.2.) Vyřešení systému dopravy v klidu a dopravní infrastruktury pro pěší a cyklisty
Životní prostředí	<i>eliminace produkce škodlivých látek, regenerace veřejných prostranství, brownfields a řešení ekologických zátěží, snižování hluku, nakládání s odpady, prevence ekologických havárií a přírodních katastrof</i> <u>Aktivita:</u> A1.) Zkvalitnění veřejných prostranství sídliště SUN a okolí Podaktivita 1.3.) Výstavba a rekonstrukce technické infrastruktury a vybavení Podaktivita 1.4.) Revitalizace rekreačních a sportovních ploch a rozšíření veřejné zeleně B1.) Zateplení bytových domů C1.) Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu
Spotřeba energie	<i>snížení energetické náročnosti, využívání obnovitelných zdrojů energie</i> <u>Aktivita:</u> B1.) Zateplení bytových domů C1.) Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu

14 Analýza rizik

14.1 Metodika analýzy

Řízení rizik představuje jednu z rozhodujících činností, která má přímý dopad na výstupy a výsledky realizace každého individuálního projektu či aktivity, včetně souboru na sebe navazujících projektů, jakým je IPRM.

Rizika je možné rozdělit z hlediska nositele IPRM/dílčího projektu na vnitřní a vnější. Vnitřní rizika spočívají zejména na straně realizátora IPRM a nositelů dílčích projektů, naopak mezi vnější rizika je možné zařadit ta, která nelze ovlivnit či je možné je eliminovat jen velmi omezeně.

Mezi vnitřní rizika patří špatná kvalita projektu, nekompetentní management, nedostatek finančních prostředků, nedodržení podmínek ŘO OP, špatný odhad poptávky apod. Většinu těchto rizik je možné eliminovat hned v přípravné fázi IPRM/dílčích projektů.

Mezi vnější rizika, u nichž většinou nelze eliminovat jejich dopad na IPRM/dílčí projekty nebo jen zcela výjimečně, je možné zařadit změny legislativy EU a ČR, změnu podmínek a pravidel ŘO OP, změnu devizového kurzu (CZK/EUR). Do této kategorie patří také platební neschopnost smluvního partnera, jejíž příčiny nemusí nutně spočívat v jeho vlastních špatných rozhodnutích. Naopak mezi vnější rizika, u nichž lze omezit jejich dopad, jsou živelní události, a to kvalitním smluvním pojištěním z hlediska výčtu událostí a rozsahu pojištěného majetku/provozu.

Mezi obecné předpoklady efektivního řízení rizik patří jejich analýza, jejímž úkolem je popsat hlavní rizika a okolnosti jejich vzniku, pravděpodobnost jejich výskytu a ocenit intenzitu jejich dopadu na konkrétní činnosti či projekt. Výsledkem je přijetí účinných a efektivních opatření k úplnému vyloučení rizik či alespoň omezení jejich negativního dopadu na přijatelnou míru.

Hlavní rizika IPRM/dílčích projektů je možné rozdělit do několika kategorií:

- řídicí a organizační (např. kvalita managementu IPRM a všech nositelů projektů, kompetence),
- technická (kvalita dodávek),
- finanční (nedostatek finančních prostředků),
- provozní (nízká poptávka, špatné řízení),
- politická (špatná komunikace, neinformovanost ad.).

Efektivním nástrojem analýzy rizik je matice, prostřednictvím které je možné komplexně vyhodnotit pravděpodobnost výskytu identifikovaných rizik, intenzitu jejich negativního dopadu a významnost rizika, tj. míru jeho negativních následků na IPRM či projekt.

Tabulka 21 Matice rizik

Pravděpodobnost výskytu rizika	Intenzita (míra) dopadu rizika		
	nevýznamná či malá (1)	střední (2)	velká či kritická (3)
velká či vysoká (3)	významné (3)	kritické (6)	kritické (9)
střední (2)	zanedbatelné (2)	významné (2)	kritické (6)
malá nebo velmi malá (1)	zanedbatelné (1)	zanedbatelné (2)	významné (3)

Pravděpodobnost výskytu rizika lze vyhodnotit v intervalu od 1 (pravděpodobnost výskytu rizika je minimální) do 3 (pravděpodobnost výskytu rovnající se téměř jistotě). Intenzitu (míru) dopadu rizika je možné vyhodnotit ve škále od 1 (velmi malý dopad na IPRM/dílčí projekt) do 3 (významný dopad ovlivňující samotnou realizaci IPRM/dílčího projektu).

Výsledkem je matice vyjadřující stupeň významu rizika, jež je výsledkem součinu výše uvedených dvou faktorů:

- zanedbatelné riziko – je možné jej poměrně snadno omezit či zcela vyloučit přijetím běžných provozních opatření (žlutá pole),
- významné riziko - jejich omezení či vyloučení vyžaduje přijetí účinných opatření na úrovni manažera IPRM či projektu, podcenění rizika může mít citelný dopad na IPRM či projekt (modrá pole),
- kritické riziko – (vyloučení rizik či omezení jejich dopadu vyžaduje zcela zásadní opatření na úrovni majitele IPRM (města) či projektu (nositele), zanedbání řešení pravděpodobně povede k nezdaru IPRM či projektu (červená pole).

Rizika popsaná v příloze dokumentu (Rizika IPRM) se vyskytují v průběhu celého období implementace IPRM (2009 – 2015), včetně období tzv. udržitelnosti. Rizika nejsou uvedena, hodnocena a komentována podle jednotlivých opatření a aktivit, jelikož jsou společná jak pro IPRM jako celek, tak pro dílčí projekty. Rizika specifická pro jednotlivé dílčí projekty budou hodnocena v průběhu jejich přípravné a realizační fáze.

Nejdůležitější veličinou při hodnocení rizik je však intenzita dopadu každého jednotlivého rizika, která je téměř u všech rizik kritická. Tomuto přísnému hodnocení dopadu rizik na implementaci IPRM odpovídá totiž charakter IPRM, jež lze označit za komplexní strategický a finanční nástroj rozvojových aktivit města. Samotná implementace bude vyžadovat ve všech svých fázích úzkou spolupráci všech relevantních subjektů – města jako nositele projektů, nositelů dílčích projektů a dalších subjektů, kteří se budou podílet na vypracování projektů, stavební dokumentace, projektové dokumentace apod.

Z výše uvedených důvodů je pohlíženo téměř na všechna rizika jako faktory s kritickou vahou, čemuž musí odpovídat opatření na jejich eliminaci či minimalizaci dopadu ze strany nositele IPRM a všech

spolupracujících osob a subjektů. Významnost rizik „změkčuje“ pravděpodobnost jejich výskytu, jež se do konečné hodnoty promítá vahou 50 %. Hodnocení nízké pravděpodobnosti odráží očekávaný opačný stav, tj. nepravděpodobnost či ojedinělý výskyt rizik. Důvodem tohoto přístupu k hodnocení rizik je dobrá zkušenost z dosavadního přístupu města v průběhu přípravných prací na IPRM, zahrnujících sestavení pracovních týmů relevantních odborníků, přiřazení kompetencí konkrétním osobám, stanovení jasného harmonogramu prací a efektivní komunikaci mezi všemi subjekty.

14.2 Seznam rizik a opatření k jejich eliminaci či omezení dopadu

Rizika budou v celém průběhu přípravy realizace a udržitelnosti IPRM monitorována a řešena všemi články řídicí struktury, tj. manažerem IPRM, ŘV, PS a nositeli dílčích projektů. Hlavní osobou provádějící monitoring však bude manažer IPRM, jehož úkolem z povahy jeho funkce bude rizika odhalovat, určit jejich závažnost a navrhnout způsoby řešení. Závažná rizika, která by mohla ohrozit IPRM, řeší manažer s ŘV a nositeli dílčích projektů v rámci pravidelného monitoringu projektů (nejen v době předkládání monitorovacích zpráv). Nositelé dílčích projektů budou pro tento účel v přímém spojení s manažerem IPRM, to platí pro projekty předkládané do opatření 5.2b i 5.2a IOP. Řešení rizik bude předmětem pravidelných jednání ŘV, na němž budou probíhat diskuse o aktuálním stavu a výhledu realizace IPRM/dílčích projektů. Výstupy z jednání budou rovněž obsahovat přijatá rozhodnutí týkající se řešení problematických oblastí, které by mohly být (nebo i jsou) příčinou zpomalení či zastavení realizace projektů, a tím také možností čerpání dotací.

V příloze dokumentu (Rizika IPRM), strukturovaného podle kategorií rizik, jsou uvedena hlavní rizika, jež jsou seříděna podle výše definovaných kategorií. U každého rizika je uvedena okolnost jeho vzniku, době výskytu v dané fázi IPRM/dílčího projektu, pravděpodobnosti výskytu, intenzity dopadu a významu rizika. Dále jsou u každého definovaného rizika uvedena opatření k prevenci či alespoň omezení dopadu rizika, a konečně subjekty a osoby, které jsou zodpovědné za řízení rizika (s přímou odpovědností za činnosti, které mohou zapříčinit vznik či omezení dopadu rizika).

Všechna dále popsaná rizika se vztahují nejen k rozvojovému dokumentu IPRM jako celku, ale také k dílčím projektům, které nakonec budou rozhodovat o úspěšnosti a přínosech celého IPRM pro město.

15 Projekty financované z jiných oblastí intervence IOP a z jiných OP

IPRM může odděleně mimo celkový finanční objem obsahovat projekty ve vybrané zóně města, které jsou financovatelné z jiných OP nebo jiných oblastí intervence IOP a jsou důležité pro komplexní řešení problémů v dané zóně. Tyto projekty budou bonifikovány v souladu s usnesením vlády ČR č. 883 ze dne 13. srpna 2007 (bodové zvýhodnění 10 %).

IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice zahrnuje jedno opatření financované z jiné oblasti podpory než je IOP 5.2., a to opatření C. Modernizace sportovních zařízení, které naplňuje specifický cíl C „Eliminovat negativní ekologické dopady nevhodné a zastaralé technické infrastruktury a zvýšit energetickou efektivitu tepelného hospodaření“.

Pro dosažení stanoveného specifického cíle C. budou využity intervence z Operačního programu Životní prostředí. Jedná se o oblast podpory 3.2. Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry. V rámci této oblasti podpory budou prostřednictvím opatření C. čerpány alokace na realizaci úspor energie, která bude spočívat především v implementaci měřicí a regulační techniky v systémech vytápění a chlazení.

Opatření C. Modernizace sportovních zařízení zahrnuje jednu samostatnou aktivitu, která je určena na rekonstrukci technické infrastruktury zimního stadionu. Naplněním specifického cíle C. a realizací nastaveného opatření a aktivity bude přeměna nevyhovujícího a zastaralého čpavkového hospodářství zimního stadionu nacházejícího se v rámci problémové lokality u nemocnice a vyřešení a zefektivnění tepelného hospodářství daného objektu.

Hlavními očekávanými přínosy realizace IPRM Náchoda v rámci oblastí podpory ostatních operačních programů jsou především:

- snížení ekologické nebezpečnosti nevyhovujícího technického provozu zimního stadionu
- odstranění zastaralého čpavkového hospodářství
- zvýšení efektivity tepelného hospodářství objektu modernizací infrastruktury
- snížení energetické náročnosti.

V rámci opatření C. Modernizace sportovních zařízení, aktivity C.1. Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu je v IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice prozatím zvažován jeden projektový záměr, a to projekt Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu v Náchodě. Základní informace o projektu uvádí následující tabulka, podrobnější popis projektu je uveden ve formě projektového listu v příloze IPRM.

Tabulka 22 Popis projektu financovaného z jiného OP

Název projektu	Předkladatel	Termín realizace	Celkové náklady (v Kč)	Zdroj financování
Rekonstrukce technické infrastruktury zimního stadionu v Náchodě	Město Náchod	2012 - 2015	42 000 000,-	OP ŽP 3.2
	Cílem projektu je zlepšení energetické bilance objektu, zvýšení úspor elektrické energie a vody a snížení objemu čpavku jako chladícího média.			

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka 1 Přehled souladu IPRM Náchoda s nadřazenými strategickými dokumenty	4
Tabulka 2 Rozpočet a rozpočtový výhled	13
Tabulka 3 Rozvaha města	14
Tabulka 4 Seznam a srovnávací hodnoty vstupních kritérií pro výběr zóny	24
Tabulka 5 Přehled opatření a cílů IPRM Náchoda s vazbou na SWOT a zdroje financování.....	31
Tabulka 6 Indikátory IPRM Náchoda – IOP (oblast intervence 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích)	36
Tabulka 7 Indikátory IPRM Náchoda – OP ŽP (oblast podpory 3.2. Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry).....	36
Tabulka 8 Indikátory IPRM Náchoda (dopadu) dle čl. 47 Nařízení EK č. 1828/2006.....	36
Tabulka 9 Časový harmonogram realizace IPRM Náchoda	38
Tabulka 10 Časový harmonogram realizace IPRM Náchoda dle opatření a aktivit.....	39
Tabulka 11 Finanční plán - způsobilé výdaje (údaje v Kč).....	41
Tabulka 12 Finanční plán - finanční zdroje (údaje v Kč).....	41
Tabulka 13 Dotace na způsobilé výdaje podle jednotlivých let čerpání z IOP (údaje v Kč).....	44
Tabulka 14 Složení Řídícího výboru IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice	47
Tabulka 15 Složení Pracovní skupiny.....	48
Tabulka 16 Přehled partnerů IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice	51
Tabulka 17 Partneři IPRM Náchoda – problémová zóna u nemocnice a jejich zapojení při tvorbě a realizaci IPRM	54
Tabulka 18 Hodnotící (bodovací) tabulka	57
Tabulka 19 Kategorie rovných příležitostí v IPRM	61
Tabulka 20 Kategorie udržitelného rozvoje v IPRM.....	62
Tabulka 21 Matice rizik.....	63
Tabulka 22 Popis projektu financovaného z jiného OP	65
Graf 1 Vývoj registrované míry nezaměstnanosti	7
Obrázek 1 Vymezení problémové zóny v mapě čísel popisných.....	23
Obrázek 2 Vymezení problémové zóny v ortofotomapě	25
Obrázek 3 Organizační struktura v přípravné fázi IPRM	45
Obrázek 4 Organizační struktura v realizační fázi IPRM Náchoda	46

Seznam zkratek

- CRR** – Centrum pro regionální rozvoj
č.p. – číslo popisné
ČR – Česká republika
ČOV – Čistička odpadních vod
ČSÚ – Český statistický úřad
EK – Evropská komise
EO – Ekvivalentní obyvatel
ES – Evropské společenství
EU – Evropská unie
HDP – Hrubý domácí produkt
CHOPAV – Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IOP – Integrovaný operační program
IPRM – Integrovaný plán rozvoje města
k.ú. – Katastrální území
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
MěÚ – Městský úřad
NNO – Nevládní neziskové organizace
NRP – Národní rozvojový plán
NSRR – Národní strategický referenční rámec
NUTS – Nomenclature des Unites Territoriales Statistique / Nomenclature of Units for Territorial Statistics
(Statistické územní jednotky EU, NUTS I – představuje území celé České republiky)
NUTS II SV - Region soudržnosti Severovýchod
OP – Operační program
OP ŽP – Operační program Životní prostředí
ORP – Obec s rozšířenou působností
POU – Obec s pověřeným obecním úřadem
PPŽP – Příručka pro žadatele a příjemce
PRK – Program rozvoje kraje
PS – Pracovní skupina
REZZO – Registr emisí zdrojů znečišťování ovzduší
RM – Rada města
RP MMR – Regionální pracoviště Ministerstva pro místní rozvoj
ŘO – Řídící orgán
ŘV – Řídící výbor
SC – Specifický cíl
SEA – Posouzení vlivu koncepcí na životní prostředí
SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů
SOZS – Strategické obecné zásady společenství
SPR – Strategický plán rozvoje
SRK – Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje
SWOT – Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
TOP – Tematický operační program
ÚPSÚ - Územní plán sídelního útvaru
ZM – Zastupitelstvo města
ZŠ – Základní škola
ZUŠ – Základní umělecká škola
ŽP – Životní prostředí

Příloha č. 1 Rizika IPRM

Kategorie / specifikace rizik	Okolnosti vzniku rizika	Výskyt ve fázi IPRM/dílčího projektu (Přípravy, Realizace Udržitelnosti)	Pravděpodobnost výskytu (1-3)	Intenzita (míra) dopadu (1-3)	Význam rizika (součin kritérií) (1-9)	Prevence / opatření pro minimalizaci rizika a nebo jeho dopadu	Subjekt / osoby zodpovědné za řízení rizika
Řídící a organizační							
Nefunkční řídicí struktury IPRM (nejednoznačnost rozhodnutí a jeho neproveditelnost)	Nejsou definovány role a kompetence jednotlivých článků řídicí struktury (předkladatele IPRM/nositelů dílčích projektů), což může být příčinou zpoždění řady aktivit ve všech fázích realizace dílčích projektů.	P, R, U	2	3	6	Jednoznačné definování rolí a kompetencí všech osob a článků řídicí struktury, jejich operativní změny v případě potřeby, to platí pro IPRM i pro dílčí projekty.	ŘV / manažer IPRM / manažeri projektů / statutární zástupci nositelů projektů
Neinformovanost zainteresovaných klíčových subjektů z důvodu špatné vzájemné komunikace	Jednotlivé osoby řídicí struktury nejsou obeznámeny s obsahem a dopadem úkolů, které jsou rozhodující pro zdárnou realizaci IPRM/dílčích projektů.	P, R, U	2	3	6	Řídící pracovníci musí jednoznačně definovat osoby zodpovědné za předávání informací, pořizovat zápisy ze všech jednání. Samozřejmostí by měly být podpisy kompetentních osob zodpovědných za formulaci a předávání informací.	ŘV / manažer IPRM / manažeri projektů / statutární zástupci nositelů projektů
Spory v ŘV související s výběrem dílčích projektů	Obsah projektů není konkrétní, není jasné financování ve fázi investiční a provozní, projekty nenaplníují strategii města, nejsou splněny podmínky ŘO OP nebo je jich velké množství apod.	P, R	2	3	6	ŘV vyzval veřejnost k předkládání projektů do IPRM. Projekty musí být vybrány podle jednoznačně stanovených obecných a specifických kritérií a v souladu se strategií města.	ŘV
Časté změny osob v řídicí struktuře IPRM a u nositelů projektů	Změna osob není doprovázena předáním informací, nově jmenované či určené osoby nevládnou předpokládanými kompetencemi či znalostmi a dovednostmi.	P, R, U	2	3	6	Nutná zastupitelnost na všech pozicích v řídicí struktuře IPRM a dílčích projektů.	ŘV / manažer IPRM / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Nezvládnutí role ze strany manažera IPRM	Manažer nemá dostatečné kompetence, znalosti a dovednosti, jež jsou očekávány s působením v této funkci.	P, R, U	1	3	3	Permanentní kontrola práce manažera IPRM ze strany vedení města.	ŘV / vedení města

Kategorie / specifikace rizik	Okolnosti vzniku rizika	Výskyt ve fázi IPRM/dílčího projektu (Přípravy, Realizace Udržitelnosti)	Pravděpodobnost výskytu (1-3)	Intenzita (míra) dopadu (1-3)	Význam rizika (součin kritérií) (1-9)	Prevence / opatření pro minimalizaci rizika a nebo jeho dopadu	Subjekt / osoby zodpovědné za řízení rizika
Nízké odborné a manažerské kompetence manažerů dílčích projektů	Manažeři dílčích projektů nezvládají svou roli, nejsou odborně připraveni, jsou nezkušení, nerozhodní apod.	P, R, U	2	3	6	Manažery dílčích projektů musí být osoby s již získanými zkušenostmi z oblasti projektového řízení. Budou zajištěny konzultace k projektům ze strany města.	Manažer IPRM / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Technická rizika							
Nevyjasněné majetkoprávní vztahy související s nositelem či předmětem projektu.	Není jednoznačné, kdo je nositelem projektu či kdo je vlastníkem infrastruktury nebo dokonce nositel projektu nevlastní infrastrukturu, která má být obsažena v dílčím projektu.	P	1	3	3	Nositel projektu musí projít právním posouzením, jaká je jeho pozice z hlediska jeho dosavadního a budoucího provozu, zda je vůbec oprávněn žádat o dotaci a vlastní předmětnou infrastrukturu.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Špatně provedené zadávací/výběrové řízení a související časové zpoždění realizace díla.	Výběrové/zadávací řízení neprobíhá podle podmínek zákona nebo RR SV, zadávací podmínky a kritéria výběru jsou nereálně stanoveny, neúspěšní účastníci se odvolávají proti výsledku řízení.	R	2	3	6	Zadávací řízení musí být provedeno dle Pokynů pro zadávání veřejných zakázek RR SV a v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Nositelé dílčích projektů musí mít možnost konzultací s ŘO OP. Zadavatel by měl využít svých dosavadních zkušeností se zadávacími řízeními či využít zkušeností externího dodavatele, jehož činnost je primárně zaměřena na zadávací řízení.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Nekvalitní smluvní dokumentace s dodavateli prací a dodávek.	Smluvní dokumentace není konzultována a prověřena osobami s relevantním odborným vzděláním a zkušenostmi s obdobnými projekty.	R	2	3	6	Smluvní podmínky musí být konzultovány s osobami s právnickým vzděláním a dalšími odborníky s relevantním zaměřením (např. stavebním, technickým), a to již od doby formulace způsobu provedení výstavby/zakázky.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů

Kategorie / specifikace rizik	Okolnosti vzniku rizika	Výskyt ve fázi IPRM/dílčího projektu (Přípravy, Realizace Udržitelnosti)	Pravděpodobnost výskytu (1-3)	Intenzita (míra) dopadu (1-3)	Význam rizika (součin kritérií) (1-9)	Prevence / opatření pro minimalizaci rizika a nebo jeho dopadu	Subjekt / osoby zodpovědné za řízení rizika
Nízká kvalita díla (nekvalitně provedené dodavatelské práce, služby, materiál), opožděné předání díla.	V průběhu realizace projektu dochází k nekvalitním dodávkám materiálu, špatně provedeným pracím apod., nejsou splněny kvantitativní a kvalitativní parametry díla.	R	2	3	6	Kvalitní smlouva o dílo obsahující jednoznačně dané povinnosti a práva při řešení závad díla včetně způsobu jejich odstranění. Smlouva o dílo musí vycházet z podmínek zadávacího řízení. Pravidelná kontrola v průběhu výstavby v rámci tzv. kontrolních dnů, bezpodmínečné uplatňování sankcí za neplnění smlouvy.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Kolize s pravidly veřejné podpory u jednotlivých projektů.	Projekt může ohrozit hospodářskou soutěž a subjekty podnikající ve stejných, příbuzných či navazujících činnostech.	R	1	3	3	Projekt musí být konzultován již v přípravné fázi s ŘO OP.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Finanční rizika							
Překročení celkového plánovaného investičního rozpočtu dílčího projektu.	Rozpočtové (investiční) náklady projektu jsou vyšší než očekávané (vznikly tzv. vícenáklady).	R	1	3	3	Podmínky zadávacího řízení a smlouva o dílo musí omezit eventuelní růst investičních nákladů nad rámec vítězné nabídkové ceny. Nositel dílčího projektu musí mít zabezpečen dostatek vlastních prostředků na tyto náklady, případně mít předchozí souhlas s poskytovatelem finančních (dotačních či návratných) prostředků.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Nedostatek finančních prostředků na předfinancování výdajů projektů do doby inkasa dotace.	Nositel projektu podcenil průběžné financování projektu, například obdržel dotaci později či v nižší výši než očekával.	R	1	3	3	Nositel dílčího projektu musí mít k dispozici dostatečnou výši vlastních či návratných finančních zdrojů, jejímž účelem je průběžné financování investiční fáze projektu. Nositel by měl mít vytvořeny či smluvně zajištěny dostatečné rezervy na financování výdajů projektu.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů

Kategorie / specifikace rizik	Okolnosti vzniku rizika	Výskyt ve fázi IPRM/dílčího projektu (Přípravy, Realizace Udržitelnosti)	Pravděpodobnost výskytu (1-3)	Intenzita (míra) dopadu (1-3)	Význam rizika (součin kritérií) (1-9)	Prevence / opatření pro minimalizaci rizika a nebo jeho dopadu	Subjekt / osoby zodpovědné za řízení rizika
Výskyt nesrovnalostí (vydávání nezpůsobilých výdajů za způsobilé, administrativní nedostatky apod.).	ŘO OP nepotvrdí způsobilost výdajů dle podmínek OP v rámci kontroly, která proběhla po předložení žádosti o platbu nositelem projektu.	R	2	3	6	Přísné dodržování metodiky, včasná identifikace a informovanost kompetentních osob s rozhodovacími pravomocemi, konzultace s ŘO OP již v době přípravy dílčích projektů.	Manažeři dílčích projektů
Opožděné čerpání dotací z důvodu předložení nekvalitní dílčí žádosti o platbu.	Nositel projektu nevěnoval pozornost pečlivé přípravě žádosti o platbu, nedoložil potřebné doklady dle smlouvy uzavřené s ŘO OP.	R	1	3	3	Průběžná kontrola náležitostí daňových dokladů a úhrad, průběžný dohled nad splněním veškerých podmínek programu. Dostatečná finanční rezerva nositele projektu či možnost pozastavit realizaci projektu.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Vznik živelní události či jiného rizika v době investiční a nebo provozní fáze dílčího projektu.	Nositel projektu nevěnoval dostatečnou pozornost pojištění majetku v investiční a nebo provozní fázi projektu. Chybí prostředky na pokračování ve výstavbě či provozu infrastruktury.	R	2	3	6	Samozřejmostí by mělo být pojištění majetku v době výstavby a v době provozu infrastruktury s dostatečnou výší náhrady škod. Nutné sjednání pojištění proti rizikům živelních pohrom, krádeže apod.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Provozní rizika							
Bankrot nositele dílčího projektu (ukončení činnosti z důvodů stojících mimo dílčí projekt) - ohrožení udržitelnosti výsledků dílčího projektu.	Nositel projektu nezvládl své hospodaření z různých důvodů (chybí finanční prostředky na jeho stávající provoz apod.).	R, U	1	3	3	Město by nemělo subjekty, u kterých existuje tento typ rizika vůbec zahrnovat do IPRM.	ŘV / vedení města / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Nízký zájem cílových skupin o služby generované nositelem projektu (dílčím projektem) - ohrožení udržitelnosti výsledků dílčího projektu.	Veřejnost nemá zájem o nabízené nové či rozšířené služby nositele projektu, a to z různých důvodů (nízká nabídka, cena, struktura služeb apod.).	R, U	1	3	3	Je nutná důkladná analýza potřeb cílových skupin (konečných uživatelů) již v přípravné fázi dílčího projektu. Nositel projektu musí informovat potenciální uživatele / cílové skupiny o možnostech a podmínkách projektu. Měla by existovat osobní vazba kompetentních osob na výsledky projektu a cílové skupiny.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů

Kategorie / specifikace rizik	Okolnosti vzniku rizika	Výskyt ve fázi IPRM/dílčího projektu (Přípravy, Realizace Udržitelnosti)	Pravděpodobnost výskytu (1-3)	Intenzita (míra) dopadu (1-3)	Význam rizika (součin kritérií) (1-9)	Prevence / opatření pro minimalizaci rizika a nebo jeho dopadu	Subjekt / osoby zodpovědné za řízení rizika
Vyšší než očekávané provozní výdaje v provozní dílčího projektu - ohrožení udržitelnosti výsledků dílčího projektu.	Nositel dílčího projektu vykazuje vyšší provozní náklady než očekával z různých důvodů (počasí, špatně propočtené parametry projektu).	R, U	2	3	6	Nositel dílčího projektu musí znát parametry projektu, nechat je ověřit nezávislou osobou, porovnat projekt s obdobnými již realizovanými projekty. Konečně musí následně zajistit dodatečné finanční zdroje (vlastní či návratné).	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Nedostatek personálu v provozní fázi projektu - ohrožení udržitelnosti výsledků dílčího projektu.	Nositel projektu není schopen zabezpečit personál v dostatečném množství a struktuře z hlediska požadované odbornosti. Provoz není možné zahájit či rozšířit dle původních předpokladů.	R, U	1	3	3	Nositel dílčího projektu musí již v přípravné fázi projektu mít představu o potřebném počtu a (odborné) struktuře personálu, který musí mít zajištěný již v době před začátkem provozní fáze projektu.	Manažeři dílčích projektů / statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Politická rizika							
Příliš vysoké rozpočtové výdaje dílčích projektů oproti jejich očekávaným výstupům a výsledkům.	Celkové rozpočtové náklady projektu jsou příliš vysoké, veřejnost vnímá zbytečný luxus.	P, R	2	3	6	Nutné předběžné posouzení dílčího projektu a porovnání jeho obsahu a cílů, případně způsoby řešení problémů s obdobnými projekty, přístupy a zkušenostmi jiných měst a subjektů s podobnými aktivitami. Nutná komunikace s veřejností - získání předběžného souhlasu veřejnosti s projektem a způsobem provedení.	ŘV / vedení města / Statutární zástupci nositelů dílčích projektů
Nesouhlas Zastupitelstva města s dílčími projekty zahrnutými do IPRM.	Zastupitelé nesouhlasí s dílčími projekty, jejich nositeli, výší rozpočtových nákladů apod.	P, R	2	3	6	ŘV ve spolupráci s manažerem a nositeli dílčích projektů musí předběžně projednat projekty s členy zastupitelstva a získat podporu pro schválení dílčích projektů a celého IPRM.	ŘV / manažer IPRM / statutární zástupci nositelů projektů
Veřejnost nesouhlasí s cíli a zaměřením IPRM a dílčími projekty z důvodu špatné či chybějící komunikace vedení města s občany.	Jednotliví občané či celá veřejnost nesouhlasí s IPRM a jeho dílčími projekty.	P, R	2	3	6	Město musí oslovit veřejnost a komunikovat s ní v celém průběhu příprav IPRM. S definitivní podobou musí být veřejnost seznámena na veřejném projednávání IPRM. ŘV, manažer IPRM a nositelé dílčích projektů musí přesvědčit veřejnost o přínosech IPRM.	ŘV / manažer IPRM / statutární zástupci nositelů projektů

Kategorie / specifikace rizik	Okolnosti vzniku rizika	Výskyt ve fázi IPRM/dílčího projektu (Přípravy, Realizace Udržitelnosti)	Pravděpodobnost výskytu (1-3)	Intenzita (míra) dopadu (1-3)	Význam rizika (součinn kritérii) (1-9)	Prevence / opatření pro minimalizaci rizika a nebo jeho dopadu	Subjekt / osoby zodpovědné za řízení rizika
Nenaplnění očekávaných synergií (přínosů) IPRM.	Některé dílčí projekty nenaplní cíle IPRM, nevzniknou vícenásobné přínosy (efekty) z realizace více projektů.	R, U	2	3	6	Musí být vypracována důkladná analýza města a jeho potřeb, jednotlivých cílových skupin (konečných uživatelů výsledků dílčích projektů). IPRM musí být schválen jako celek, přičemž musí být zvážena vzájemná vazba projektů, jejich vzájemná podmíněnost a zvážen přínos jednotlivých projektů, zda se doplňují či nikoli. V průběhu příprav je možné některé dílčí projekty vyloučit a nahradit jinými.	ŘV / manažer IPRM / statutární zástupci nositelů projektů
Nenaplnění očekávaných přínosů dílčích projektů.	Dílčí projekt nemusí splnit všechna očekávání nositele projektu, ale i poskytovatele návratných finančních prostředků nebo veřejnosti.	R, U	1	3	3	Nositelé dílčích projektů musí provést analýzu potřeb potenciálních cílových skupin, zjistit, zda je vůbec zájem o určité aktivity, které vzejdou z realizace projektu. Projekty je možné vyloučit nebo přepracovat, což je obtížné, ale řešitelné.	ŘV / manažer IPRM / manažeri dílčích projektů / statutární zástupci nositelů projektů